

~~8K~~ 8K
844 772

66165

Constantin I. Brăncuși
1921

~~INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
BIBLIOTECA~~

DIN OPERA POETICĂ

A LUI

N. IORGA

~~INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
BURESTI
Nr. inv. ...
BIBLIOTECA~~

EDITURA „RAMURI”
CRAIOVA 1921
~~INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
BIBLIOTECA~~
2636

430

Biblioteca Centrală Universitară
BUCUREȘTI

Cota

226 889 Dublet

Inventar

578.005

EDITURA „RAMURI”
CRAIOVA, 1921

Continuar
1921.

I.

ORIGINALE

430

IN VENETIA

*Gondola 'ncet se plimbă pe valurile verzi
În umbră de palate, supt razele de lună:
În lumi fără de capăt îți pare că te pierzi,
Depart, uriașii de bronz pe turnuri, sună.*

*Albastru-i cerul nopții de stele țintuit.
O dungă luminoasă de-argint pe 'ntinsa mare
Întinde luna plină, și valu-i încreșit
De vîntul, ce-l atinge cu dulcea-i dezmierdare;*

*În umbră vîsla sună, pe ape lunecînd,
Vîslașul cîntă leneș în falnica lui limbă,
Cupolele bătrîne s'arată rînd pe rînd
Colo pe mal. Gondola molatec, lin se plimbă.*

Împrejmuît ie cerul de cercuri, ce scîpesc:
Pe piazza di Sant-Marco sînt sute de fînare,
Ce raza și-o afundă în mare, arabesc
Splendid, pe care-l mișcă încet o tremurare.

Ș'innalt, spuînd splendoarea apuselor povești,
Cernitul turn se 'nnalță în noaptea cea senină,
Domnind peste palate cu frunți împărătești,
În lumi de feerie supt cerurl de lumină.

LA CÎMP

*Dimineața.—Cer albastru luminos și fără ceață,
Flori deschise 'n iarba verde, glas de păsări colo 'n crîng,
Ca diamantul scînteiază bob de rouă pe verdeață,
Pe smăltatele potire fluturii subțiri se strîng.*

*Bîziiit de-albine 'n aier, cor de greieri hore cîntă
Și cosașii melancolici li țin hangul șuierînd,
Lîngă stîna învelită cu rogoz se iau la trîntă
Doi flăcăi cu ochii negri și cu părul fluturînd.*

*Pe a dealului costișă sun'a oilor talancă,
Una-i albă ca omătul, alta sură ca o stancă,
Un dulău trîntit pe labe somnoros slă și cuminte*

*Și 'ntre flori o scăfîrlie fără carne cată lin
Și ironic, cum se uită dezgropașii din morminte
La tăpșanele 'nflorite și la cerul cel senin.*

ÎN CODRU

*Ca stâlpi curați de templu antic, se 'nnalță plopii în pădure,
Zvîrlind la soarele ce-apune, peste cărări mari umbre sure
Și printre creștete-adormite cordeaua cerului de vară
Intinde dunga ei albastră, lumina-i sarbădă de sară.*

*C'un ciripit adoarme 'n ramuri zglobiul stol de păsărele,
Cîte-un buratec mai 'nnalță cîntalul lui printre nuiete,
Cosașii harnici hore veșnici înînd pe-un fir de iarbă verde,
— Concert de glasuri felurite, care 'n amurg, încet, se pierde.*

*Și-apoi tot codrul slă 'n tăcere, jără de-un freamăt, dus în noapte...
Nici doar a vîntului suflare nu mai trezește 'n frunze șoapte,
Incremeniși stau plopii negri, ca niște pete de cerneală.
Pe vârfuri numai varsă luna supșirea-i de argint beteală.*

ÎN TIROL

I.

Brazii tremură din frunze la a sării adiere
C'un foșnit încet, ce pierе în noianul de tăcere
Revărsat din cerul palid peste creștet de pădure,
Peste vîrfuri înghețate, peste stînci de lespezi sure.

Singur doar izvorul iute varsă nota-i cristalină,
Alergînd între prăpăstii, cununat de-o spumă fină,
Ori țitera sună 'n vale, la vre-o stîncă tăinuită,
Cîntînd dragoste nebună și durere nesfîrșită.

Iar departe, lanț de piscuri, ce se 'ntrec din înndălțime,
Alpii stau etern de strajă, din a timpului mulțime—,
Și o rază rătăcită de prin lumile senine
Peste-a lor cunună albă varsă ploaie de rubine.

II.

*Pe munți întinde noaptea aripi întunecate,
Stînci roșii ca de sînge în ceață se cufundă,
Vînt rece printre brazii cu vîrf supfire bate,
Pe prund izvoru-și plimbă, plîngînd, albastra-i undă.*

*Un valtur pe o creangă cu ochi de foc privește,
Pe muche de prăpăstii un car de munte merge,
Încet-încet tăcerea și valul negru crește,
A soarelui roșafă de-apus, pe cer, se șterge.*

*Spre satul singuratec zidit pe muchi de stîncă,
Hrăpareș cuib de pradă în vremile trecute,
Țăranii spîni la față, uscași, dar zdraveni încă,
Străbat greoiu și-a lene cărările bătute.*

*Și'ncet în întunerec se poartă ca o dungă
Mai neagră decît noaptea. Sălbatec se ridică
În liniște și pace cîntarea lor ce-alungă
Dearte 'n codru cerbii ce tremură de frică.*

*De-odată, între piscuri, cu galbena-i lumină
Se 'nnalță în hîrzobu-i de ceață argintie,
Visînd pe codrii negri visarea ei senină,
A cerului stăpînă, a munților făclie.*

SE 'NNALȚĂ STÎNCI...

*Se 'nnalță stînci încremenite de-asupra luciului de ghiață
Și-o rază moartă abia pătrunde prin giulgiul cel greoiu de ceață,
Ce 'ntinde pînza-i monotonă pe împietritul Ocean.*

*În pacea zilelor polare, ca la suflări de uragan
Se bat talazuri rălăcitate, ce, lunecînd, încet se poartă,
Apoi din nou odihnă, pace, tăcere iar pe marea moartă.*

*Și nicio creangă înnegrită și niciun urlet trist de fiară
Nu se ridică în spre cerul, pe care-un soare ca de ceară
Zîmbește trist, domnind de-asupra acestei lumi etern pustii.*

*De-odată un glas pierdut înnalță nepricepute melodii,
Un goeland, plutind a lene, revarsă cîntec în tăcere,
Ca raza dragostei pierdute, lucind în timpuri de durere.*

PE MARE

*Val de val se bate 'n noapte,
Vîntul urlă printre sfînci :
Prin prăpăstiile-adînci,
Sună jalnicele-i șoapte.*

*Brazii trunchiul și-l îndoaie,
Fulger scapără 'ntre nori.
Glas de tunet: Sunător
Bate ropotul de ploaie*

*Pe a codrului cărare,
Peste frunzele de brad,
Ce, de vînt bătute, cad,
Pe albastru val de mare.*

Huhurez cîntă 'n pădure,
Stol de păsări trec pe rînd,
A furtună şuierînd,
Sus pe lespezile sure.

Și prin tainiți depărtate
Fiare urlă îngrozit:
De păreții de granit
Unda mării, trist, se bate.

Pe 'ntunerec și furtună,
Fără jîntă, zbuciumat,
Cu calargul sfărîmat
Trece luntrea ca nebună.....

FURTUNA

*Plîngînd se frînge valul de stîncile golite,
Mușcînd din piatra roșă, și-adîncul tot înghite
Fărîme sîngerate și fîndăiri de granit.*

*Austrul mînă apa c'un șuier ascuțit,
Și veșnic alte unde cu creștelul de spume
S'azvîrl spre țerm, în noapte, fugari fără de nume.*

*Trec nori greoi pe ceruri, cu-ariță de 'ntunerec,
Zvîrlînd din jugă fulger. Supt focul cel feeric
Se văd pe mal departe colibe de pescari.*

*Și-o pasăre pierdută, cu țipetele-i rari,
Mai zvîrle-o notă tristă în vuietul furtunii,
In plînșetul de valuri, în urletul genunii.*

AMFITRITA

*Phoibos, zeul cu lungi sulifi și cu tolba sunătoare,
Iși cufundă 'n valul mării obosiții cai de foc;
Spre apus, către Megara, norii serii par cuptoare
De nestinsă vălvătaie, dungi de flăcări stînd pe loç.*

*Valul doarme, lin și moale, cu răsfrîngerii de lumină,
Dogorînd albastra-i față de oglindă, fără creț;
Blînd, din negurile sure se înnalță lîna plină
In tăcerea turburată de delfinii săltăreși.*

*Atunci blonda Amfitrită, peste-a apelor cărare,
Lunecînd, se poartă dulce printre nimfele zglobii,
Ce cu sinul gol înnoată pe întînderea de mare,
Ducînd scoica ei măruntă, cu cordèle aurii.*

*Și trîfoni la față roșii, lăutari cu plete crețe
Duc din urmă zîna mării cu cîntări fără sîrșit:
Amfitrita cea bălaie, cu privirile sumețe
De-un albastru-sur, se poartă peste valuri liniștit...*

EGIPTUL

*Că un șarpe lung, feeric, Nilul scînteie la stele,
Intinzînd fără de capăt mlădițele-i inele
Printre mari păduri de trestii pentru veci nestrăbătute :
Nicio pasăre de noapte peste lumile tăcute
Nu plutește, vărsînd șipăt tainic și 'nfiorător :
Doar ure-un ibis mistic poartă pasul lui nepăsător
Pe covorul de nisipuri prelungit în depărtare.*

*Piramidele înalță munții lor măreți în zare,
Pentru regii mărți de veacuri monumente de granit,
Lîngă sfinxul ros de vremuri, ce-și urmează liniștit
Somnul lui etern de piatră, în odihna din pustiu.*

*Totul doarme 'n pace-adîncă supt zăbranic argintiu,
Nilul parc'oprește unda-i cea gălbie și mîloasă ;
Un fellah călare trece și cîntarea-i dureroasă
O clipeală blînd răsună, și 'n văzduh apoi se stînge :
Pare sufletul pustiei, ce plutind în noapte, plinge.*

RĂSĂRIT DE SOARE

*Vînt ușor de dimineață mină nouri purpurii
Pe albastrele întinderi ale cerului de vară ;
Scînteind, din sîn de valuri vine mîndru să răsară
Domnul mărilor bătrîne, umedei împărății.*

*Fața apei dezmiardată de șagalnicul zefir,
Argintată de lumină, se desface 'n mii de unde ;
De la fărîmul singuratec, ce în neguri se ascunde,
Vin cîntări de ciocîrlie și miros de trandafir.*

*Goelanzii trec în stoluri cu-al lor țipăt plîngător,
Soli sălbateci ai furtunei, oaspeții sfîncilor goale,
Și, tăind văzduhul aprig cu fantastice ocoale,
Rîndunelele din fugă umezesc aripa lor.*

NOAPTE DE IARNĂ

*Alb e tot în noaptea rece. Singur cerul, ce scîntîie
De scipirile de stele, luminează peste văi,
Aprinzînd în giulgiul iernii nestatornice văpăi:
Dorm supt raza lor cea blîndă troienitele bordeie.*

*Vre-un copac răzleț înnalță fruntea lui cea înnegrită
Pe deșertele întinderi. Totu-i liniște și somn:
Amorțit-a în pădure păn'și-al vînturilor Domn, —
Crivăf, zeu cu barbă albă, cu strigarea ascuțită.*

*Fioroși drumeși atunce, vin domol, călcînd arare,
Făcînd dealul să răsune de urlatul lor prelung,
Lupii suri, cu ochi de flăcări. O clipeală șirul lung
Stă pe loc, privind la stele, și se pierde 'ncet în zare.*

CÎMP DE LUPȚĂ

*Cerul roșu ca de sînge, în amurgul cald de vară,
Se întinde peste cîmpul, coperit cu iarbă rară,
Dogorită de căldură. Fără de-un foșnet de aripă
Vulturi mari, greoi prin aier răfăcînd, plutesc o clipă.*

*Și de-o rouă sîngerată stă cîmpia coperită,
Lacuri mari de-un negru vînăt, cu oglinda lor cernită
Pe alocuri se răsfață. Mii de morși, în șiruri lungi,
Pe covorul de verdeață zugrăvesc lugubrè dungi.*

*Cîte-un gemăt se înnalță. Vre-un rănit căzut în brînci
Urlă jalnic în spre ceruri pironind ochii adînci,
Croncănesc vulturi sălbateci din văzduh pîndindu-și pradă
Și un cal, roșit de sînge, în genunchi vine să cadă.*

LEUL

*Nemărgenitul cer de noapte domnește-adînc peste pustie ;
În spre apus o geană roșă întinde palida-i lumină,
Și peste 'ntreag'această lume de-o măreție blîndă plină,
Se lasă, ca un giulgiu molatec, lumina lunii argintie.*

*Tablou de vis, fără de-o șoaptă. Dintr'a nisipurilor mare
Concertul nopților de vară, sfios, în veci nu se ridică,
Clipesc popoare de luceferi : o stea, rotînd pe boltă, pică,
În stoluri lungi, întunecate, de noapte păsări trec, arare.*

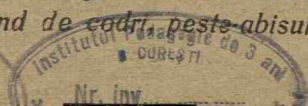
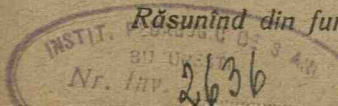
*Adoarme tot. Atunci, din codri pierduți în margeni depărtate,
Cun freamăt mîndru 'nnaintează, cătînd sălbatec înnainte,
Un leu bătrîn : în întunerec lucesc luminile 'ncruntate.*

PASTELE ANTIC

*S'a culcat în fundul mării zeul cel cu arc de-argint
Apollon, strălucitorul domn al bolșilor de-azur,
Peste-a apelor întinderi, ce-și răsfață luciul sur,
Luminos se 'nnalță Phoibe, răsărind din spre Corint.*

*Plîng Naiadele duioase lîngă limpede izvor,
Faunii cei nebunateci și satirii cei zglobii
Supt lucirile de stele, prin poicnele pustii,
Urmăresc blîndele Nimfe lunectînd cu pas ușor.*

*Și păstorul ce veghiază peste-a, malurilor stînci,
Supt stejari bătrîni, cu fruntea îndoită de-uragan,
Se 'nșioară cînd aude glasul tainic al lui Pan,
Răsunînd din fund de codri, peste-abisurile-adînci.*

20

IN CODRU

ÎN CODRU

*Pădurea-i amorțită — nici cîntece, nici șoapte,
O frunză nu se mișcă: nemărgenita noapte
Domnește'n cerul, unde lucirile de stele
Sau stîns: nici buhna sură cu-aripile ei grele
Nu varsă 'n întunerec o noță de durere —
In cer vești de furtună și pe pămînt, tăcere.*

.....
*De-un freamăt se 'nșioară pădurea cea bătrînă
Și sunetul cel tainic al frunzelor se 'ngîndă
Cu tunete departe, cu țipetele rari
A' păsării de noapte, strigînd a vijelie; —
Un fulger luminează: supt raza-i albăstrie
Fantastic strălucește tot codrul de stejari.*

MARINA

*Se 'ntorc pescarii în spre sat ;
Pe fărmu'n neguri cufundat
Lucesc luminile lor rare,
Scînteii perind în depărtare.
Și ceru-i sur, greoi de nori,
În noaptea plină de fiori
Tînguitorul val se bate,
De-a stîncilor singurătate.*

*Și s'aud glasuri răsunînd,
Vre-un cîntec trist din cînd în cînd ;
Din vîrf de munți un clopot lin
Revarsă glas de jale plin,*

*Iar goelandul solitar,
Stăpînul valului amar,
De vîntul mărilor trezit,
Bocește 'n cuibu-i de granit.*

*Intunecat e tot, și mut:
Din cerul aprig și tăcut
Pe ape fără de sfîrșit
Se cerne ploaia liniștit.
Incremenite toate par
De somnul blînd al morșii, — doar
Tînguitorul val se bate
De-a stîncilor singurătate.*

TEMPUL

*Lîngă leneșele ape ale Nilului gălbui,
Templul vechiu în pace doarme cu pădurea-i de coloane,
Cu fantasticele chipuri strălucind de pe frontoane:
Un schelet de piatră sură lâng'al Africei pustiu.*

*Veacurile trec a lenè peste-a lui singurătate, —
Ca izvoarele de munte aruncîndu-se, se schimbă
Pe-a Egiptului cîmpie alți stăpâni și altă limbă:
Nicio piatră nu se mișcă într'a zeilor cetate.*

*Supt eternul cer albastru al regiunilor tebane,
În tăcerea uriașă, el jeleşte 'n pace dus,
Timpul sfîncșilor albaștri, vremurile care nu-s
Decît colbul de palate răscolit de caravane.*

*Și, cînd noaptea se coboară peste vîrf de piramide,
Cînd se duce de pe trepte și dervișul cerșetor,
S'aprînd candelé de aur, luminînd mîngîietor
Peste poaria 'mpodobită, ce cu zgomot se deschide.*

*Atunci trec în noapte sură zeei lumilor apuse,
Mlădiindu-și cu măsură trupurile de granit ;
Printre vechile piloane, pasul lor cel liniștit
Nu trezește un răsunet peste sal'e'n noapte duse.*

*Pe când șirul lung se duce melancolic și dispore
In alei de obeliscuri, ca un vis nedeslușit,
Cite-o pasăre de noapte zvîrle-un țipăt ascuțit,
Și Tifon, zeul pustiei, plînge trist printre allare.*

SARĂ DE TOAMNĂ

*Peste câmpii goi tăcere.
Vîntul toamnei care bate
Printre crengile uscate,
Frunza moartă scuturînd,
Sună doar din cînd în cînd
Cu un freamăt de durere.*

*Totul doarme 'n neguri dus :
De la satele din vale
Ale fumului spirale
Se mlădie 'n depărtare
De a vîntului suflare —
Și, plutind în ceruri sus,*

*Cu un zîmbet liniștit
Vine tainic să răsară
Steaua palidă de sară
Peste țarina pusie,
Peste zarea albăstrie,
Peste codrul înnegrit.*

ÎN CARUL EI DE NOURI SURI...

*In carul ei de noui suri
Aleargă toamna pe câmpie,
De lasă neguri în păduri
Și 'n inimă melancolie.*

*Și, pe cînd vîntul jos în văi,
Se plînge 'n codrul de stejari,
Domnește liniștea 'n odăi,
De auzi în pace numai rar*

*Frunze din teiul cel uscat
Lovind mîngîietor în geamuri.
Ce trist e cerul înnoplat,
Ce dulce freamătul de ramuri!*

*Ca, într'o viață de dureri,
Din fundul inimii născînd
Și înnălțîndu-se spre cer,
Un cîntec trist, pierdut și blînd.*

APUS DE SOARE

*Pe dealuri se pune
O ceață ușoară,
Iar soarele 'n flăcări —
Apune.*

*In ramure șopot
De vînt, pe cărare
Șăgalnicul sunet
De clopot.*

*La stîna din vale,
Din care se 'nnalță
A fumului valuri,
Cavale.*

* * *

*Se lasă tăcere:
A lene ridică
Drumețul un cântec
Ce pierе.*

*Lumina se stînge:
Abia mai plutește
Pe ceruri un nou
De sînge,*

*Fantastic balaur,
Iar vîntul îndoаie
Înaltele lanuri
De aur.*

CARAVANA

*Cer de purpură și aur,
Coperind pustiul maur.*

*Niciun glas; nicio mișcare
În imensa depărtare,
Unde fără de 'nctare*

*Aierul aprins de soare
Mișcă 'n roșia splendoare
Undele-i tremurătoare.*

*Tocma 'n fund, unde se 'mbină
Într'o dungă de lumină
Cer și nesfârșire lină,*

*Ca o umbră se ivește
Și 'n văzduh ce strălucește
Lămurindu-se, tot crește.*

*Caravana ia' o vine:
Sentinele beduine
Poartă sulifiile fine;*

*Ducînd mărfuri africane,
Negustorii în turbane,
Supt greoaiele caftane,*

*Dogoriți de-aprinsa rază,
În sălbateca amiază
Pe cămile dormitează.*

*Ca prin vis o lunecare
De icoane trecătoare,
Feeria 'ncet dispare.*

*Orice sgomote-au apus
Cu viața ce s'a dus,
Totul doarme,—numai sus,*

*Coperind pustiul maur,
Cer de purpură și aur.*

LUMINOS, BOLTA SENINĂ...

*Luminos, bolta senină
Roșă margine-și îmbină
Cu a mării față lină*

*În a zorilor ivire,
Ce 'n aprinsa-i strălucire
Taie negura supfire.*

*Niciun zgomot de aripă,
Cînd pe ceruri trec în pripă
Goelanzi, plutind o clipă,*

*Nicio barcă săltăreață,
Niciun suflet de viață
În tăceșea cea măreață.*

Și, cum aieru-l despică
În biserica antică
Un potir ce se ridică,

•
Se înalță 'n fundul zării
Din adîncul depărtării, —
Domnul mării.

MAREA

*Ape line. Cer senin.
Păsările 'n stoluri vin;
Răsărind din depărtare
Se 'ntorc luntrile fugare.*

*Și n'auzi în aier blînd
De cît vîslele sunînd,
Ciripiri durînd o clipă,
Cîte-un foșnet de aripă.*

*Fără veste se adună
Sorii nouri de furtună,
In văzduh cernit dispară
Glasuri palide de sară:
Își înnalță 'ncet cîntarea
Marea.*

LEUL CAPTIV

*O zi de toamnă tristă. Din bolșile greoaie,
Pe care nori de toamnă apasă nemișcați,
Pe arborii cei negri de frunze despoiați
Se lasă ale ploii sălbatece șiroaie.*

*Grădina e tăcută și goală de mulțime.
Doar scurgere de apă sunînd adormitori,
Ori țipete de păsări despică une-ori
Imensa pace tristă căzând din înălțime.*

*Și 'n cușca-i, după gratii, cu ochiul pironit
Departa înaintea-i, bătrînul leu libian
Visează lumi de aur, pustiuul african:
Se scutură alene și cască adormit.*

MUNTELE

*În veșmîntu-i alb se 'nnalță vîrful muntelui pustiu
Peste-a negurilor turbă, ce-l încunjură la poale;
Numai aprige prăpăstii, stînci sălbatece și goale
Se desfășură fantasilic în spre cerul cenușiu.*

*Totu-i mort în innălțime. Niciun zgomot nu dă viață
Înghețatelor întineri. Vijeliile turbate
Nu mai tulbură nici ele trista lui singurătate.
Doar vre-o rază rățăcită taie pînzele de ceață,
De'nroșește o clipeală fața lui incremenită.
Și covorul alb s'aprinde de-o fantastică lumină,
Care scînteie și moare, o ilusie senină,
Lăsînd iar să se coboare pacea mută și mornită.*

*Și atunci, plutind alene peste vîrfurile ninse,
Cu-al lor fîpăt de durere, ce prelung pe munți răsună,
În spre văile înguste, locuite de furtună,
Nemișcați, se duc doi vulturi, cu aripile întinse.*

DON JUAN

*Adesea cînd răsună cîntări de mandolină
În vechile castele aprinse de lumină,
Cînd trec, rîzînd în danşuri, paji tineri cu ochi vii
Şi mîndre castelane cu pletele-aurii,
Cînd tolu-i veselie şi viaţă zgomotoasă, —
Don Juan arată faşa-i semeaţă şi frumoasă.*

*Un păr ce cade 'n valuri cernite de mătasă,
Ca mană de 'ntunerec pe haina lui se lasă,
Musteaşa lui judulă se 'ntinde pe obraz,
Pe umeri aruncatu-i sombrero de aclaz, —
Ochi mari sticlesc de focul dorinţilor ascunse.*

*Privirile-i de nime în lumea-ni pătrunse
Aprind iubiri nebune şi palimi dureroase,
Află chipuri blînde, senine şi sfioase
De gingaşe fecioare au plîns în urma lui,
Ci el în calea-i trece, pe rece buza lui
Un zîmbet plin de milă se strecură a lene.*

Atîția ochi de noapte, supt desele lor gene
Cersit-au o scînteie din ochii lui cei mari,
Atîtea înnălțat-au iubirii lui altari,
Și au plecat genunchii ca roabe înnainte-i,
Iubirea lui de-o clipă, senină și cuminte-i,
Cu inima-i departe, cînd buza lui sărută.

Pe urmă cînd iubita-i în lacrimi pierdută
Zădarnic mai așteaptă pribeagul iar să vie,
De clipele trecute, Don Juan nimic nu știe:
O inimă străină dorește-acum să jure,
Și gîndurile-i toate pe veci s'au dus aiure.

În mijloc de blăstămuri, de plîsete amare,
El rîde fără sine, străin de milă pașe,
Muștrările de cuget în mintea-i nu străbat.
Își pare-un mort, ce trece, cu fața 'ngălbenită..
De s'ar deschide iadul, 'nnăuntru să-l înghiță,
El ar muri c'un zîmbet de rece ironie.

Și totuși nime'n lume durerea nu i-o știe,
Nu vede cînd își strîmbă nesimțitoarea față,
Cînd ochiul i s'aprinde, cînd buza lui de ghiță
Șoptește vorbe calde, ce ard ca un jăratec,
Cînd visu-i de iubire lucește singuratec.

ORIENTALĂ

*Pe câmpul plin de lume, cât ochii pot cuprinde,
Pe care sfînta oaste a lui Alah se 'ntinde,
Sultanul trece palid, în gînduri cufundat, —
Pe fruntea-i încreșită, turbanul cel vărgat,
De-aclaz cu pietre scumpe cusut, prea greu apasă,
Mantaia lui cea verde pe umeri i se lasă
În voia înîmplării, un zîmbet trist se poartă
Pe fața lui bronzată, și 'n ochi privirea moartă
Sticlește rar, ca raza de faclă ce se sînge.*

*Zădarnic înnaite-i oștirea i se strînge,
Zădarnic trec spahiii, în șiruri lucitoare,
Și săbiile-arabe, ce scînteie la soare,
Și steaguri ciuruite mergînd la biruință,
Și vechile lui trupe, ce n'au altă dorință
De cît să-și deie viața pentr'un cuvînt al lui,
La jalea lui ascunsă, în lumea asta nu-i
Un leac, o mîngîiere. Și gîndurile sale
De orișice străine, apuc'aceiași cale*

*E moartă cea mai mîndră și dulce 'ntre femei,
Pe Zora n'ar' s'o vadă și fără rîsul iei
Voios ca primăvara, deșartă-i lumea 'ntreagă,
Căci nimene de-acuma nu poate să 'nșleagă
Dorința tăinuită, ce 'n inima-i veghiază...
De-aceia 'n a lui minte durerea-i veșnic trează.*

*Și trec Nizamii aprigi, pe caii lor cei vii,
Arabi cumiși la față, ce vin de prin pustii,
Tătari, boșiși și ageri, străini de ori-ce milă,
Georgieni cu gura mică și ochii de copilă,
Cercheji, cu-obrajii galbeni și Grecii cei șirefi,
Și-atîtea puști și tunuri și săbii și săgeți
Atîtea steaguri mîndre și cozi boite 'n verde...*

*Departe sună musici, oștirea 'n cîmp se pierde.
Abdul nu vede oaste, nici steaguri, nici mulțime:
Ce vede el cu ochii nu știe 'n lume nime, —
Pe Zora cea bălaie, cu ochii de safir,
Ce rîde 'n a lui brațe, cuprinsă de delir...*

ADESEEA...

*Adesea 'n nopțile de vară,
Cînd vîntul parcă te dezmiardă,
Și cînd a lunii albă pară
Pe geamuri vine să se piardă,*

*Cînd nu-i un glas în lumea 'ntreagă
Decît o frunză ce se pleacă,
Ori un liliac cu-aripa bleagă,
Ce prin frunziș vine să treacă,*

*Ți se trezește-o amintire,
Un chip uitat de multă vreme,
Ce blînd și trist ca prin șoptire
În lumea-i cată să te cheme,*

Un glas, ce l-ai iubit odată,
Pare că-ți spune la ureche
O vorbă de demult uitată
Și care-ți pare-așa de veche..

Te 'ntorci atunci cu ani 'n urmă,
Te faci iar om din alte dăți,
Timpul trecut întreg se curmă
Și cum erai atunci, te-arăți.

In orice stea, ce trece-a lene,
Vezi ochi ce'n lacrimi i-ai lăsat,
Vîntul, ce tremură 'n poiene,
Îți pare glasul cel uitat.

Și cînd, trezit, îți vii în minte,
Te miri obraji cum sînt uzi
Și cum în jurul tău cuvinte
De dor, ca 'n vis, le mai auzi.

BALADĂ ROMANTICĂ

I.

*Supt balcon stă cavalerul
Invălit în manta-i. (Cerul
E albastru și senin).
Gura lui e de rubin,
Ochi de foc sticlese supt gene,
Părul lung îi cade-a lene
In inele de-abanos.*

*Trandafir nu-i mai frumos,
Mai drăgușă nu-i niciuna
Din Cadiz la Pampeluna,
Decît fata lui Rodrig.*

II.

*Vînt de noapte-aduce frig.
Mandolina și-o înstrună
Și, pe cînd bălaia lună
Varsă horbote de-argint
Peste-al stradei labirint,
Cîntă arii îndrăgite
In spre gratii tănuite
Fermecatul don Ramir.*

*Și de sus un trandafir
Cade jos în rotocoale,
Pe cînd două brațe goale
Luminează la ferești.*

III.

*Norii goane nebunești
Le înlînd pe cer de noapte.
La răspînlîi s'aud șoapte,
S'iclesc fulgere de spade:
Pe sombrero floarea cade.
Un ciocnît de fier în pace,
Și tăcerea iar se face:
Cîntă buhnele pe cruci.*

*Două umbre ca năluci
Fug pe stradele deșarte,
Tunet bubuie departe,
Unde-i oare don Ramir?*

DIS ȘI LUME

*Brazdă largă se despică pe cîmpiile în floare
Și supt fierul, ce sticlește, supt greoaiele picioare
A' plugarilor, ce-și mîină boii zdraveni și molateci,
Veștejite-adorm în țerna vineție flori sălbateci.*

*Ici un mac, colo cicoarea, ochiu albastru și cuminle,
Nalba roșie, înaltă, în lumina cea fierbinte
Stau trîntite și sfărmate, pe cînd veșnic mai departe
Plugul brazda lui și-o trage pe întinderi mari, deșarte.*

*Și, ca dînsul, lumea rece pasul ei greoiu și-l poartă:
Visătorii și poeții sînt în ea ca floarea moartă,
Prea supfire ca să ducă mersul aprig al puterii,
Prea plîpîndă ca să poarte trista sarcin'a durerii.*

DOUĂ MUSE

*Unde ești tu, slînsă zînă, muza vremilor antice,
Trup frumos, tăiat în piatră, formă sfință și deplină,
Liniștită ca statuia și ca dînsa de senină,
Chip străin de orice patimi în mișcările-ți voinice?*

*Vis pierdut în vălmășagul frămîntărilor barbare,
Stea lucind din depărtare peste timpuri de spoială,
Unde-i marmora ta vie, trupul tău fără găteală,
Goliciunea ta cea mîndră, ochiul tău, ce raze n'are?*

*Unde-ți este Aphrodita, încheșată în spuma mării,
Fără zîmbet, fără lacrimi, fruntea goală de gîndire,
Unde-s zeii tăi cei jalnici, mai presus de fericire,
Forma ta armonioasă, fără pata cugetării?*

*Unde-i viața-ți sănătoasă, fără doruri ce omoară,
Fără muncă, fără sete, fără veșnicile vise,
Fără gând, călînd să treacă peste negrile abise,
Fără de visul nebuniei și-a neuroselor povară?*

* * *

*Musa noastră-i alta astăzi. Pe clorofica ei față
Scrise-s nopțile de lacrimi și durerile nebune,
Carnea-i moartă 'n trupul șubred, îndoit de slăbiciune,
Ochii ard de multe doruri, buza vîntă-i de ghiață.*

*Și vârtejuri de durere, ropotînd, îi trec prin minte,
Tot ce-i josnic se frămîntă într'o inimă murdară,
Desfrînările grozave ard ca o nestînsă pară,
Cu dorinți nepricepute, n'ntrupate prin cuvînte.*

Unde ești tu, slînsă zîină, muza vremilor antice?

TRICLINIUL

*Tricliniu-i plin de lume. — O candelă de-aramă
Imensă scînteiază pe mesele rotunde,
Vărsînd reflecte-aprinse pe vinul ce s'ascunde
În vasele de aur, de spume plin ca 'n crămă.*

*Și cupele bogate, ce 'n mîni de oaspeți sună,
Arată la lumină sculpturile de-argint
Ori fața 'nflăcăra'ă aramei din Corint,
Stîcîind ca valul mării supt razele de lună.*

*Depart, corzi de liră, cu glas de veselie...
Romani cu fața rasă, pe perina de Tir;
În mirosul cel dulce de flori de trandafir,
Așteaptă leneș robii cu talgere să vie.*

*Cununile 'nflorite pe galbena lor față
Par flori pe-un mort zvîrlite și togele de in,
Ca laptele de albe, pe pieptul lor prea plin
Ori slab ca 'n vis, suflare și mîndru se răsfață.*

*O ușă se deschide. Doi robi cu ochii vii,
De soarele fierbinte al caldei Libii arși,
Aduc pe mari tablale de-argint mistreții marși
Pe brațe lungi și fine, ca brațe de copii.*

*Și alții vin în urmă, Germani cu blonde plete,
Greci scurți, călînd pe-ascunse cu ochii lor șireți
La negrul lat în buze, cu păr de oaie creț,
Persanii supfirateci și albi ca niște fete.*

*Incepe vinul roșu să umble pe la mese,
Și sclavii duc mîncare acelor ce pe pat
Las' fălcile să cadă pierdut și măsurat
Ca 'n somn, purtînd prin gură bucatele alese.*

*— Femei! să vie Chloris, cu buzele de floare,
Ori Clio cea cuminte, Lycimna cu ochi dulci,
Ce rîde fără sine, pe pieptu-și cînd o culci,
Corinna, cînlăreața cu păr furat din soare ..*

*Corinna cîntă 'n ușă, Germana cea bălaie,
Cu fața delicată, cu părul lung și fin,
Cu ochii mai albaștri decît cerul senin,
Vărsînd pe coarda lirei amara ei văpaie.*

*— Și masa stă întinsă, lucesc pe frunți coroane,
A' lirei corzi răsună în aierul cel cald,
Pierdut e pentru mine și lacul de smarald,
Și pacea neclintită a stepei teutone.*

*Sticlește 'n cupe fine a vinului roșafă,
Mirôsuri dulci se 'nnalță din umedele flori,
Petrece în Valhala, palatul cel de nori,
Dagmâr, cu mîna tare, a vieții mele viață.*

Îmi pare vinul lacrimi, triclîniu 'ntreg o groapă,
Și voi, stăpîni ai bietei Corinne, morți de mult;
O șoptă neînțeleasă vi-i glasul, cînd l-ascult.
Se tulbură lumina supt umeda-mi pleoapă.

— Și ce crezi că-i Diana, îngîmă greu Hemina,
Și arcul ei cel falnic? Ca dînsa parcă nu-s?
Te uită, vezi, acolo, la candela de sus:
De-oiu lua în mînă, arcul, lovesc a ei lumină.

Din arcul cel de aur săgeata se avîntă
C'un șuier de durere, zburînd tot mai pe jos:
Corinna se oprește: obrazul ei frumos
În pace 'nșepenește și mîna nu mai cîntă...

AEDUL

*Aedu 'ncoardă lira. Pe strunele-adormite
Iși poartă leneș plectrul, trezind-acorduri line ;
De sus, lumina cade din bolțile senine
A' cerului Eladei pe templele-aurite. *

*Tăcere 'n piața 'ntreagă. Din coardele atinse
Cîntărea 'ncet se 'nnalță, vibrînd, peste mulțime,
Ca fumul de tămîie spre cei din înălțime :
De-o flacără divină stau inimile-aprinse.*

*Și glasul se ridică, sonor, măreț și cald,
Scandînd al lui Apollon imn sfințit de biruință,
Iar zeul, sus, zîmbește, străin de suferință,
Vărsînd potop de raze pe marea de smarald.*

— *Cîntăți pe zeul dulce cu plete lungi de aur,
Pe cel ce 'n valea sfințită luptat-a cu Pylhon,
Sfărmînd cu-a lui săgeată pe aprigul bălaur,
Cîntăți pe Apollon.*

*Frumos copil al celui ce trăsnelele-aruncă,
Părinte-al poeziei cu viers fermecător,
Cîntat-ai blînd din syrinx, păsîcînd oile 'n luncă,
Divinule păstor.*

*Cînd Zeus sus, în ceruri, petrece la ospețe,
Și lira ta răsună de imnul triumfal,
O clipă-și îmblînzește privirile sumețe
Și palidul Tantal.*

*Și Parcele hidoase, cu fețe 'ngălbenite,
Urzînd nenorocirea și-al patimilor foc,
Iși uilă de osîndă, din ghemuri aurite
Torc fire de noroc.*

*Iar Hebe cea zglobie, copila zîmbitoare,
Turnîndu-ți băutura divină în păhar,
Iți dă o sărutare din buzele-i de floare
Cu-al zeilor neclar.*

*Cîntați pe cel ce iartă greșelile ascunse,
Pe cel ce răfăcește pe stîncă 'n Cytheron,
Pe cel ce vede toate, și cele nepătrunse,
Cîntați pe Apollon.*

ADORMI..

*Adormi! S'aprend pe ceruri făcliile de taină,
Pe lume noaptea 'nlinde a farmecelor haină,
Și florile sușpină duiioase vorbe dulci:
Pe mîna ta supșire micuța frunte-ți culci,
Visînd frumoase zîne cu părul de mătasă.*

*Lumină argintie pe cîmpii suri se lasă,
Bălauri din poveste țin calea la fîntînă,
Al greierilor cîntec cu buciume se 'ngîină:
Tu dormi un somn de pace; pe buzele-ți deschise
Un zîmbet se strecoară,—rășfrîngere din vise.*

*Ci dormi. Veni-va vremea cînd grijile amare
Stăpîne-or fi pe tine și 'n sarbăda lor mare
Ți pierde și zîmbirea și pacea ta de azi;
Pe fruntea-ți de statuie amarnicul năcaz
Pecetia și-a pune-o, și urma lor de lacrimi
Săpa-vor pe-a ta față durerile de patimi,
Atunci fără odihnă fi-or fi nopșile lungi
Și-ades în zoři de ziuă plîngînd ai să ajungi;
Aproape-i vremea tristă, ce nu știe de milă:
In liniștea ta dulce, zîmbind, adormi, copilă.*

ȘI LUÎND CUȚITU 'N MÎNĂ

....Și, luînd cuțitu 'n mînă, supt candelile-aprînse,
Purtînd în parfumatul lui păr cununi de flori,
Cu degetele-i albe păharul îl cuprinse
Și-astfel vorbi Bathyllus:

— Gîndit-am dese ori
La viața mea deșartă, la zilele-mi de trudă,
La sarbăda plăcere a trupului sătul,
Și 'n mijloc de ospețe, cu fruntea încă udă
De vinuri lesbiene, strigat-am : Mi-i destul!

Destul cu ochii umezi de lacrimi arzătoare
Cerșit-am sărutare vîndută și 'n beții
Călcatu-mi-am durerea cea sfîntă supt picioare,
Călfînd o fericire în false nebunii.

Prieteni și iubite, mi-i silă de viață,
E mort pe lume totul, ridicol și aton...
Privirile mi-s oarbe și sângele de ghiață:
Să ne vedem cu bine la masă la Pluton!

— Ștregarul face glume,

Șopti frumoasa Chloris. Pe-obraz invineșit,
Batil căzu pe scînduri, cu buzele în spume,
Cu degetele strînse spasmodic pe cușit.
Și-atunci, zîbind cu milă, pe fața lui de ceară,
Rufin grăi alene:

Ce om la suflet mic!

De-a traiului dulceagă tristeță se mai miară:
Nu știe licălosul că lumea nu-i nimic
Decît o parodie. Întrat fără chiemare,
Ascultă și zîmbește, de poși. Privește lin
La patimile 'nguste, pierdut în nepăsare
Și mori fără de-un țipet, ironic și senin.

MAGII

*Duși d-a luceafărului rază, trei magi bătrâni din Răsărit,
Preoți cuvioși, în lungi veșminte, plecîndu-și capul cel albit,
La leagănul tău cel din iesle, venit-au, blîndule Isus.*

*Și, pe cînd steaua călăuză vărsa lumină colo sus,
Cîntîndu-și simplele lor imnuri, s'au închinat în fața ta,
Arzînd mirezme siriene celui trîmes de Iehouâh.*

*S'au dus apoi pe-a' lor cămile în spre cetatea din pustiu,
Supt paza stelei călătoare, și în amurgul cenușiu
Periră mitrele de aur și albele mîntăli de în.*

*Aceiași rază vestitoare de-ar scînteia pe cer senin,
De-ar învia profeții palizi și mucenicii zîmbitori,
Din nou Hristos de-ar plînge 'n iesle al omenirii veșnic chin,
Din care margine de lume veni-vor magii călători?*

NOCTURNĂ

*Sînt nopți de-acele blînde și tainice de vară,
Cînd singur glas de greieri și lînguirea rară
A buciurilor triste pe dealul depărtat
Mai tulbură mareașa tăcere. Din spre sat,
Ce doarme 'n fundul văii, supt umbră de stejari,
Un zgomot nu se 'nalță. Pe codri solitari,
Pe țarinile 'ntinse, cu palida ei rază,
A nopților dutoasă stăpîină privighiază.
Și frunzele-s de aur, isvoărele de-argint,
Cînd, străbătînd lumina-i prin negrul labirint
Al crengilor pădurii, poiana cea pustie
Desfășură molatec decor de feerie.
Aprinse de lumină sînt bolțile albastre,
Pe care, cu-al lor tremur, popoarele de astre
Roiesc în strălucire. Luceferi nemișcați
Privesc fără clipire, ai nopții împărași..*

Și veacuri mii și mii

*Trecut-au peste lume și razele-aurii
Cădeau pe cei ce astăzi dorm somnul din mormînt..
Și, de-ar peri în fărîmă nemernicul pămînt,
De-ar bate ceasul morții și veșnicul apus,
Tof zîmbețului de stele ar fi acolo sus.*

PRIMĂVARA

*Și ai venit iar, zîină blîndă, etern frumoasă Primăvară,
Cu ochii tăi de cer albastru, cu găngurire de izvoare,
Cu zîmbetul lău de lumină. Pe a poienii iarbă rară
Tremură 'n vîntul dimineții petalele strălucitoare.*

*De după dealurile 'n neguri vin stoluri lungi de rîndunele,
Săltînd molatec în văzduhuri, și 'n fundul vechilor păduri
Învié cîntecul din ramuri. Coboară 'ncet în spre vâlcele,
În sunet argintiu de clopot, turme zglobit din mușții suri.*

*Și iar vor fi dumbărați umbrite și pe cărări' cernut de floare,
Șoptit de ape melancolic în amurgire de April,
Și iar decorații luminoase și tot în veci nepăsătoare
Va rîde firea nepătrunsă veșnicu-i zîmbet de copil.*

SE 'NNALȚĂ FUMUL DE TĂMIIE...

*Se 'nnalță fumul de tămîie în nouri deși, spre boltă sus,
Unde domnește 'n cer de aur un dureros și blînd Isus.
Lucesc mari candelă în umbră lîngă Fecioarele străvechi.*

*Și glasul monoton de preoți pierdut îmi vine la urechi,
În raza lungilor veșminte, a pietrelor de pe cununi,
În sunet măsurat de clopot, în șopotit de rugăciuni.*

*Mă văd atunci ca 'n alte timpuri, în anii de copilărie,
Pierdut în umbra negrei strane, și un trecut întreg învie
De lacrimi revărsate 'n taină, supt umbra dverelor bătrîne.*

*O, vremi de liniște-a gîndirii, de visuri mîndre și stăpîne,
Domnind în inima deșartă, noian de basme și minuni,
În care îngerii șăgalnici și sfinții milostivi și buni*

Treceau pe-a norilor cărare în nopțile fără de somn,
Cînd în mantaua-i de luceferi bătrînul sfînt, al lumii Domn,
Cel veșnic nepătruns cu mintea, zîmbia cu zîmbet de copil!

V'ați dus în umbra depărtării, vedenii albe de April,
Căzuți în țărnă-s sfinții palizi și pe-a lui cruce 'ntre martiri
Hristos nu-mi spune decît jalea nemîngîiatei omeniri.

Și totuși azi, cu mintea rece cînd mă întorc în spre trecut,
Mă prind fiorii de-altă dată și înțeleg sensul pierdut
Al vechii tînguire de biblii, al plînsului de mucenici.

Și, cînd privesc pe Cristul blăjin între umilii ucenici,
Mă 'nchin ocelui ce-a pus capăt nemăsuratei suferinți
A lumii fără ideale ce blăstăma, scrișnind din dinți.

SINISTRU ZBOR

*Sinistru zbor de umbre 'n noapte, supt cer innourat și mul,
Se 'nșiră haosul de veacuri, cu-același strigăt trist, pierdut
În fioroasa nesfârșire a bolșilor fără lumini.*

*Din cînd în cînd, din întunerec. vre-un prooroc cu ochi senini,
Privind atîta desnădejde, atîta chin de vremi nestîns,
Simte în inimă plîngîndu-i eternul omenirii plîns.*

*Și, revărsînd viața-i caldă în graiu de patimi dogorit,
El umple bolșile deșerte cu strălucirea unui vis,
Ce tremură, zîmbind, o clipă și piere 'n aprigul abis
Al golului fără sffrșit.*

BĂTUT DE-A GÎNDULUI FURTUNĂ

*Bătut de-a gîndului furtună, străin pe fărurile reci
Ale vieții nepătrunse,—cu-aceiași zîmbet palid, treci
În haosul cel plîngător.*

*Și 'n fața morții dureroase oprește-ai trupului fiori,
De jalea-ți nime să nu știe: pe desnădejdea-ți înțeleaptă
Te razimă—și-așteaptă.*

*Ca peste virfuri înghețate, un călător de vînt gonit,
În noaptea fără de lumină, supt cer de iarnă rătăcit.
Ce, tresărind de-o-dată,*

*Vede prăpastia 'ntinzîndu-și genunea ei nemăsurată,
Și liniștit adastă 'n fața mormîntului în slînci deschis
Căderea în abis.*

UN ZBUCIUMAT NEBUN DE UMBRE

*Un zbuciumat nebun de umbre, un plîns neogoit în veci,
Clădiri de cugetare stearpă, care se clatină de vînt,
O întrebare deslegată în grozăvia din mormînt
De ale morții mine reci.*

*O alergare 'nsîngerată către un scop etern ascuns —
E monotona tragedie a veacurilor ce-au perit,
Rostogolindu-se în noaptea fără de zori din înșinit
Și, cînd în nepătruns*

*Te pierzi cu mintea, te 'nșioară abisul mîncător de vieți,
În care lumile se șfarmă și nestîrșirile dispar,
Și, prins de mila omenirii, în fața sfinxului îngheși,
Și blăstămi în zădar.*

RĂSĂRIT DIN NEGRUL HAOS

*Răsărit din negrul haos, osîndit la haos iară,
Cu cununi împodobeste-ți cupa traiului amară;
Peste-ntinderile moarte ale mării fără val,
Îți aprinde-un ideal.*

*Și te du cu ochii fîntă după falșa-i scînteiere,
Cu icoana-i înșelîndu-ți monotona ta durere;
Smulge-te pentru o clipă de l'al gîndului abis.
(Cu minciuna unui vis.*

*Ca în noaptea fără rază, peste țarina pustie,
Călătorul ce zărește licărirea argintie
Ce se 'nnalță peste lacuri—și, cu ochii la vâpăi,
Uită groaza lui d'întăiu.*

DIN CEASU'N CARE TE-AI NĂSCUT

*Din ceasu 'n care te-ai născut
O umbră-ți merge 'n urmă,
Ca un vrăjmaș pîndind, tăcut.*

*Cînd mai senin și vesel ești,
Suflarea ți se curmă,
Dacă 'ntorcîndu-te, privești.*

*Apare-atuncea chipu-i drept
Și-un glas îți spune: „Nu uita,
Eu sînt aici și te-aștept“.*

*Zădarnic cați a te ascunde,
Zădarnic fugi: ca umbra ta,
Te va urmă oriunde.*

*Zădarnic dezlegare-i cei,
— Priviri de sfinx și gură mută,
Dar cînd, căzînd în calea ei,*

*Înghețul ultim te pătrunde,
Ea strînge ramura căzută
De jos, și pleacă: unde?*

PROMETEU

*Prometeu, Titan sălbatec, suferința ta senină
Luminoasă strălucește din anticele povești,
Și pe stîncă ta, în lanțuri, pradă vulturilor, ești
Mai măreț decît, sus, Zeus în splendoarea lui divină.*

*Treceau veacurile leneș peste barbara ta muncă,
Păsările din văzduhuri sjărîmau pieptul tău gol,
Tu, ca marmura de rece, peste-al vremilor nomol,
Înfrîngeai tăcînd pe-acela care trăsnetele-aruncă.*

*El s'a dus, perînd din ceruri cu frumoasa lui credință,
Risipitu-s'au în neguri palizii nemuritori,
Tu cu jalea omenirii te înnalți mîngîietor,
Revărsînd ca un luceafăr raza ta de suferință.*

*Nu, n'ai plîns: l'a' tate lacrimi jetele lui Ocean
N'au venit cîntîndu-ți inmuri,—și în liniștea-ți apari
Cea mai aprigă icoană din eroii legendari,
Mîndru 'nvingător de chinuri, neclintitul Titan.*

HELLAS

*Răsărind din oceanul vremilor în noapte duse,
Văd colinele-ți în floare cu-ale marmurelor salbe,
În splendoarea tinereții și-a măririlor apuse,
Hellas, țara poeziei și a statuilor albe.*

*Începutul ți-i povestea, traiul tău o epopeie,
Și, când zeii tăi periră din albastrele palate,
Se pierdă pe-atâtea veacuri a cântărilor scinteie,
Musele se fînguiră într'a lor pustietate.*

*Iar, când timpul nostru-și poartă melancolica lui față,
Și mă uit la fruntea-ți tristă, Resignare, tu, copilo
A iluziilor moarte, mă gîndesc la altă viață:
La efeții din Atena și la Venerea din Milo.*

OLIMPUL DISPĂRUSE

*Olimpul dispăruse și zeii erau morți:
Întreaga feerie a vremilor bătrîne
În neguri își pierduse măririle păgîne.
Creștea iarba ruinei pe-a' templurilor porți.*

*Atunci, în vechiul templu, domnind pe Citeron
În alba-i strălucire, supt negrele păduri,
Cu 'nnaltele-i frontoane mai sus de munții suri,
Trăia în pacea-i blindă, cîntînd pe Apollon,*

*Thymeu, anticul preot. Și, cînd albastrul fum
Al jertfei pe altare și innurile sfinte
Pe liră încetară și glasul lui fierbinte
Nu mai putu să 'nvie al legii moarte scrum,*

Pe liniștea de piatră a moartelor statui,
El porțile le 'nchise și singur ca'n sicriu
Își înalță cîntarea-i spre Phoibos, în pustiu,
Străin de lumea 'ntreagă, pierdut în visul lui.

Închide peste tine a' traiului portale;
Departe de-ale vieții nemernice dorinți,
Ascunde-ți pentru lume și dor și suferinți
Și 'nnalță innuri mîndre vedeniilor tale.

S'A STINGE

*S'a stinge-a vieții tale nemernică făclie,
Vei fi cu ochiul rece și fără de cuvânt —
Podoaba minții tale, a gândului mândrie,
S'a risipi în clipa când tu vei fi pămînt.*

*Și lumea înaintea va merge drumul ei,
S'or duce 'n urmă-ți veacuri și alte veacuri iar,
Cerșind a lor iertare de moarte în zădar,
Rugînd în ceruri goale de-o clipă Dumnezeii.*

*În mijlocul tăcerii sălbatece de sus,
Cu fruntea 'ngălbenită, cu jalnice priviri
Vor trece-ale durerii fără sfîrșit oștiri,
Popoarele menite la veșnicul apus.*

*Si tu, când vezi zădarnic cuvîntul tău pierdut,
Atom sortit peirii, mai cași în noapte legi,
Și 'n mijlocul torturii amare, nu 'nțelegi
Că totul e un haos, nemăsurat și mulț ?*

I M N

(metru antic)

*Zină frumoasă, stăpînă pe lumi, Aphrodită,
Tu ce te-ai înălțat pe spumă de valuri,
Pleacă-ți de sus spre noi privirile blînde,
Fat'a lui Zeus.*

*Jertfele ard pe altarele pline de daruri,
Preoții innuri ridică pe lirele sacre,
Coruri de tineri te cîntă în strofe măiestre,
O Citereie.*

*Gnosa și Cnidul răsună de faptele tale,
Mirosul mirei plutește în aier molatec, —
Cîntec de păsări pe-a' mirtului ramuri,
Lîngă statuia-ți.*

*Veșnic c'un zîmbet plutești în nouri albaștri,
Păru-ți în valuri se lasă pe umere goale,
Gura-ți revarsă divinele-i unde
De ambrosie.*

*Scoica-ți se poartă alene pe mindra Egee,
Apele line armonice se sfarmă în calea-ți,
Nimfele 'nnoată în juru-ți cu sînul pe luciul,
Doamnă a mării.*

*Noaptea în fundul pădurilor stai visătoare,
Stelele varsă lumină pe minile-ți albe,
Stă înaintea-ți, culcat pe mușchiul sălbatec,
Eros copilul.*

*Flacăra-ți dulce aprinde în piepturi iubire,
Tu poi în inimi dorințe de nimeni știute,
Tu dai fecioarei ce doarme în liniște visuri
Fermecătoare.*

*În primăvara plăpîndă domnești pretutindeni,
Glasu-ți e cîntul etern al izvorului harnic,
Ochiu-ți lumina din bolta cea fără de nour,
Crinii obrazu-ți.*

*Zei se 'nchină 'n fața-ți măreață, stăpîndă,
Lumea se mișcă la semnul din fruntea-ți înaltă,
Veacuri se pleacă în drumul etern înaintea-ți,
Mam'a viești !*

CREDE ÎN TINE

— *Crede în tine*
Viața e mare,
Norul dispare,
Visul revine

— *Raza 'n făclie*
Crește și scade;
Steaua ce cade,
Nu mai învie.

SOCRAT ȘI ALCIBIAD

*Doi oameni în Atena treceau, în floare unul,
Frumos cu fruntea albă și ochi strălucitori,
Cellalt bătrîn, în zdrențe. Cuminții privitori
Ziceau, cătînd la dînșii: Apollon și nebunul“.*

*Un templu alb în cale. În candido veșmînte
Fecioarele Dianei văzîndu-i pe-amîndoi
Alături, se dădură, uimite, înapoi:
„Un zeu și cel ce-și rîde sumeș de cele sfinte.“*

*Și cel d'întăiu fu mare, avu oștiri, avere,
Din fărîină poporul la dînsul se 'nchină,
Zimbirea lui superbă o lume 'nsenină,
Ca Zeus Olimpianul, străin fu de durere.*

*Pe celalt îl trimese prin cuculă în iad
Mulțimea zîmbitoare. Și 'n viața lui întregă
Pușini veniră graiu-i senin să-l înșeleagă.
Bătrînul fu Socrate, iar celalt,— Alcibiad.*

DIN MIJLOCUL MULȚIMII

*Din mijlocul mulțimii învinșilor vîșii
Răsar cîntînd în umbră sinistre tînguiri,
Poeți ai desnădejdiei pe pragul tinereții,
Ai visului marfiri.*

*Cu ochii arși de doruri, cu frunțile plecate,
Îți văd trecînd alene în lung și palid cor,
Brăzdînd imensitatea epocelor uitate
Cu focul jalei lor.*

*Ferice între dinșii de-acel ce-și întrupează
Durerea, 'nt'o strigare supremă apuînd,
Precum supl trăsnet, noaptea, zidirea luminează,
În flacăra-i perînd.*

MÎNDRIA GÎNDULUI

*Mîndria gîndului e sfîntă :
Înnalță-te 'n singurătate
Spre vîrfurile unde nu străbate
Tot ce 'n fărîmă se frămîntă.*

*Și, căutînd de sus la viață,
Nu risipi a ta iubire ;
Pentru-a mulțimilor bîrjire
Păstrează-ți inima de ghioț.*

*Urînd tămîia ce se suie
De pe altarele banale,
Ridică-ți falnică statuie
Din marmura virtuții tale.*

IDEELE

*Pe lumile ce pier pe rînd,
Fără de-un tremur în splendoare,
Plutesc, lumină revărsînd,
Ideile nemuritoare.*

*În mințile ce v'au născut,
Minți în nimic de mult pierdute,
Ca o scînteie ași căzut
Din sferile necunoscute?*

*Din luminosul ocean
De adevăr fără măsură,
În întunerecul uman
Sînteți desprînsă picătură?*

*Sînteji neîndoiosul far?
Luciți ca focurile-acele
Ce jug pe lacul solitar?
Lumina voastră să ne 'nșele?*

*De sus din sfere te cobori?
Ești o lucire trecătoare,
Ideie, punct nemuritor
În viața noastră muritoare?*

SIRENELE

*Pe mare liniștită, culcați pe bănci alene,
Luntrașii trec. În pânze se joacă al serii vînt,
Mîinindu-i către satul lucind. Departe-un cînt
Începe să răsune: e glasul de sirene.*

*Și cîntecul plutește, adus de adiere,
Înlăiu pierdut, ca șoapta pădurii adormind,
Apoi supt cerul tainic de vară dezvălînd
O lume de iubire, de visuri și plăcere.*

*De jarmec prinși luntrașii, ascultă. Fără voie
Lopeșile se mișcă pe sînul negrei mări,
Ducînd ușoara barcă, ce pierce 'n depărtări,
Tăind învălmășirea de valuri anevoie.*

*Acum e negru cerul și crivăful izbește
În pînza ce 'njășoară catargul sfărîmat;
Pe șermul ce scîntăie femeile din sat
Așteaptă în tăcere, supt noaptea care crește.*

*Târziu: cîntarea pare mai tristă și mai bună.
„Aproape-i“, strigă glasul cîrmaciului bătrîn,
„O nu, te 'nșeli“. Pierdulă în crivățul păgîn,
Cîntarea fermecată abia de mai răsună.*

*Luptat-au multă vreme pe marea zbuciumată
Și au murit în luptă, cu ochii arși de dor:
Zădarnic înălțară spre cer privirea lor
Ultații de pe fermuri în noaptea blestemată:*

*Sînt luntri rătăcite pe apele vîeții:
Luntrași doriți de visuri în noaple 'nnaintînd,
Aud cîntări măiestre chiemînd prin aier blînd
Și pier fără de urmă în faptul tinereții.*

BAAL, ZEUS ORI IEHOVAH...

*Baal, Zeus ori Iehovâh,
Stăpîn al bolşilor albastre,
Întreagă nemurirea ta
E umbra mişeliei noastre.*

*În cuşca de oţel a vieţii
Cel sfărîmat şi umilit
I-a rupt în visul lui păreţii
Şi te-a făcut nemărgenit.*

*De stîncă neputinţii sale
Ca Prometeu înlănţuit,
Ţi-a dat în cerurile tale
Puterea fără de sfîrşit.*

*Nemuritor te-ai arătat,
Fiinţ'atoateştiutoare,
Căci gîndul lui e măsurat
Şi viaţa-i este trecătoare.*

*Supuși la muncă și durere
Și neavînd cui ne rugă,
Am pus în nori ființa ta
Și î-am cerut o mîngîiere.*

*Și, cu cît chinul e mai mare
Și lumea merge spre apus,
Cu-atîta te înalți mai sus
Și, ești mai plin de îndurare.*

ZĂDARNIC

*Zădarnic monumentul etern și l-ai zidit :
Ori pe nisip clădește-l ori sapă-l în granit,
Același i-a fi soarta.*

*Cum marea surpă piedeci și stavile pe mal
Și ce n'a luat azi valul, s'a duce 'n noul val
Și va peri odată,*

*Așa și amintirea, ce 'n urma ta o lași,
S'a pierde 'n valul vremii de toate ucigaș —
Acum, sau după veacuri.*

*Și ce din cugetarea-ți semeafă va trăi,
Cînd tot ce-a fost ființă și viață va dormi
În brațele lui Kronos?*

DON QUIJOTE

*Te duceai, cătînd, cu ochii încruntați, departe 'n zare
Un vîteaz să-ți iasă 'n cale pe deșertele cîmpii,
Cavaler fără credință, și cu spada ta să vii,
Mîntuind nevinovatul de sumeața-i apărare.*

*Te duceai: de-asupra cerul Spaniei ardea de raze,
Iarba rară de pe șesuri supt căldură 'ngâlbenia,
Un pustiu senin în juru-ți, și nimic nu se ivia
Decît doar păstori de capre lîngă turma lor de pază.*

*Ție ce-ți păsa de toate? Gîndul tău era aiure,
Într'o lume fermecată: în veșminte de oșel
Luptători treceau din jugă, pe cînd pajul subțirel
Suspina cătînd prin cîntec mintea dragei lui s'o fure.*

*Între loți erai mai mare în voinica-ți tinereță,
Sabia-ți făcea minune prin pieptare străbătînd,
Înainte-ți castelana, innălțînd privirea-i blind,
Mulțămia fără cuvinte, în naiva-i frumuseță.*

*În zădar îl chemi în urmă, Sancho Pança, om cuminte,
În zădar și sfăluirea, în zădar și risul tău,
Cine ar putea să plece spre pământ sufletul său,
Cînd plutește, dus în lumea idealurilor sfinte?*

*Azi, cînd practica știință se întinde peste tot,
Cînd sublima seminție a învinșilor dispăre,
Cînd meschinul se întinde peste inimi ca o mare,
Sancho Pança lași în burtă, respectați pe Don Chișot :*

CUGETÎND, O ÎNȚELEPTE...

*Cugetînd, o înțelepte,
La zîmbirea ta cuminte,
La tăcerile-ți deștepte,
O poveste-mi vine 'n minte.*

I.

*Spre biserica vrăjilă
Din pădurea fără soare
Suie cale tîlnuită
Credincioasele popoare.*

*Prin fereștile zidite
Nicio rază nu slăbale;
Stau de veacuri neclintite
Porți de-aramă ferecate.*

*E vre-un sfânt dormind în raclă
Pacea lui netulburată,
Vre-o icoană minunată
Luminînd fără de faclă?*

*A gîndi cine cutează?
Și pe cînd în părăsire
Melancolic privighiază,
Sfinți și palide martire,*

*Adunați din marea lume,
Credincioși cu sfînta frică
În spre cel fără de nume
Rugăciunea și-o ridică.*

II.

*Bănuind comori ascunse,
Un tilhar, semeș, lovește,
Porți de-aramă nepătrunse :
Vrea zăvorul să-l desclește.*

*E 'n zadar atîta muncă:
Ulite, ambele canate
S'au deschis. Trăsniț s'aruncă
La pămînt... Pustietate.*

*E o vrajă, o minune?
Poate-un înger, care vine
Să-l țirască în genune?
Pațe 'n lumile divine.*

*Prins de-o zdrobitoare groază
Ridică privirea sa:
Era colb jucînd în rază
Și-un pînjen ce țesea.*

I C A R

*„Ți-ai încercat avîntul iară,
Te 'nnalți în sus triumfător ;
Icar, oprește-te din zbor
Cînd ai aripile de ceară.“*

*Supt cerul sur, de nouri greu,
Zîmbind, se duce înnainte.
S'audă iel din empireu,
Clevetitoarele-ți cuvinte...*

*Mai sus, din ce în ce mai sus.
Privirea ta nu-l mai zărește :
În alte lumi acum s'a dus,
De-asupra negurii plutește.*

*O nu! I-a fost soarta haină,
Ca un vîrtej, din nepătruns
Il vezi în fărînă ajuns :
Acolo sus, era lumină.*

HERCUL

*În purpura grozavă cu dinții de văpaie,
Puternicile-i brațe spre ceruri ridicînd,
Supt flăcările, care-l ardeau la măruntaie,
Urla pe munte Hercul cu gura spumegînd.*

*Urla, sfărîmînd copacii și pietrele din cale,
Cu sîngele 'n privire și sîngele pe mîni:
Sunau de-a lui durere pădurile din vale,
Fugiau cu groază 'n tainiși ai codrilor stăpîni.*

*Răcni o zi întregă și noaptea 'ntregă iară.
Și, cînd, supt cer de flăcări, sălbatec și tăcut,
Pe rugu-i se întinse, și a durerii ghiară
Nu-l mai trezi în pacea-i nepăsător și mut,*

*A trupului gigantic senină odihnire,
Frumosul chip de piatră în liniște pierdut,
Vestii mulțimii triste, venite să-l admire,
Că s'a sfîrșit eroul, și zeul a 'nceput.*

ÎNLĂTURI

*Înlături cerșitorii ce-și fac o gloriolă
Din cântecul de jale al celor suferite:
Durerea nu coboară pe frunți îngălbenite
Nicio aureolă.*

*Ea nu alege unde pecelia și-a pus:
N'a plîns Iscariotul în ceasul de căință?
Sublimă e răbdarea senină 'n suferință,
Pe cruce, ca Isus.*

*Și nu-ți cînta, poete, durerea cu trivoga,
Ci ca anticul Cesar, te culcă maieslos,
Și de la rana 'ntăia acopere-ți cu toga
Obrazul dureros.*

MEMNON

*Spre Teba cu o sută de porți, cînd călătorii
Se 'ndreaptă, de departe pîndindu-i cetățuia,
Se 'nnalță din nisipuri în fața lui statuia
Lui Memnon Libianul, copilul Aurorii.*

*De mult sfărmat de vreme-i colosul de aramă,
Căzut-a supt securea de veacuri a lui frunte,
Și, totuși, cînd lumină s'aprinde despre munte,
Cîntarea-i se ridică spre veșnica lui mamă.*

*Târziu, un Cesar mîndru, cu mintea pricepută,
Fu prins de mila unei asemenea minuni:
În clipă s'adunară toți meșterii cei buni.
Întreagă-i azi statuia, frumoasă e și... mută.*

LUCEAFĂRUL

*Roiesc pe bolți de noapte și tremură molatec
Popoarele de stele, plutind către apus;
La margine, departe, în liniștea lui dus,
Luceafărul revărsă zîmbirea-i singuratec.*

*Ce limpede i-i rază! și poate cine știe,
Ce groază se ascunde supt punctul luminos,
Ce lupte uriașe, cînd tu nu vezi de jos
Decît, nepăsătoare, scînteia-i argintie.*

*Deschide-o sfîntă carte cu slovele de aur,
Din cele ce alină durerile-omenești:
Pierdut în frumuseța-i, nici nu te mai gîndești
— Altfî te stăpînește al gîndului tezaur.—*

*De ce ascunse patimi i-a fost inima plină
Acelui ce'n durere cuvîntu-și plămădia:
Din haosul de gînduri trecînd prin mintea sa,
Tu știi numai cîntarea-i, melodică, senină.*

PERIKLES

În agôra luminoasă, unde templele ridică
Stâlpi de marmoră de Paros într'a lor liniște-antică,
Stă poporul din Atena, grămădit în adunare.
Apollon își poartă caii, pe a cerului cărare,
Marea netedă, oglindă de safir, doarme supl rază,
Pe Acropole, zeifa luptătoare privighiază
Peste tirgul alb, ce'nlinde dunga lui până departe.

Perikles vorbește... Glasu-i măsurat, ca dintr'o carte,
Se revarsă 'n fraze line și severe 'n marea piață
Peste care stăpânește fața lui cu ochi de ghiafă:
Pare-un zeu străin de lume, fără dor și fără palimi,
Fără inimă să simtă, fără ochi să verse lacrimi,
Un colos de cugetare, țesând lanțuri de cuvinte
Pentru roiul de mulțime împietrită înaintea.

E un ceas de cînd cu fața vinefită de durere
A văzut puindu-și moartea buza-i vînată de fier,
Peste-al lui copil din urmă: e un ceas de cînd în lume
N'a rămas cine să poarte după dînsul al lui nume,—
Și, pe cînd se 'nnalță rugul pentru trupul fără viață,
Perikles senin, vorbește frase lungi, cu ochi de ghiafă.

GETHSEMANI

*Dormiau toți ucenicii pe dealul dus în noapte.
Era târziu: din ceruri o liniște adîncă
Cădea pe lumi tăcute: doar jalnicile șoapte
De vînt ori glas de buhnă, plîngînd pe vîrf de stîncă,*

*Sfărmau tăcerea tristă și-atfi de fioroasă,
Că fiul lui Iehova ca marmura de tare,
Nenvinsul de durere, plecă fața-i frumoasă
Și, prins fără de veste de-a morții 'nfiorare,*

*Simțind cum plînge 'ntr'însul durerea omenească,
Căzu'n genunchi în țernă, și ruga lui fierbinte
Sună duios, în lacrimi: „De-i voia ta cerească,
De mine depărtează păharul greu, părinte.*

*Și fii rigid ca fierul, de-oșel pentru durere,
Tăcută fie-ți buza, cînd inima se frînge,
Călca-vei o clipeală superba ta tăcere,
În țărîină cădea-vei, și, ca Hristos, vei plînge.*

MORITURI TE SALUTANT

*În arenele vieții
Nesfârșiți gladiatori
Sufăr pentru ideale,
Cesarii nesimțitori.*

*Și, la capătul de luptă,
În genunchi, mai strigă încă,
Răzimați pe arma ruptă:
„Morituri te salutant“.*

IDILE PARIZIENE

I.

*Orașul alb de neguri, Tăcere. Dimineața
Abia se mai cunoaște din noaptea ce-a trecut.
Pe stradele deșerte, arare-un pas pierdut
Ori carăle greoaie tăind alene ceața.*

*Pe marginea de piatră a apei, ea privește
La unda ce se cerne, sticlind ispilitor:
O față 'ngălbenită, doi ochi strălucitori,
O rochie ce trupul de-abia i-l învălește.*

*Acașă sărăcia și-un tată care-i spune,
Că, de-ar fi fost ca dînsa, el s'ar fi priceput
Să-și mîngîie părinții, ce'n trud'o au crescut,
Că sînt atîtea fețe, ce-aduc venituri bune...*

Și jos fără de capăt a Seinei scînteiere.
Ce rece-i fundul apei, dar traiu-alit de-amar:
Nu-i tată-său acela ce trece supt fînar?
S'aruncă. Spume-o clipă. În negură, tăcere.

II.

Miezul nopții sună tainic din înalte turnuri sure.
Albă e, fără de-o șoaptă, noaptea rece de Ianuar.
Tainic umbre furișate se arată și dispar,
Îndreptîndu-și sărăcia spre mansardele obscure.

Tineri slabi, în bluse rupte, lîngă ziduri se strecoară,
Și femei fără de vrîstă și bătrîni cu ochii stînși:
Gerul aprig înroșește dureros obrajii plînși.
Trec încet pe strade goale, și odihna se coboară.

Răsărind în cerul palid, luna face să se vadă
În argint scăldat orașul mort, cu piețele-i pustii,
Unde blastămă asprimea luminoasei feerii
Vagabondul care cade, vîntul, la un colț de stradă.

EȘAFODUL

*Căruța 'nnaintează. Într'nsa furnicînd,
Mulțimea felurită, de orișicare treaptă,
De ori-ce vristă, trece, în strigăle uitînd
Calăul impasibil, ce prada și-o așteaptă.*

*În clipa ce-i desparte de veșnicul abis,
În lupte necurmăte și patime barbare
Trăiesc, și fiecare își face cîte-un vis
Imens, și după dînsul aleargă fiecare.*

*Și unul stăpînește mulțimea prin cuvînt
Și-i mîndru de puterea-i, avere altu-și strînge
Tovarășii furîndu-i; în margene un sfînt
De traiul în păcate al veacului se plînge.*

*Și astfel în războaie sălbatece 'ncelești,
Pe când groparul sapă gățile morminte,
Se duc, munciți de doruri splendide, fără saș,
Cînd, iată, eșafodul li-apare înainte.*

*Tresar? O nu, omorul se face doar pe rînd,
Și-apoi mai larg e locul pe scîndurile rele
De cite ori s'aude cușitul lunecînd, —
Și cei rămași visează un vis pînă la stele.*

CA UN DRUMEȚ

*Ca un drumeț ce trece pe fermuri schimbătoare,
Supt cerul blînd de noapte, în flacăra de soare,
Văzînd cum înainte-i tot alte lumi răsar,
Te duci, mînat de stele ce 'nșală și dispar.*

*Durerile de astăzi ca mine le'i uita,
Și singurul tovarăș etern în urma ta,
Ca un prieten tainic, cu buzele 'mpietrite,
E umbra larg'a morții, ce crește, și te 'nghite.*

ÎN STRADELE BOGATE...

*În stradele bogate e zgomot de mulțime,
Trăsuri ce trec în goană și strigăte și larmă
Se 'nnălță în văzduhuri, puterea de și-o'sfarmă:
Seninul cer de noapte domnește 'n înălțime.*

*De strigăte de moarte celate 'ntreagă-i plină
Palate se dărîmă și flacăra le 'nghite,
Femei peste cadavre aleargă despletite:
Același cer revarsă zîmbirea lui senină.*

*Tăcere pretutindeni acum și înțuneric.
Pe locul unde-odată lucia bătrîna vatră,
Șacalii din pustie se strecură și latră
Din ierburile 'nnalte, spre cer adînc, feeric.*

*Etern se desjăsoară a vieții tragedie
Cu acte 'nsingerate de pălîme barbare
În mijloc de splendide domnii de cugetare:
La trei pași de fărînă, nimic nu-i pe vecie.*

*Din neam în neam se duce, schimbîndu-se, scînteia,
Popoarele de astăzi nu sînt cele de mîni:
Imens mai sus de lacrimi, de frîngerea de mîni,
Plutește fără tremur, vărsînd lumini,—ideia.*

DA....

Learn to labour and to wait.

(Longfellow, Psalm of Life.)

*Da, să lucrezi te 'nvață,
Dă lumii partea ta,
Aici și 'n altă viață,
Nimic nu așteptă.*

SE DUC....

*Se duc, tovarăși răzleșiți,
Cu pumnii încleștați de ură,
Frați buni la lupte înteleșiți
Etern, de mașliha natură.*

*În zilele de-aici tăietate 'n
Aceași pînză de durere,
Își pierd unica mîngîiere :
O vorbă caldă de prieten.*

*Apoi, cînd toate s'au sfișit
Și cade țerna 'n pături,
Cei ce alîta s'au urîț,
Dorm supt pămînt, alături.*

DIN VIAȚĂ

1.

*Tîrziu. Afară ploaia în valuri se aruncă
 Din ceral de 'ntunerec. Prin hornuri alergînd,
 Își cîntă vînt de toamnă cîntarea lui de muncă.
 El stă 'n odaia-i tristă, și gînduri vin pe rînd
 Ca dînosele s'aducă durerea lui trecută.
 Din sobă focu 'ntinde lumina lui pierdută,
 Puiind covor de flacări, nesigur, pe păriși,
 Și-i trist, pustiu, ca 'n groapă în mica lui odaie,
 Supt razele ce saltă, în ropotul de ploaie.*

*Sînt ani de cînd e singur ca fiara în pustie,
 Sînt ani de desnădejde, de aprigă urgie,
 De cînd nu mai trăiește decît fiind-că-i deprins,
 Sînt ani de cînd își duce viața-i de învins
 Ca 'n somn, de lumea 'ntreagă departe și străin:
 Cînd stă de se gîndește, șiroiul de lacrimi vin
 În ochii plini de jalea luceferilor morfi...*

*Deschide-atunci trecutul cel plîns ale lui porți
 Și mintea-i în sicriul iubirii lui străbate:*

Ce visuri fără de samăn pe veci slau îngropate
 Supt pânzele durerii și cîte amintiri
 De clipe aurite din vremi de fericiri
 Cu 'ntreaga-i linerefă dorm somnul neșinții...
 În inima-i rănită de boldul suferinții
 Apare, ca icoană gonită din altar,
 Un chip duios și palid, cu ochi frumoși și mari,
 Iubila-i dintr'o vreme,—femeia vinovată.
 Și pare că viața-i se stinge de odată,
 Lumina par'că-i pierd din ochii dureroși,
 Când vede 'n noaptea vremii tof ochii mîngîtoși
 Și plini de rugăminte ai celei osîndite.

O vede înaintea-i, în ceasul trist de vină,
 Trîntită la picioare-i, de-atîta jale plină,
 Muncită de atîtea căinși ucigătoare,
 Încît în ochii umezi, lumina par'că moare.
 Și viața 'ncet se stinge în trupul vinovat.
 De-ar fi cerul atuncea, cu sînge-ar fi spălat
 Rușinea ce-o pusese, greșind, pe fruntea lui.
 Și el, zdrobit de chinuri, văzînd că 'n lume nu-i
 Decît un lemn icoana, privind-o cu atît
 Desgust, cu-atîta silă,—simțînd, cum parcă 'n gît
 O mîină i se 'nfige,—zvirlînd-o cu piciorul,
 Pe ea, a lui iubită, luceafărul, odorul,
 Trecu, un zîmbet rece pe fața-i fără sînge.

Întreaga lui viață, iubirea lui se sînge,
 Pustiu împrejuru-i din ce în ce se 'ntinde
 Și-un dor așa de aprig de alte vremi îl prinde.
 Că ar ierta-o poate, de ar veni plîngînd,
 Să-i steie înaintea, pierdută în durere,
 Zdrobită de căință, și dacă în tăcere
 L-ar mai privi odată, sjiôs și rugător.

Și s'a gîndit la dînsa, miloș, de-alîtea ori...
 Ce-o fi făcînd sârmana, uifată și străină,
 Umblînd prin lumea asta, de-alîtea lacrimi plină?
 N'a fost osînda crudă? Și oare-i vinovată
 Că'n viața-i liniștită, senină și curată
 Leșitu-i-a în cale un om' cu ochiu fierbinte,
 Cu glasul plin de farmec și spornic la cuvinte,
 Și că, înlănțuită ca roaba, a căzui?
 Căci ce e o femeie decît un trup de lut,
 Un biet copil în prada simțirilor nebune?
 O! de-ar veni acuma, nimic de nu i-ar... spune,
 De s'ar culca în țărnă cu fruntea lîngă dînsul,
 Poate-ar uita de toate și, năpădindu-l plînsul,
 Cuprins de-o milă dulce, ierfînd pe vinovată,
 I-ar spune: „Știi tu, dragă, să fim ca altă dată“.

II.

Prin vîntul care urlă în noaptea de furtună,
 Prin zgomotul de ploaie ce 'n geam izbită, sună,
 Îi pare că aude un plîns nedeslușit.
 Tresare. Apoi iarăși în gînduri adîncit,
 Se pierde 'n lumi de aur apuse pe vecie.
 Și iar s'aude plînsul, cu-atîta duiosie,
 Cu-atîta jale-ascunsă... I-i glasul cunoscut,
 Același plîns molatec, în liniște pierdut,
 Îl știe, ca din vise... Să fie cu puțință?
 În inimă-i învie un iad de suferință,
 O lume de durere..., iubita-i de-altă-dată?
 Deschide iute ușa. Pe prag îngenunchiată,
 Cu hainele în zdrențe, de frig încremenită,
 Plîngea ca o copilă femeia cea iubită.
 Și-atunci, uifînd de toate, cu lacrimi o ridică.

Era așa de slabă... Pe fața ei cea mică
Și galbănă ca fața icoanelor de ceară,
Pusese sărăcia sălbateca ei ghiară,
Și ochii, plini odată de nevinovăție,
Sticliau în cearcăn vînat, cu-o rază de făclie
Ce, pîlpîind, se sînge. Și, fără de-un cuvînt,
Stătea umilă 'n fața-i, cu ochii în pămînt.
— Ci lasă, nu mai plînge. A fost un vis de jale
De ce să 'nvii trecutul cu lacrimile tale?
Ești iar a mea iubită, ridică-te și vină.
De-o sfîntă bunătate și-o dragoste divină
Era însuflețită întreg'a lui ființă.
Și ea uitînd, atunce un traiu de suferință,
Simțind cum din mormîntu-i, prin vorba lui învie,
Șopti încel, cu ochii schimbați de bucurie:
— Mai sfînt ești decît sfinții, mai bun decît Hristos,
Întrară în odaie și focul mîngîios
Aprinse de-o lumină voioasă și zglobie
Luminile ei stinse și fața-i vineție.

— Ce cald, ce bine-i, mamă, mai cald decît la tine.
Și el, mirat, privește. În zdrențele lui pline
De ploaie, lîngă vatră, stătea un copilaș,
Cu fața rotunzită, cu ochii drăgălași,
Cu părul lung de aur lăsîndu-se 'n inele.
— Ce caută copilul? Privirile lui grele
Și aspre se lăsară pe capul lui bălaiu.
Și ea, înmărmurită, pierdută, fără graiu,
Întoarse ochii galeși, cerșind o îndurare.
Era al lui, copilul greșelilor murdare,
Născutul din păcate, orfanul fără tată.
Să-l aibă înnainte-i, cu fața 'nseninată,
Să vadă lîngă dînsul etern greșala ei...:
Un tremur îl cuprinse, în ochii lui scînteii

De ură s'aprinse. Rușinea să i-o crească,
Să aibă pentru dînsul privirea părintească,
S'o vadă sărutîndu-și în el icoana lui,
Să-i spue poate „tată” copilul nimăru,
Să simtă între dinșii, în vreme de fericire,
Copilul, a greșelii eternă amintire. —
O nu!... Mai bine moară și mama lui cu dînsul!
Spre ea atunci se 'ntoarse, innăbușindu-și plînsul:
— Ori tu fără de dînsul, ori mergeți amîndoi!
Și ea luă de mîna, tovarăș de nevoi,
Pe cel cu păr de aur, grăindu-i blînde șoapte,
În ropotul de ploaie,—și se pierdură 'n noapte.

De-atunci n'a mai văzut-o. Murit-a ori trăiește,
În care părți de lume cu lacrimi se hrănește,
Nu știe 'n a lui jale. Dar ca o remușcare
Adese înaintea-i iubita lui apare
În zdrențele-i ascunsă, purlînd ca un tesaur
Pe fiul din păcate cu plete lungi de aur.

ÎNNAINTE...

*Celui ce predică 'n pustiu
Și'n jurul lui tovarăși n'are,
Trăiască-i numele lui viu,
Căci tristă-i munca lui, și mare.*

*Cînd glasul tău răsunător
Și cald în inime străbate,
Nu-i greu a fi Mîntuitor,
Căci ceasul de trezire bate.*

*Dar să lucrezi, nebănuind
Izbînda stăruinții tale,
Să uiți prietenii zîmbind
Și brațul tău să taie cale!.*

*Răbdare 'n noapte muncitori,
Profeți cu ochi de foc, răbdare:
Lumina falnicilor zori, —
Acum sau mai târziu, răsare.*

URARE DE ANUL NOU 1917

„Dinastiei Românești“

A venit mai an
Nu badea Traian,
Ci aprig dușmân,
La suflet avan,
La gând năzdrăvan,
La luptă viclean,
Și-a făcut din sate
O pustietate,
Din mîndre orașe
A morții lăcașe,
Sămănînd pe drum
Al carelor scrum
Și lăsînd în vale
Numai vetre goale
Numai plîns și jale
Numai morți pe cale,
Săracii voinici,
Săracii prunci mici,
Sărace femei
Ce plîng după ei,

Sărace vădane
Și fete orfane.
— Mînași mări, hăi, hăi.

Dar steaua de sus
Încă n'a apus,
Steaua ce ne-a dus
Și-aice ne-a pus,
În drum la răscruce,
Lîngă sfînta cruce.
Legea lui Isus
Tot nu s'a răpus,
Legea lui Hristos,
Domnul cel duios,
Ce simte durerea
Și 'nfrînge puterea,
Legea lui cea bună
Care ne răzbună
Și duce prin foc
Spre noul noroc,
Prin foc și prin pară
Către altă țară,
Prin plîns și prin moarte
Către-a noastră parte.
— Mînași mări, hăi, hăi.

Vă trezim din somn,
Copilași de Domn,
După sfînta lege,
Odrasle de Rege,
Tinere Domnișe,
Neam de 'mpărălișe,

Doamnă luminată
Și încununată
Cu mîndră cunună,
De mult ce ești bună,
Cunună frumoasă
Căci mult ești miloasă
Cu cei cari plîng
Cu cei cari se frîng,
Vă aducem vouă
Ca o veste nouă
Anul care vine
Pe aripi senine
Cu făgăduință
Despre biruință,
Biruință mare
Sfîntă răzbunare,
Să se facă iară
O singură țară
Să se îndoiască,
Neamul să ni crească.
— Mînați, măi, hăi, hăi.

Să veniți acasă
Într'o zi frumoasă,
Între flori bogate
În vechea cetate,
De dușmani lăsată
Și răscumpărată,
Să vă 'ncununăți
Binecuvîntați
Cu cununi străbune,
Ca în zile bune,
Și să fiți voioși
Deplin norocoși

*Țerii bucurie
Și nouă mîndrie
În jur să vă crească
Odrasla domnească;
Să se veselească
Țara Românească.*

*Să fie 'n ceas bun
Cele ce ce spun
Și să fie 'n plin
Cînd zicem: Amin!*

24 IANUAR 1917

Cînd ne-am unit odată, era un cer senin
Și boarea aromită a libertății noastre
Făcea să se frămînte supt bolțile albastre
Ca o pădure mîndră un neam de visuri plin.

Credeau părinții noștri că Cerul ne-a sortit
Să fim în lumea asta, ce smulge greu dreptatea,
Să lași de fericire, de-a pururea scutit,
Căci îngerii din Ceruri ni-ar apăra cetatea.

Azi ruptă e vremelnic Unirea altei vremi,
Din vechea moștenire o parte-i cotropită, —
Ne-am poticnit pe drumul tău, falnică ispită,
Deși spre strălucirea-ți neprecurmat ne chemi.

Acolo unde-odată cîntam mărire silei
Ce ne-a făcut din două țeri un mănunchiu să fim,
Șoptește 'nnăbușită de dușman ruga silei,
Și ce-am avut, e astăzi aceia ce rîvnim.

*Dar ni-ai făcut prin aspra-ți osîndă, suferință,
Un dor fără de margini de scump, ce-a rămînea
Atîta timp cît neamul ni va avea ființă,
Cît sufletul acesta în noi se va ținea.*

*Ai mestecat pe cîmpul de glorie și jale
Același sînge care în noi se sbate-acum,
Ai însemnat cu dînsul a pribegiei cale
Și ai stropit cu dînsul al casei noastre scrum.*

*Cei morți ni strigă astăzi: zădarnic nu murim,
Ci ni-am făcut mormînte ca să întindem țara,
Unde-am căzut acolo, nu este-un țintirim,
Ci cîmp de roadă vie ce-așteaptă primăvara.*

*Din brasdă nu s'aruncă țerîna de viteji,
Ci locul de odihnă ni l-am făcut moșie,
Și stăm în adîncime, solemn și aprig treji,
De așteptăm răsplata ce trebuie să vie.*

*În chinurile voastre nu vă uitați de noi,
Acei ce-am dat un suflet țărînei sîngerate
Lăsînd să ne cuprindă al dușmanului și voiu:
Ni-i dor de voi și pasul strădînului ne bate.*

*Nu-i loc pe tot întinsul pămîntului supus
În care să nu sune un glas care ne cheamă,
Un glas de împiorare ce ce înalță sus,
Un glas de închinare spre-aceiași țară-mamă!*

*Azi nu mai este nimeni legat de locul lui:
Sîntem de-o potrivă ai țerii noastre toate,
Ai celei care astăzi în mîna noastră nu-i,
Ai celei care mîne să fie-a noastră poate.*

*Schimbam-am și fărîna din locul nostru 'ntreg,
Puindu-i temelie din nou aceleași oase,
Și cei străini odată acum se înțeleg
Supt florile depuse de-aceleași mîni pioase.*

*De-o țară și de alta acum nu mai vorbiți,
Ardealul, Bucovina s'adună de la sine:
Prin lupte și morminte, prin sînge și ruine,
Sîntem pentru vecie nedespărțit uniți.*

CEL MAI DRAG

*Știi codrul cel cu fundul adînc de nu-l mai vezi?
O lupș'a fost acolo, o oaste s'a distrus,
Și mulți viteji de-a'căror isprăvi te minunezi
Spre zeul care'mparte cununile s'au dus.*

*Pămîntu'ntreg nu-i alta decît cenușa lor,
În lacul plin de umbre zac arme sfărîmate,
Sufări de agonie se tînguie 'n izvor,
Și-auzi cum sună zale, furtuna cînd s'abate.*

*În mijloc biruința o spune-un stîlp înalt:
Săpate sînt în piatră nemuritoare nume
A'celor ce zdrobiră tot neamul celălalt
Și-i luară, cu izbînda, și locul lui pe lume.*

*Alături se înalță smeritul paraclis:
Învinșii își aflară sălașul lor de milă,
Cînd viața lor în țerna pierdută s'a închis,
Și se 'nnălță stăpîină triumfătoare silă.*

*Stă stîlpul singuratec de nimeni cercetat :
Uitați sînt și aceia cari au dat uitării :
Arare cîte-un vultur s'abate'n înnoptat.
O clipă stă, și zboară spre marginile zării.*

*Din salcia sădită supt zidul cel sfințit
Prin veacuri strecurate a dat tot altă mladă
Și peste crucea ruptă duios vine să cadă
O rază din splendoarea oricărui asfințit.*

*Dar este-un loc pe care nenumărate flori
Din primăvara 'ntăia în iarna cea tîrzie
S'adună pe 'ntrecute, și oaspeți zburători
Din zori și pîndă'n seară cu cîntece se 'mbie.*

*Acolo zace unul, fărînei cel mai drag :
N'a 'nvins și nici în luptă nu și-a aflat peirea ;
Dar, cînd văzu că pierе Domn, țară și oștirea,
El se culcă de moarte și adormi în steag.*

INTĂII FIL...

*Frumos oraș, cu străzi multe și drepte
Se 'nnal'ăl'ăl'ătea falnice jurnale,
Sînt cluburi, și se răspîndesc jurnale,
Și școli sînt, cu programe înțelepte.*

*Iar împrejur e muncă grea prin sate:
Lumine cad din lămpile moderne,
Bielșug din fabrici vine de s'așterne:
Folosul unei lumi civilisate.*

*Dar firea n'are rost de bucurie,
Ci simte 'n taină vechile-i dureri:
Cînd plînge în duiioase adieri
Și urlă lung în noaptea de urgie,*

*Ea parc'ar vrea să mai desmormînteze,
Prin farmecul neogoitei mile,
Pe morfii cari dorm pe supt movile:
Pe 'ntăii fii din vremile viteze.*

NU NE UITAȚI...

*Noi sîntem mulți: e codrul plin
De noi, e plin muntele tot,
În șiruri crucile se fin
Pe gropi ce nu se mai socot.*

*Noi sîntem mulți: de vrei să știi,
Poștește'n sate pe la noi
Unde o spuză de copii
Rămasu-ni-au flămînzi și goi.*

*Cu meșteșuguri ne-au răpus,
Perirăm de miserii plini;
Ne-am sfîns pe unde ne-au tot dus,
De frig, de foame, prin străini.*

*Dar, cum sîntem din moși strămoși
Deprinși tot cu aceiași sorfi,
Ne-am dus la moarte bucuroși;
Și nu li cerem alte morfi.*

*Romîni am fost cînd am luptat,
Până la urmă neclintit:
Creștini sîntem, căci am iertat,
Dormind acuma liniștit.*

*Și, după cîte le-am făcut,
Noi mai simțim un singur dor:
Al celor cari s'au trecut
Și n'au văzut isprava lor.*

*Și, fiindcă am fost tot ce v'am fost
Cînd ni-am făcut al vieții rost,
În bucuria voastră frați,
Nu ne uitați!*

1917.

CEI CE NU-S MORTI....

*Nu sîntem morși, sînt morși acei
Ce fac din viață moarte.
Cînd dăm și morșii viața ei,
Avem mai mîndră parte.*

*Nu sîntem morși; ce faceți voi
Din fapta noastră vine,
Și cine luptă ca și noi
De steagul nostru fine.*

*Atîția-și află un sfrșit
Perind ca boaba spumii,
Iar noi, cei duși, ne-am veșnicii
În conștiința lumii!*

NĂVĂLITORII

*La locul unde-i astrucat
Supt lespede bătrînul rege,
Vin barbarele oști pîbege
De se închină cu păcat.*

*Și glasuri aspre către El
Se 'nnalță 'n sunete străine;
De ură vorbele li-s pline,
De ura lor ca de oșel.*

*„Din țara ta, frate, venim,
De la sălașul rasei tale:
După avînturi colosale
La capul tău ne odihnim.*

*„Pe-acei cari ți-au dat năcaz
În zilele de bătrînețe
Făcutu-i-am ca să învețe
Ce e puterea noastră azi!*

„Am pus în Țernă pe vrăjmași
Și, răsplătindu-ți suferința,
Făcut-am ce ți-a fost voința
În ceasu 'n care îi lăsași!“

De lângă Domnii cari-au fost
Un glas adînc pornește înșă,
Plin încă de mîndria stînsă,
Și spune în mărețu-i rost:

„De unde mi-ați venit aici,
Tîrînd năvalnic după voi
Atîta pleavă și gunoi
A'vechilor mei inimici?“

„Și stați la capu-mi cu ce drept,
Vă 'ntreb ca unul care 'n viață
N'am cunoscut altă povață
Decît din cuget înțelept?“

„Puterea voastră eu o văd
Înveșmîntată 'n nedreptate,
Și steagurile profanate
Aduc robie și prăpăd!“

„Eu nu vă știu: în țara mea
Erau altfel de firi odată,
Cînd sta pe dreptu-i răzimată
Și voia Domnului jăcea.“

„Visam iubire și frăție:
Iar la războiu noi ne porneam —
Ca să unim un singur neam
În singură Împărăție.

„Plecînd din locurile-acele
Ca să iubesc acest pămînt.
Decît chiar fiul lor, eu sînt
Părintele isprăvii mele.

...Ce tremuri, hordă fără lege?
Îți pare că ar fi trăsînit
La locul unde-i odihnit
Sunt lespede bătrînul rege?

1917.

URARE DE ANUL NOU REBELUI
ȘI REGINEI ROMÂNIEI*)

*Muri an bătrîn,
Bătrîn și păgîn
Și minciнос foarte,
Minșind păn' la moarte,
Nădejdi înșelînd,
Credințe sfărîmînd,
Risipînd silințe,
Stricînd biruințe,
Din tovarășii
Făcînd vrăjmășii
Și din legătură
Un alt spor de ură...*

*Slavă multă vouă,
Sfîntă oaste nouă,
Din dureri veniți,
Prin foc lămurîți,
Pe paturi trudiți,*

*) Sfusă de d. C. Notara la Palat în seara de 31 Decembre 1917.

Și mucenicii,
Venind mii de mii
De prin pribegii,
Răsăriți de-odată
Cu fața schimbată,
Ca răzbunători
Și răsplătitori;
Înviați din mărți,
Ce ați deschis porți,
Porți ale credinții,
Fapte-a' biruinții,
In zi luminoasă,
Pe drumul de-acasă!

La Siretiu în fund
Dușmani mulți s'ascund,
La Siretiu pe coaste
E puhoiu de oaste,
La Siretiu în luncă
Dușmanul s'aruncă:
La Siretiu departe
E războiu de moarte!
La Siretiu în văi
Stau ostașii tăi,
La Siretiu pe mal
Fring cumpulitul val.
Eiruința iat-o,
Doamne! ei ți-au dat-o!

An nou, de la tine
Nu vrem ore un bine;
O lume te vede,
Și nimeni nu-ți crede;

*Cu tine începem,
Ce-aduci, nu pricepem;
Cu tine trăim,
Și nu ne iubim.*

*Dar din an în an
De orice dușmân,
Cu Dumnezeu sffntul,
Ni-om păzi pământul,
Ni-om ținea moșia,
Ni-om cinsti Domnia*

*Deci Măria Ta
Nu te întrista,
Nu plîngă de jale
Ochii Doamnei Tale,
Fie 'nseninat
Rodul luminat,
Voevozi, Domnițe,
A Voastre mlădițe.*

*Că pe voi și noi
Crîncenul războiu
Ne face-a fi una
Pentru toldeauna:
Voi, unde v'a pus
Domnul cel de sus
Și unde vă ține
Zdravăna multime;
Noi, unde muncim,*

Unde străjuim,
Unde străduim,
Unde stăruim,
Ca să fiți în pace
Așa cum vă place,
Să fiți fericiți
Așa cum doriți:
Fiecărui
După gândul lui
Și fiecărui
Pe inima ei,
De-alungul anilor
În ciuda dușmanilor.

SERBĂTORI

*Sermane serbători bătrîne
Închisă vi-i ușa oricui :
Ce bucurie mai rămîne
Cînd, fără luptă, pace nu-i?*

*Pentru pribegi ce n'au o vatră
În ce amar v'ați prefăcut?
Cînd stă dreptatea Lui supt piatră,
Ce e Isus cel nou născut?*

*Tăceți, urări, tăceți, colinde,
În clipa fără de noroc,
Căci dorul ce pe noi ne prinde
Întrece-al anilor soroc.*

*Cînd veacul nou se luptă'n sînge,
Ce știe lumea de-un nou an!
— Ce-i raza stelei ce se sînge
Cînd soare saltă pe-Ocean?*

ÎN CALĂA NOROCULUI

*Doi oameni se 'ndreptau către noroc,
Dar fiecare cu o altă minte :
Unul din ei stătea pîndind pe loc,
Cellalt fugia să-i iasă înaintea.*

*Și n'au avut la urmă nicio parte.
Îl cați? L-aștepți. El nicăire nu-i :
Norocul întâlnește, hăt departe,
Pe unul ce-și căta de drumul lui.*

SFATURI

*Nu vă legați de cele de'mprejur :
Azi sînt și mine vi le iea furtuna ;
Ori de le-aveși, ori nu, vă e tot una,
O voi cari nu știți decît huzur !*

*În viață ele pot fi un mormînt,
La moarte, o zădarnică podoabă :
Să le finem—puterea ni-i prea slabă
Prea iute mersul nostru pe pămînt.*

*Dar sufletul ce'n el s'a mărgenit
Și s'a 'nnălțat prin muncă grea pe sine
De-al omenirii rosl etern se fine,
Mergînd cu dînsul, viu, în infinit.*

TRADUCERI

Locot.-Col. G. DUMON

GENERALULUI GRIGORESCU ȘI ROMÎNILOR

*Tărîna ți-au călcat-o, a Dacului moșie,
Pămînt ce-ai fost în stare ca lege să păstrezi
A Romei amintire, a cîinstei legionare.
Stau barbarii aice, obraznici și 'ndrăzneși.*

*Și totuși țara asta-i a ta, popor romîn,
Ai tăt sînt munții tainici și-a codrilor adîncuri
Și rîul ce sopteste și blondul seceriș
Și Dunărea cea largă pe care-ți trece mîne.*

*A voastră e, copiii bătrînului Traian,
E țărna voastră sfîntă, moșia strămoșească,
Și Marcu-Aureliu căta umbra de fagi
Aici, iară Ovidiu își plîNSE pribegia.*

*A voastră e, prin toată plînsoarea ce ați plîns,
Prin lacrimile voastre ce au căzut în sînu-i,
Răscumpărînd de-atîtea ori un ogor iubit,
Prin groazele de moarte ce v'au simțit părănșii.*

Sudoarea frunții voastre ca roua l-a udat
De zece veacuri pline de-atîta suferință
O Patrie, a cărei rodire a crescut
Din însăși astă vlagă, ce vi s'a scurs prin muncă.

Vrăjmașul cere lupta: Noi să uităm ce-a fost,
Să știm numai că Roma cea mare-a fost aice.
Săriți asupra celor ce hoși sînt și vicleni,
Fiți vrednici de-acest sînge care vă curge 'n vine.

Riaică-te tu însuși, o mîndrule pămînt:
Să se 'nfioare codrul din munte, de furtună,
Porniți în valuri ape, păduri vă risipiți,
Și tu, ninsoare-a lunii lui Marte, îi îngroapă.

Sus inimile voastre, Romîni! Mihai Viteazul
Și Ștefan sfînt și mare, ca zeii de voinici
Strămoși, veniți suot steaguri, cu ceata voastră 'ntreagă
Și sabia ni-o duceți la scopul nostru: drept.

SCHILLER

CÂNTEC DE RĂSBOIU

*Pe cai, camarazi, săriți toți pe cai
În lupta de dèslănțuire
În luptă doar simțul de om îl mai ai
Și inimii dai viețuire.
Acuma în sprijinu-ți nimeni nu vine:
Tu singur răspunzi pentru tine.*

*Din lume s'a dus libertatea:
Nu e decît sclav și tiran,
Nu vezi pretutindeni decît falșitatea,
Mișel este astăzi tot genul uman.
Cînd caulă morfii de-a dreptu 'n obraz,
Ostașul e liber viteaz.*

*Al vieții năcaz în luptă-l arunci,
Ce-ți este și grija și frica!
Spre soartă călare te 'ncumeși atunci.
De-i azi, de e mîni,—nu-i nimica!
Și, dacă peirea-i pe mîne, vă chem
A vieții ispită noi astăzi s'o bem.*

Din ceruri îmi cade norocul de odată,
Să-l capăt însu-mi nu-mi trebuie trudă.
Plugarul cu plată în ȣernă și-l cată,
Comoara ascunsă, s'o aște asudă:
Cu sapa lovește în asprul pămînt,
Și sapă și până-și gătește-un mormînt.

Ostașul călare și iutele-i cal
Sînt oaspeți ce dușmanul teme,
Ard candelă 'n vechiul castel feudal,
La nunță să vie n'așteaptă să-l cheme,
El nici nu plătește, nici zestre nu dă:
Adus de furtună la ziduri el stă.

Ce plînge fetița și-și face năcaz
Că dragul ei nu mai rămîne?
Ieri unde stătuse, ostașul nu-i az,
Și dragostea-i alta pe mîne,
O soartă cumplită îl poartă grăbit:
O clipă nu poate să slea liniștit.

De-aceia, tovarăși, dați calului frîu!
Și pieptului dați-i răcoare!
Sint îlnăr și viața îmi spumegă 'n rîu,
În față simt frageda boare
Cînd moartea s'o 'nfrunji, te învață
Atunci știi ce 'nseamnă o viață.

H. TUMANIAN

PLÎNGEREA ARMENIEI

*E oarbă calea noastră, e neagră calea noastră
Și pe aceste drumuri, etern întunecați,
Fără lumină mergem,
De veacuri lungi noi mergem etern fără lumină
Prin munții țerii noastre,
Prin asprii noștri munți.*

*Și ducem pe 'ntunerec
Comori ce ni-s mai scumpe
Pe întunerec ducem comori fără de preț,
Tot ce-a putut să facă prin vremea cea trecută
Adâncul cugetării din suflet chinuit,
Prin munții țerii noastre,
Prin nalții noștri munți.*

*De câte ori veniră din cel pustiu golaș
Asupra noastră horde de barbari înfuriate,
Veniră necurmate și veșnic au lovit
În nobilul tezaur ce duce caravana
Prin munții țerii noastre,
Prin sîngerății munți.*

*Și caravana noastră, speriată, zdrumică,
Prădată, masacrată de dușmanul avan,
Se tirie în zdrențe pe drum, și sînge curge
Din răni fără de număr,
Prin munții țerii noastre,
Prin îndoliații munți.*

*Și ochii ni se poartă departe 'n așteptare
Spre stelele ce 'n zare se văd cum licăresc
Și caută în zare să vadă de mai vine
Din nou vre-o dimineață
Prin munții țerii noastre,
Prin inverziții munți.*

HELEN GRAY CONE

CÎNTECUL IUBIRII CĂTRE ANGLIA

Răspuns la „Cîntecul Urii” german

*Cîntînd de ură, Iadu-l cînți,
Și sînt de-acei ce-l cîntă bine.
Ci cînte-l tare, cîntă-l lung :
Un cîntec și mai nalt răspunde,
Cu el la cer ne înălțăm,
●Cîntînd de gloria-i iubită: Anglia!*

*În gînd și 'n faptă glorie,
La Hampden și la Runnyede,
Corăbii ce-au țintit departe:
În săbii glorie și 'n mînți!
În cîntece care-au zburat
Ca pasărea, și în cuvinte
Ni-i Milton gloria și Nelson,
Cu Gordon, cu Scott triumfăm,
Cu Shelley și Sidney alături,—
Neperitor sîntem glorioși
A ei trecutu-i și mărirea,—
Anglia!*

Loviți în pieptul ei glorios,
Dar spiritul nu-l veți răpune,
Zvîrliți cu bombe în Saint-Paul,—
Ori a perit faima lui Nelson?
Sfărmași și piatra de altar,
Ori Shakespeare s'a zdrobit cu dînsa?

Unde-i ghiuleaua ce-ar sfărma,
Pe Wordsworth în livada-i verde?
Ori trandafirul l-ar strivi,
Cînd Keats frumos va fi cît lumea?
Legați-o, ardeți-o în foc,
Îi aruncați cenușa 'n Mare:
Ea va scăpa, se va 'nnălța,
Va merge sus să libereze;
Ea va porni cu-avînt furios
Să lumineze nouă viață,
Ca spirit splendid și etern,
Anglia!

JOHN O'KEEFE

CÎNTECUL SCLĂVIEI BELGIENE

*Legați de tunul cui i-a cucerit,
Legați de trup cu lanțuri nevăzute,
Din ochii ei strigă chinul lor cumplit,
Trist, aprig,—buzele li-s mute—,
Cînd merg pe drumul cel străin sortit
Și spun în șoapte cîntece pierdute:*

*Griul cel afurisit
De prin inimi ce-au murit,
Spre-a culege-otravă, luați-l,
Sămănați-!! Sămănați-!!*

*Acum pornirea cui în lup'a stat
S'a dus, și robii fruntea ior își pleacă:
Un trăsnet pare că i-a fulgerat
Și viața 'n sufletul lor seacă,
E fum pe ochii care lung au lăcrămat,
Dar foc s'ascunde 'n ochii ce se pleacă.*

Sămănați un grâu de ură:
Vă va sparge—avida gură:
— Trupul vostru ruinați-l—
Sămănați-! Sămănați-!

În brazda cea străină îl cobori,
Grăunțele de o ciudată speșă,
Ca ochii tăi, o mamă care mori,
Visînd o altă lume, 'n tinereță;
Dar șopotînd s'aude une ori
Un cîntec plin de-o aprigă tristeță.

Sămănați un plîns etern
Pentru anii ce s'aștern.
Plînsul vostru preparați-l:
Sămănați-! Sămănați-!

A. ELEN BRODER

MOARTEA CLOPOTELOR

*Pe clopote le plîngeși, pe cele care mor,
Pe cele osîndite să aibă moartea lor
De două ori, prin moartea ce-o sufăr și ce-o dau.
Nu-i plîngere mai tristă decît ceia ce-o au
Clopotnițele 'n care tăcerea s'a lăsat:
N'aude trecătorul cu suflet înfrîstat
Cum musica lor cîntă prin undele de vînt.*

*Legendele bătrîne săpate s'au tot dus:
Cu vechile organe a timpului apus
Topite sînt în focul cumplitului cuptor.
Să-și sature trufia, nebun asupraitor,
Ce-apeși pe gîtul lumii cu criminalu-și pas.
Și clopotele înseși rămîn fără de glas
Cum suflete robite rămîn fără cuvînt.*

MARIE BIZET

ÎNCHINARE OLTULUI

(c. 1878)

*Tu, Olt bătrîn supt arbori cari,
N'au fost sădiji, adînce-ți apă
Merge șoptind, dar nu știm noi,
Nici n'am știut ce rost ni spune
Din unda ta ciudatul glas.*

*Repeși tu oare la urmași
Acel vechiu strigăt către luptă
Al moșilor romani călări
Cari duceau prada pe șele?
E poate depărtat ecou
Din cîntul morșii lui Decèbal?*

*Mai gemi tu oare dureros
Cînd sună numele lui Tepeș
De care'n Bosfor tremurau?
Mai pomenești vre o ispravă
A lui Mihai, mare 'ntre regi,
Ori a lui Tudor Voevodul?*

*Ci Oltul zice: Sînt bătrîn
Și ce-am văzut destul îmi este.
Destul mi-i de cuceritori,
Și nu mai cînt supt cer albastru
Pe Dracul, nici pe Mihail,
Nici pe Traian, nici pe Decebal.*

*Traian pe vîrful ascușit
A pus să sape vorbă mare,
Vestindu-se tare și drept.
Eu ruginesc sabia-i mîndră
Și scot odală'n orice veac
Din numele-i august o slovă.*

*Vîntul ce plînge supt răchiși
Nu știe locul unde-i osul
Celui din urmă rege dac.
Și carnea vechiului vultan
Face acum să se deschidă
Flori multe'n iarba ce-a crescut.*

*Din Mircea însuși ce-a rămas?
Nimica din așezăminte,
Și Radul întemeietor
E azi pierdul în veșnicie,
Din ceruri păsări au venit
De beau din titva lui Mihai.*

Și valul meu care-a văzut
Pe-acel Mihai nesățiosul,
Peri în Mări la antipozi.
Ciobanul rătăcind pe vale,
A prins, să credem, pe opinci
O pulbere voevodală.

Abia de mai putem găci
Din fundul umbrei care crește
Statura lor pierdută 'n zări.
Așa de mari, n'au fost pe lume
Decît tot oameni trecători:
Eu sint natura cea eternă!

Și orice lucru din trecut
Ce-a lunecat pe fața-mi plană
Sînt lucruri care s'au pierdut,
Și nu-mi aduc mai mult aminte
De-ai noștri oameni mari periți
Decît de flori ce le-a luat vîntul!

Se duc și bei și Domni și Țari,
Popoare vin și fac pe urmă
De pot să văd, culcat pe mușchiu,
Cum crește mîndru popușoiul,
Și las atunci unde de curg
În voia vîntului ce bate.

Mă întrebați oare ce zic
Prin glasul care plînge 'n undă?
Dar eu ce sînt ca să vă spun?
Departe de aceste cîmpuri
Văzuiu trăind oameni supuși
Cari n'au voie să gîndească;

Sînt robi la domni bănuitori,
Bătrîni, copii ce stau cu toții
De parc'asteaptă un cuvînt:
Nici fier maghiar, nici aur sas
Nu fac să piardă din vedere
Ce se năzare 'n Răsărit.

Și glasul lor misterios
Pare că strigă pe un frate
Și cer ca unda mea să iea
Cuvinte-adesea repetate...
Ci iată unda-mi că le-a dus
Fără să cerce-a înțelege:

„Cînd voi veți fi crescut, Romîni,
Și brațul vostru-a fi în stare
Să 'ntoarcă gloria ce fu,
Prin învoieli sau și prin lupte,
Voi oare vă veți aminti
Că în Ardeal v'asteaptă frații?”

MAURICE MAGRE

MORȚII

(1915)

*Nici giulgiu, nici flori și nici cuvinte scrise,
Nici cruci, nici fier turnat și nici o piatră rea :
Ei dorm supt mușuroiu în brazdele deschise,
Și n'au spre a li 'nchide ochii 'n clipa grea
Decît țărîna mamă, cea care-i învelise
Cu negru-i păr și mîna-i de humă-i coperea.*

*În zori nu-i mai trezește al trâmbișii glas viu,
Și vor avea de-acuma drept cîntec doar atîti :
Ce spune viei trunchiul de salce scorojit,
Ce strigă vre un cîne fugar la pod pustiu,
Și singurul tovarăș supt cerul mohorit
Va fi un greier care s'a răăcilit zglobiu.*

*Și toluși niciodată, o morți, nu vești peri
Prin vreme, prin silința nisipului și-a apei,
Nu vă 'ncetează viața cu 'nchiderea pleoapei :
Ca o comoară vie a noastră'și răsări,
Precum se va renaște verdeața'n urma sapei,
Și plopul va da mladă și grîu va auri.*

BORELLY

BOII MORTULUI

(c. 1860)

*Cînd va muri bătrînul plugar împovărat
Că până nu sosește sămănătura pleacă,
În scîndura ușoară culcași-l ca pe-un pat
Și'n jug să-i puneți boii pe cîmpul lui să treacă,*

*Prin brazda cea îngustă ce plugul i-a tăiat
L-or duce boii veseli că trupul care seacă,
Trudindu-i toată viața, nu i-a îngreuiat
Cu oasele-i, cînd merge în pace să-și petreacă.*

*Pe urma lor, în sunet de osie plîngînd,
Vor merge ei, cumînșii, cu pas încet și blînd,
Mirași doar de aceia că altul e la coarne.*

*Și-asupră-i să se 'nnalțe, o cruce mare sus,
Să vadă cel ce vine în urmă, unde-i pus.
Și de acolo brazda cea nouă s'o răstoarne.*

G. HERWEGH

(c. 1850)

CÎNTEC DE LUPTĂ

*Adîncă noapte e acum ...
Noi călărim tăcuși pe drum,
Ne-așteapt-a noastră parte.*

*Ce rece vînt ne bate'n plin!
Fetișo, un păhar cu vîn,
Căci eu mă duc la moarte!*

*O, iarbă verde, cum mai crești
Și mine ai să înflorești
Din vlaga vinei sparte!*

*Întăia oară cînd voiu bea
Eu beau, ca pentru țara mea
Să lupt pînă la moarte.*

Și, de mi-e dat să mai beau poate,
E pentru sfînta libertate,
Până-nu plec departe.

— Ce mai rămîne-a cui să fie?
— Ia pentru sfînta 'mpărăție
Să lupt până la moarte!

Iubitei mele, ce să-i spun
Cînd lupta'n bubuit de tun
Începe să se poarte?

Pe ei, pe ei, răzbunători!
Ce bucurie ca, în zori,
Să ne jertfim de moarte!

IOVAN IOVANOVIĆI

GLORIOASELE MORMINTE

(1916).

*Acela care va voi
Să se întoarcă spre morminte,
Cărări tăiate de trecut,
Și va pătrunde în adâncuri,
Va auzi neconținut
Din veac în veac sunând același
Glas peste timpî întunecați.
Nepotului i-a spus bunicul
Și fiului i-a spus-o tata :*

*„Unde-am stălut, tu vei urmâ:
Ce n'am putut, să poți tu face;
Unde n'am fost eu, să fii tu;
Ce-am început, să duci la căpăt;
Ce sint dator, plătește tot.“*

*Aceste glasuri și cuvinte —,
De care-i mîndru un trecut —,
Pornesc din vechile morminte,
Legînd cu tunetul din graiu,*

Printr'o putere neînviată,
Un veac de veacul ce-a veni
Și-un om de omul care-a fost.

De fiecare din morminte,
Precum, în cer, de orice stea,
Istoria vorbește astfel:
Un rând de oameni s'a ivit,
O linișime înfocată,
Ca muguri noi pe vechiul pom,
Ca flori pe trunchiuri învechite,
În inimi noi, curajii la suflet,
Moștenitori de sacru foc,
Și ei vorbesc către morminte:

- Tu ai căzut, frate iubit?
 - O! n'am căzut cât ești în luptă.
 - Și grea a fost silința ta?
 - Încearcă! Este minunată...
 - Tu ce-ai voit? Unde mergeai?
 - Acolo unde-i datoria!
 - Credința face-așa de mult?
 - O, mult mai mult ca tirania!
 - Pușini sîntem cîți îndrăznim...
 - Veși fi mînași de-o forță mare.
 - Și cine va răzbi la scop?
 - Acel ce n'are îndoială.
-

IDA RAUCH *)

(1917.)

MORȚII

*O stele albe ce lucesc
Cît noaptea e de mare,
Tăcerea nopții solitare.*

*Luceferi ce călăforesc
Săracii morți învineșiți,
Toți bieții morți jertjiți!*

*Și verzi câmpii, câmpii de grâu,
Și turme care pase în zare;
Și'n case fără luminare,*

*Femei ce plîng de lacrimi rîu, —
Săracii morți învineșiți,
Toți bieții morți jertjiți!*

*) Din limba engleză.

SEPTIME GORCEIX *)

BUCUREȘTI ÎN LANȚURI

D-nei și D-lui Birăescu.

*O București, în nume magic tu ai ispita
Unei celăși departe, în Răsărit senin,
Dar tu păstrezi, în rana-ți, un drept farmec latin,
Și 'nfiorarea-ți Franța 'n flori mi-a amintit-o.
Pe fața ta frumoasă o umbră Neamțu-a întins
Și pretulindenii furii barbare se răsfață,
Pătînd cu insolență a zidurilor față,
Parc'ar fi vrut să spuie de-un farmec ce s'a stins.
Asupra României plutesc duhori de moarte,
Mîndreța, Armonia suflîndu-le departe:
Simt inima ta mîndră plîngînd insulta lor.*

*Eu sufăr de-acest doliu pe gloria comună,
Și în grădina care flori roși, negre 'mpreună
Plîng rose supt călcîiul brutal de 'nvingător.*

*) Profesor în Paris, sergent la 64 Infanterie.

GIVANI

O PLÎNGERE A ARMENIEI

*Dă suflet nou, o Doamne, la cei slabi: nu-i uita,
Fă dreptul să nu cadă în vremile avane;
Tu care sprijini neamuri căzute și orfane,
De-a lupilor potaie ferește turma Ta.*

*Îea, te rugăm, o Doamne, puterea celui rău,
Nebunii cu trufie să nu-Ți rîdă de turmă:
Nu poate să-și înnalțe spre ceruri capul său
Copacul nou cînd trunchiul cel putred viața-i curmă.*

THEODOR FONTANE

G L O S Ă

*Îți pare-un lucru neauzit,
În fund de suflet ești rănit.
Nu te 'ncorda și nu începe ceartă.
Nu te atinge: vremea toată iartă.
Întăia zi mișel ți 'i zice
Mîne tăcerea n'o să-ți strice,
A treia zi temeiu: nu pui:
Tot lucru-și are ceasul lui,
Năcazul viața-ți otrăvește,
Ci vremea toate o potolește.*

ADOLF. FRIED. v. SCHACK

SUFERINȚĂ FRUMOASĂ

*Ci nu desprețuși durerea vieții:
Priviți la frunze cum se trec murind:
În razele-aurii a'dimineții
De toamnă nu apar mai viu lucind?
Și pot fi mai frumoase flori
Decît în murindele colori?*

*Mai cristalină ca orice izvoare
E lacrima ce cade pe obraz:
Mai mult foc e într'un apus de soare
Decît cînd stă lumina în amiaz,
Și nu-i pe lume caldă sărutare
Cum e a-celuia care dispore.*

EDUARD MÖRIKE

DÎNT DRUMET

— *Vînt furios! Vînt mînios!*
Cînd așa, cînd așa,
Ce țără-i a ta?

— *Copile, noi trecem,*
De ani mulți petrecem,
Prin luncile largi,
Și noi vrem să știm
Ce rost urmărim;
Munți, mări întrebăm,
Nimic nu aflăm.
Nici cerul nu spune
Științe mai bune.
De ai, ci dă-mi tu.
— *Rămîi sănătos!*
Să stăm nu-i folos:
Vă vine alt rînd:
Întreabă-l curînd!

TH. DÜSTERBLICK

UN POET SAS DESPRE COSTACHE NEGRI

(c. 1870.)

*La Ocna în Moldova,
Lîngă Trotușul rece,
În valea cea îngustă
Ce'n fund de sfîncă trece,*

*E pașnica grădină
Lîngă pierduta casă
În care doar arare
Un pas de om se lasă.*

*Stăpîn și slugă stau
Cu bărbi lungi și cărunte,
De locuiesc tot singuri
În vechiul cuib de munte.*

*Și, cînd soarele drag
Țărîna o sărută,
Cînd zi de primăvară
E'n valea cea pierdută,*

Răsare din odaie
Bătrînul care-odată
Condeiu ştiu să poarte
În luptă 'nvierşunată.

O sapă fine 'n mină,
Şi liberul lui piept,
Ce 'n lupta pentru ţară
Ştiu să steie drept,

Către pământ se pleacă,
Oftînd adînc şi greu,
Şi, scormonind ţărîna,
Răsună graiul său.

„Eu sunt bătrîn acumă,
Cărunt şi sfărîmat.
Şi, cînd ridic privirea
Şi'n jur de mine cat,

Din fapta ce-am voi-o
O biată umbră doar
O văd, din osteneala-mi
Doar brazde ce dispar.

Aşa săpam pe vremuri
În haosul profund,
Ca să deschid luminii
O cale în afund.

*Cu vorba și cu fapta
Luptat-am cu-amîndouă
Și-am răspîndit sămînța
Să fie-o vreme nouă.*

*Și-altîjia frați credeau
Că sînt și eu în stare
Ca, innălțînd clădirea,
Să fac un lucru mare.*

*N'a fost dat să se poată,
Căci Cuza 'n locul meu
A luat în mîna-i însuși
Acest sfînt lucru greu.*

*A fost ales, dar lucrul
I s'a oprit în drum:
Era mai slab ca meșter,
Și toate cad acum.*

*Iar eu, care o viață
Stătuiu la faptă drept
Și care roada muncii
Știut-am s'o aștept.*

*Mă îndoiesc de dînsa.
Ce-aș mai putea să fac
Decît s'arunc sămînța
Pe-acest ogor săriac?*

Dar nici aici isprava
S'o 'ndeplinesc nu pot.
Se strică 'n urmă-mi munca,
Se năruiește tot.

Și, chiar dacă răsare
Un colț de grâu sfios,
Îl sfărămă furtuna
În mersu-i vijelios.“

Așa se plînge Negri,
Și cel care-a cătat
Dușmânului credinței
Să-i fie piept bărbat,

Spre brazdă se apleacă,
Oftînd adînc și greu:
Pătrunde fieru 'n țernă
Și face graiul său.

Dar iată toamna vine
Furtuna-i stîmpărată:
În casa-i muncitorul
Găsește o răsplată.

Și, chiar de s'a pierdut
O parte'n vijelie,
Aceia ce-a rămas
Mai dulce ne îmbie.

JEAN-MARC BERNARD

DIN TRANȘEE

*Din fundul umed de tranșee
Spre tine glasul înălțăm
Și mila ta o implozăm
Ca mângâiere să ni deie.*

*Căci decît carnea, și mai tare
Fără curaj sufletul ni-i
De multe aspre vijelii,
De ape, ploaie și de fiare.*

*Ne vezi pe toți plini de noroaie
Și rupți, la față ofiliți.
Dar jalea noastră cine o-știți?
Să-ți spunem, Doamne, ce ne taie?*

*S'a dus nădejdea noastră, via,
Departa pacea noastr'o știm,
Și 'n suferință ne 'ndoim
Unde ni este datoria.*

*Îu scapă-ne de-acest marasm,
Ne întărește și alungă
Amărăciunea îndelungă,
Redă-ni vechiul entusiasm!*

*Dar morșilor ce s'au culcat
Trudiți în țerna răscolită
Li dă odihna negrăită,
Căci pacea și-o au meritat.*

ROBERT HAMERLING

ZIUA MORȚILOR

*Și morții au o zi a lor:
În pacea lor doar una.
Primesc atunci o floare jos
Și-o lacrimă cu dînsa.*

*De flori e cimitirul plin,
Și oaspeți vin grămadă,
Și trece unul din cei vii,
Uitat de tot și singur.*

*Ci ascultați, voi ce veniți
Cu flori la cimitire,
Mai bine puneți-le-aici
Pe inima ce bate.*

*O, faceți-o până trăiesc,
Căci, de adorm odată,
Cum dorm acolo morții toți
În groapă liniștită,*

*Ce-mi pasă că veși lăcrăma?
De dragoste ce-mi pasă?
Căci am în pacea mea o stea
Cum nu e mai frumoasă.*

*În întunerecul adînc
Lumina cea mai vie,
Și-atunce ce-mi mai sînteși voi,
Ce mi-e cununa mie?*

ROBERT HAMERLING

O, NU JUDECAȚI PE CEI MORȚI

*O, nu judecați pe cei morți!
Cînd gura li este închisă
Și veșnic să tacă li-i scris
În fundul de veșnică groapă.*

*O, nu-i judecați,—dacă vreți,
Morții îi credeți mai mult,
Cu palidul ei adevăr,
Decît roșcovanei minciuni.*

*Credeți în para plutind
Pe mutele buze-ale morții,
Și nu flecăriei ce-aduce
Tăcerii un glas împotrivă.*

*O, credeți sărmanilor morți
Ce zac în pămîntul cel muced
Și nu ușuratecii vieți
Ce saltă pe marginea groapei.*

P. ROSEGGER

UNDE O FI?

*O, cum te-am căutat, necunoscute,
Și pe pământ aici, și nu te-am fost găsit,
Tu necuprins cu mintea și totuși mult știute,
Te-am căutat.*

*În florile pădurii și sus pe vîrf de stîncă,
În codru la strîmtoare, pe mări fără sîrșit,
În nopți de întunerec și 'n soarele cald încă
Cum te-am mai căutat!*

*Și în singurătate și în mulțime multă,
Odată 'ntre prieteni, odată între femei,
În aier fără tremur, în zarva ce s'ascultă,
Cum te-am mai căutat!*

*În ramurile pline era atîta floare,
Dar roada rîvnei mele n'a dat răsplată ei:
Trecuii dela cădere la greaua înălțare,
Și tot nu te-am atins.*

Și n'are lucrul care l-am căutat, un nume,
Pentru alîta lucru nu este un cuvînt:
Nu poate rosti lumea ce e mai sus de lume,
Și oare unde-o fi?

Și totuși o să-l aflu, căci orișice-î întreg:
De este-un dor, își află el însuși soțul lui,
Smerita așteptare fără izbîndă nu-i,
Și, de trăiesc, pe-acela eu viu îl înțeleg.
Și tot îl voi găsi!

RUDYARD KIPLING

FEMEIA DE LA MARE

*Este o femeie 'n Nord colo sus
Și-i o femeie bogată:
Ea crește o rasă de oameni plutași
Și Mării îi dă: toți s'au dus.*

*Și unii pe luciul s'au înecat,
Iar alții de fermuri aproape,
Și vestea femeii bătrâne-i venia
Iar ea da tot alții pe ape.*

*Căci încă din clipa vieții d'întăiu,
Avîndu-și o vatră săracă,
Ea fii-și trimese la alt seceriș,
Trimesu-i-a munca să-și facă:*

*Să tragă 'n adînc cu umedul plug,
Să meargă călări pe catarge:
Și fiii se 'ntorc la ea înapoi,
Din loc'unde valul se sparge.*

Copiii bătrânei se 'ntorc înapoi
Cu mînile prea puşin pline,
Dar vin cu ştiinţa de oameni străini
Din ţeri depărlate, străine,

Cu crezul de oameni ce s'au înfrăjit
În lupta cea grea ca tovarăşi,
Cu ochii acelor cari-au cetit
În cărţile morţilor iarăşi.

Bogaşi sînt copiii bătrîni 'n minuni,
Săracă avere s'aduce,
Căci ceia ce muşchii lor au cîştigat
Cu hrana din gură se duce.

Ci, ori dacă'n truda cea aspr'au pierdut,
Ori dacă averea sporeşte,
Ei toate bătrînei acasă le spun,
Bătrînei ce focul păzeşte.

În vatra ei vînturi de Mare tot bat
În alba cenuşă din plin,
Şi valuri se 'ntrec necurmat, şi 'n mijloc
Copii se tot duc şi tot vin.

Se duc de acasă cu toşii setoşi
Către cărări neumblate,
Şi vin înapoi de pe drum doritori
De focul ce 'n vatră se zbate.

Și unii se 'ntorc oboșiți în amurg
Și alții în visul ce trece,
Căci dînsa-i aude prin aier plutind,
Soli triști prin aierul rece.

Acasă se 'ntorc ei cu toții,
Cei vii și cei morți se tot chiamă :
Copiii bătrînei acasă se 'ntorc :
Li-i dor de o vorbă de mamă.

RUDYARD KIPLING

ÎNCHINARE

*Dincolo de ultimul Soare și prin întunec adînc,
Dincolo de orice cometă și praful de stele fugare
Trăesc luptătorii, plutașii, cîrmacii, acei ce fac lumea.*

*Curaji de mîndrie ca unii ce-s morși, ei știu cît fac toate,
Ei stau la ospețe cu fețele nouă și zcii cei vechi,
Li-i voia să fie 'nnaintea Răsăritului veșnic slujind.*

*Li-i rostul să treacă prin marele-adînc, străjuit de-Asrael,
Să-și afle o cale prin raze gemene cînd Domnul se luptă
Ori ca Serafinii viteji să călărească pe stelele roșii.*

*Își ieau bucuria din viața țărinei, dar jalea-i n'o ieau,
Ei știu și de muncă, de pacea finală, de Legea 'mplinită;
De Dracu-și fac rîs după voie, știind că păcatu-i părere.*

*Și-adesea li vine Stăpînul cel sfînt, ca mai mare în toate,
Li spune povești despre truda-l, de noile raiuri zidite,
Și ei 'nnainte-l se 'nnalță, cum trece, viteji fără frică.*

*La ei acei cari n'au poște, năcaz ori sfială —
Zei căci știu inima noastră, oameni căci haina o au—,
Dus pe suflarea ce Moartea îi zicem, frate-ai plecat.*

*Nici n'ai avut nevoie trușia să-ți lași, ori praful să-ți scufuri;
Cum către Domnul trecut-ai atunci, tot așa fi-a fost Traiul
În simplitatea ta bună, în cinste și 'n pure plăceri.*

*Și astfel cu cupa la buze ei toți te-au primit
Și loc la ospățul cel mare-ți făcură oamenii tari,
Cari 'ncheiaseră lucrul și pace-și aveau fără frică de moarte.*

*Dincòlo de ultimul soare și prin întunerec adînc,
Dincòlo de orice cometă și praful de stele fugare
Stai tu cu aceia ce laudă 'n ceruri pe Domnul slujindu-l.*

PAUL DELAIR

PREA TÎRZIU

*Călare merg prin noapte; sudorile mă trec,
Un vînt de jale 'ndoaie copacii din pădure,
Și iată că spre cerul cel ud văd ziduri sure
De turn bătrîn ce-și crapă moluzul lui cel sec.*

*Alaiu de slugi ce poartă făclii înalte—par
Că ar avea o mie de ani—, se îmbulzește.
Supt naltetele tavane de umbră glasul clar,
Îmi spune: Ești acela ce-l așteptăm? Poștește!*

*Supt baldachinul negru bătrînul crunt tresare
Și fata lui stă'n patul odihnei solitare:
Supt buzele-mi apînse ea nu s'a încălzit.*

*„De ce nu pot, bătrîne, să'nvii trupul frumos?“
Și el răspunde—rîsu-i așa de curios—
„Cum ai putea-o oare, tu care ai murit“ ?*

PAUL DELAIR

IDENTITATE

*Am ca o amintire de lucruri dispărute,
De vremi așa bătrîne care s'au isprăvit:
Balcoane visătoare, din săpături ȝesute,
Vitralii aurite și vîrfuri de granit;*

*E' ca un zvon de clopot cãzînd peste mulțime
Și stîlpii mediteazã supt bolți ce se 'ndoiesc,
Mirezme de tãmie plutesc prin înnãlțime:
Eu vãd și simt: sînt iarãși în lumea ce-o iubesc.*

*Țristețele de searã și brumele de iarnã
Mi-aduc aminte ceasuri de vis, de-amãrãciuni,
În care pe-al meu suflet sta umbra sã se-aștearnã.*

*Am mai trãit, dar, Doamne, de ce aș învia,
Cînd iatã 'n orice searã sînt osîndit a sta
Ca și mai înnainte, cu lacrimi supt geanã!*

PAUL DELAIR

FIINȚA NEVĂZUTĂ

*Nu știu de ce în seara aceasta am în mine
O stranie nevoie, ce aprigă îmi vine,
Și lacrimi de la sine în ochi îmi vin tăcute,
Cum ploaia pe câmpie din mări necunoscute.
E liber totuși cerul, mirezmele plutesc,
Și sînt iubit, și astăzi pot să mă fericesc!
Sîntem meniți spre bine atîta de puțin,
Încît o zi de-l ducem, ni e sufletul plin,
Și dragostea, asemeni cu nașterea, plîns cere.
Eu m'am gîndit adesea, așa, la o durere,
Că morșii fără nume ce 'n țină stau ascunși
Fără să fie alții de jalea lor pătrunși,
Fără un pas pe drumul către mormîntul lor,
Etern fără prieteni, visînd de ei cu dor,
Da, m'am gîndit, cînd jalea ciudată mă apasă,
Că ei, dorînd să-și aibă o parte-a lor, se lasă
Pe inimile noastre în chipul cel neclar
Și că aceasta cade pe rostul solitar
Ca roua pe câmpie, ori în pustiu o ploaie,
Ori că, neavînd ochii durerea să-și ogoaie,
Ei întră 'n pieptul nostru cel plin ca să suspine
Și cer prin plînsul nostru amarul să-și aline.*

II.

*Căci morfi-s pretulindeni. Din pulberea lor sfântă
Puterea hrănitoare a fernei se frământă;
Mormînt e tot pămîntul, și 'n brazdele lui vii
Părinții dorm—uitații—cu miile de mii,
Cum măduva-i stejarul din osul lor o ține
Și apa din izvoare li iese lor din vine,
Iar ca un suflet care imens pe frunzi ri trece
Suflarea lor e vîntul prin aierul cel rece.
O, da-i în noi cenușa lor, Doamne. O simțim,
În sufletele noastre cînd suferim, iubim.
Natura peste valul de nașteri înmiile,
Peste răceala iernii și lunile 'nflorite,
Prin ape și prin grîne, prin fructe și prin flori,
Prin jocul de ilusii, schimbînd de-alîtea ori,
Prin căile-i pe care le ignorăm cu totul,
Reface din cenușa strămoșului, nepotul.*

UN OFIȚER FRANCES

IMNUL MORȚILOR

*Ei dorm, toți morții noștri, în grâne și în vii,
Sunt turnuri sfărâmate de fier în vijelie,
De-a lungul lângă zidul de foc cosindu-i, mii...,
Stau unii în genunche pe pat de umbră deasă:
N'au cap, dar li stă mina prinsă pe visul lor,
Alții zîmbesc, și alții, tăiați la gît, se lasă,
Provoacă soarta însăși cu pumnul sfidător.
Lăsăiu pe cîte unul de-un arbor răzimat,
Cătînd cu pușca 'n zarea cea neagră încruntat,
Că stă de sentinelă la poarta datoriei.*

PIERRE AGUETAUT

*Țărîna știe că se bat;
La vuiet de-arme se 'nșioară
Și plînge plînsu-i înfocat
În dimineți cînd se omoară.*

*Țărîna știe că-i războiu,
Și brazda care se deschide
În faptul zilei nu surîde
Supt pasul pașnicilor boi.*

GOETHE

G Î N D

*Eu mă gîndesc la tine cînd razele de soare
Pe Mare vin;
Eu mă gîndesc la tine, cînd luna în izvoare
Se scaldă lin.
Te văd cînd de pe drumul cel lung și depărtat
Praf se ridică,
În noaptea cînd în calea-i drumețu'ntârziat
Tresare'n frică.
Te-aud cînd cu un zgomot adînc neînfeles
Se suie unde,
În pașnica dumberavă mă duc s'ascult ades
Liniști profunde.
Și mă găsesc alături: oricît ești de departe,
În față-mi pici:
Văd soarele c'apune; de stele să am parte,
De-ai fi aici!*

FR. RÜCKERT

*Flori sau zăpadă,
Jale-ori plăceri:
Un vînt să bată pomul zădarnicii păreri,
Și toate ori să cadă.*

VERHAEREN

MORMINTELE

*Un capăt de pământ în infinitul lumii —
 Din sus
 Un vînt ce mușcă unde e adus.
 Ceva pământ în țermul de Mare colo dus,
 Și valuri ce-și aruncă zădărnicia spumii.*

.....

*O sacre nume : Wulpen, Pervyse și Ramscapelle,
 În ținterim, se 'nșiră uriașele morminte
 În care zac, cuminte,
 Acei ce și-au dus lupta cu patimă amară ;
 Și țărîna iubită dădu odihna ei,
 Căci fără de sicrie și fără giulgiu pe ei
 Îi strîngi până și 'n oase cu brațul tău, o Țară.*

Cîndva,
În rochia ei simplă, de pînză ori de lînă
Regina aclamată de ei, blînda stăpînă,
Sosește să se roage la crucea cuiva :
Ușor îi este pasul, și umbra i-i sfioasă,
Visînd se zăbovește pe-aici, și, pe 'nserare
Ușoara ei icoană spre dune 'ncet se lasă
Și în căderea nopții se pierde și dispare.

Iar el, regele, omul, un Sîn-Gheorghe oșteanul,
Se 'ntoarce de la locul lovirii cu dușmănul
La Iser, und'e'n baltă topiți sînt cei ce zac,
Și el gîndește-o clipă, și-apoi cu ea 'mpreună,
Se 'ndreaptă peste cîmpul bogat în roadă bună
Și-și caută pe țermuri lăcașul lor sărac.

HORACE SMITH

MUMIA LUI BELZONI

*Și-așa! ce lucru straniu, treceai printre Tebani,
Cu sufletul în tine acum trei mii de ani,
Cînd statuia lui Memnon cîntare revărsa
Și timpul nu sfărmasese în năvălirea sa
Și temple și palate și mîndre colonade,
A căroră ruină atît de greu ni cade!*

*Tu care atîta vreme n'ai scos din gură grai,
Vorbește: ca ori care din noi o limbă ai,
Și pe țărîna asta te sprijini ca și noi,
Nu ca 'n lumina lunii, în biete vase goi,
Acei cari ca stafii sfioase se strecoară
Prin locurile unde trăiai odinioară.*

*Ni spune, căci, de sigur pierdută mintea-ți nu e,
Ce meșter făcu oare a Sfinxului statuie,
Ce rost avură Keops și Kefren, vechii regi,
În fapta piramidei ce i-a cuprins întregi?
Ni poți vorbi de stîlpul vestit al lui Pompei,
Și Teba are-o sută de porți în jurul ei?*

Poate-ai zidit tu însuși în vremea veacului
Și-ai fost jurat ca taina la nimeni să n'o spui,
Atîta ni arată: cine-a putut urzi
Ca Memnon să înnalțe cîntarea 'n orice zi,
Ești preot? O, atuncea zădarnic m'aș căzni
Să-ți smulg mărturisirea cu care te-ai hrăni.

Ori poate—această mîină, atîta de uscată,
Cu Faraon păhare ciocnit-a altă dată
Și-a miluit cu banu-i calicul de Homer,
A salutat pe Dido, regina 'n colț stingher,
Ori Solomon bogatul, cînd haina-și răsfăția,
Purta făclie mîina-ți, cînd templul se sfîntia.

Nu te întreb vre-odată cu armele în mîini
Dac'ai lovit ostașii romani în căpățîni,
Căci ai fost mort, sărace, și 'n groapă 'mbălsămat
Cînd Romul și cu Remu nu s'au fost înțecat,
Și vremile antice porniră să se 'ntîndă
Cînd rasa ta pămîntul ajunsese s'o cuprindă.

De-ar fi ca limba-ți seacă să poată da un rost
La ce-ai văzut cu ochii cari odațau fost,
Ni-ai spune dacă lumea era toată în floare
Cînd o lăsase apa potopului cel mare,
Ori dacă și atuncea atît îmbătrînise
Că nicio amintire din el nu dăinuise.

Ci tu, nempărtaşită și trainică ființă,
De ești jurat tăcerii, rămîi în juru-iță;
Dar poți măcar de tine ceva să ni vorbești
De temnițele 'n care ai fost pus să trăiești,

De cînd te-ai dus în lumea de somn netulburat
 Ce fel de ciudăţenii în juru-ţi s'au purtat?
 De cînd întăia oară te 'nchiseră 'n cutie
 De-asupra noi văzurăm schimbări pe lume-o mie.
 Împărăţia Romei porni şi luă sfîrşit,
 Şi alte lumi veniră şi lumi s'au răvăşit,
 Regi mulţi fără de număr în praf mărunt căzură,
 Pe cînd din tine însuţi nu piere-o fărmitură.

N'ai auzit scandalul sunînd de-asupra ta
 Cînd persicul Cambise pe-acolo 'nnainta,
 Şi tropotiau de-asupră-ţi oştirile în mers,
 Cînd Osiris şi Oros şi Isis s'au fost şters.
 Se mişcă piramida de groaza lor cea nouă
 Cu Memnon uriaşul ce se despică'n două,
 Dacă mărturisirea aceasta ţi se-opreşte,
 Cum ţi-ai dus tu viaţa de om ni povesteşte:
 O inimă bătut-ă supt pieptul înnegrit
 Si lacrimi pe obrazul cel sec ţi le-ai simţit
 Copiii pe genunche-ţi sărind te-au sărutat?
 Ce nume ai, ce vrîstă, în care neam ai stat?

O statuie de carne, o mort nemuritor,
 Icoană fără capăt de lucru trecător,
 Om fără dăinuire, ce patul tău îl laşi
 Şi stai în faţa noastră şi singur şi golaşi.
 Din toată zarva lumii nimic nu-i auzi
 Până la clipa 'n care judeţul te-o trezi.
 De ce să se păstreze acest sărman veşmînt?
 Rămîie el acesta în puritatea lui,
 De o virtute vie, şi-atunci cînd se desparte,
 Lăsînd nimicnicia umilei forme moarte,
 Să-şi caute sălaşul în naltul cerului!

CUVINTE ITALIENE ROMÂNIEI

CÎNTEC DE SEVERINO ATILI (1885)

Salut, o voi, viteji din noua Romănie,
Voi frați ai noștri. Tibrul, acuma izbăvit,
Trimeată-vă, cu vîntul pe Dunăre, al mieu
Salut de bucurie. Căci nu v'a sfărîmat
Voința voastră tare, și nici mindria demnă,
Adusă din al Romei clar soare triumfal
Cu laptele de maică, insulta grosolană
A celor cari-afitea veacuri v'au pus supt jug.
Și, dacă noua Artă, eterna călătoare,
Nu v'a dat ca și nouă acel farmec al său
Și 'n pieptul vostru vrednic nu a putut s'aprendă
Ca 'n pieptul nostru focul ei neasămănat,
V'a dat, fiilor nobili ce n'ați uitat strămoșii,
Puterea și mai rară ce este-a înfrunța
Senini mucenicia de ani fără de număr
Și, cu 'ndrăzneala care în inimi se trezește
Cînd prizonierul cată lumina altei vieți,
Voi ați suit cu pasul cel hotărît praporul
Primejdiioasei stînce, cu coboriș fatal,
Pe care, zîn'a păcii, și stea fără sfîrșit,
Stă Libertatea însăși, și calea o arată.

Tot mai răsar în fară la voi ziduri vestite
 De la Traian, clădite cu mână de cohorte,
 Răsar, de și 'n ruine; și fiecare piatră
 Plină de mușchiu, pierdută în luciul de cîmpie,
 În suflet vă coboară simfire de războiu,
 De luptă, de mărire străbună, răspîndind
 Un dor, o 'nfiorare sacră la toți de azi.
 Ea spune, ca scînteia din focul ce s'a sfîns,
 Ce mîndru v'a fost neamul d'intăiu, și, ridicînd
 Spre cer ochii, apare, zburînd acvila veche.
 Ea trece sus, și 'n inimi oricui învie-atunci
 În piept speranța; vechiul Dac iar se zbate 'n piept,
 Și raze glorioase în ochi s'aprimd din nou.
 Nu, nu putea să fie statornic umilit
 Acela care'n oase simfia că-i trece sînge
 Al celor ce odală stăpîni ai lumi-au fost,
 Știînd că'n ziua care din minte n'a perit
 Pe cele șapte dealuri, încununat de geniu,
 Călare sta strămoșul și lumii poruncia.
 Din nou răsore 'n brazdă sămînța de eroi,
 În brazda roditoare mlădița 'ncet se 'nnalță,
 Apoi copac de vlagă se 'nnalță dominînd,
 Dînd trunchiu ce nu se 'ndoate poporului ce 'nvie
 Și, nașie cu mîndră simfire de Roman,
 De și supusă încă, și 'n vreme de robie,
 Păstrăși în graiu, în faptă, în datini pe cei vechi.

Cînd seara întărzie o suliță de aur,
 Lovind în fața albă a asprilor Carpați,
 Și glasuri nențelese șoptesc în inimi taine,
 În mijlocul cuiărui sătuc sărac s'adună
 În haine 'mpodobite, la zi de serbătoare,
 Mulțimea ce așteaptă smeritul lăutar,
 Și 'n sunetul de coarde, în șuierul de naiu,

Încep să salte 'n rilmul străvechiu sprintene fete
Cu șoldurile pline și 'n ochi cu foc nestîns,
Și strîns le țin de mîna flăcăi bruni cu lungi plete,
Iar vocile răsună în cîntec împrejur.
E hora care vine din Grecia bătrînă,
E musica eternă ce încă n'a pèrit
La bieți țerani acolo, în fundul lor de munte...

Și-atîta revărsare de simț frumos și blînd
Se întilnește încă la nunți! Cînd, hotărît
În dragostea ce moartea e 'n stare s'o înfrunte,
Flăcăul îndrăznește iubita a-și peși,
Cu toată îndrăzneala, dar cu sjială multă,
Se 'njășișează 'n casa unde părinții ei,
Găliți ca de-o zi mare, venirea i-o așteaptă;
Prietenii lui poartă, în arme toși, un steag.
Și unul se desface, în vorbe măsurate,
Vorbește de cerboaică frumoasă ce-a fugit
Și 'n urmă-i vînătorul setos de ea aleargă:
Acum pornind se 'nșiră femeile de casă,
Și cea din urmă este aceea ce-o doresc,
Fetița ce-și ascunde obrazul de spre oaspeți,
Acea sfioasă ciută ieșită din păduri,
Cu ochi de șoim și părul cel lung furat din soare.

Și-acela care mîne o va fura în brațe
Îi spune: o, tu, care iubită ești în cer,
Al cărui trup e ager ca trupul de leoaică
Și sînul alb ca sînul de lebădă și fața
Așa de luminoasă ca soarele 'n amiază.
Și, cînd sosește ziua de nuntă, iar răsar,
Ostași pe jos și alții călări, ce vin ca soli,

Până în clipa 'n care cei doi îngenunchiați
 În scînteieri de aur, primesc pe frunzi cununa,
 Ca Împărații lumii, și popa cel bătrîn
 Dă semn să se împartă nuci la mulțimea strînsă.
 Îndațapoi acela ce este soț acum
 Se face că se luptă c'un dușman ce-l oprește
 Și pe un car răpește iubita vieții lui.
 Așa învie-aice din alte veacuri datini
 Pe alt pămînt aduse de-acei de mult plecați;
 Pe-acolo e și trînta flăcăilor voinici,
 E și cetirea 'n stele și 'n tainele naturii
 Și frîca de un trăsnet ce'n nori se pregătia.

Deprînși cînt și poveste să faceți adevăr,
 Să vă luptați cu gîndul la dragostea moșiei,
 Voi v'ați făcut acuma demni de acei strămoși.
 Romîni, sînteți tot fiii măreței voastre Rome:
 Ca dînsa, care-odată eroii și-i cinstia,
 Voi puneți lîngă Cesar, lîngă Camil, pe-acei
 De-un sînge, cari fură Mihai și Ștefan-Vodă.
 Și, cum acolo 'n Roma, din culmea gloriei,
 Veni prăpăstuita cădere spre genune,
 Așa v'a fost și vouă sortit, dar, la sfîrșit,
 După alîtea veacuri de luptă și durere,
 Frumosul steag îl faceți din nou a filși
 Și fara, desrobită de dușmani, înspăimîntă.

Pe lanurile 'ntinse, pustii, ca și la noi,
 În Lațiu, supt culmea Carpaților, pe locul
 Unde creștea odată poporul cel latin,
 Unde era putere și strălucia lumină,
 Țiganiii frînți de șele, trivialii lăutari,

Și șerbii boierimii stăpîne peste trupuri
Vărsau sudori de sînge o pîne-a cîștiga,
Iar în orașe mîndre, cu lustrul vremii nouă,
Aceasta, îmbătăta de aur și plăceri,
Se întrecea cu Domnul, patron al Vistieriei
Atîșia în tăcere, gîndind la alte vremi,
Tot blăstămau această urîță apăsare
Supt umbra 'nșelătoare a bunului Muscal.
Dar zorile odată în sînge s'au ivit
Pe cerul care-atîta de rece ocrotise
O lungă suferință din voie de tiran.
Iar Rusul se pornise setos de-a cuceri,
Dar ca Maxențiu care în Miloiu găsi,
În loc de biruință sfîrșit fără de vreme,
Așa pe Pont străinul găsi peirea lui.
La gemătul acelor ce nu puteau luptă
Trei neamuri mari veniră să-l scoată din durere
Și din rușinea care pe faș'o sîngera.
Și fi-a fost dat atunci și fie, Romănie,
Să vezi cum steaua veche în cer s'a ridicat,
Sortindu-ți învierea. Și te-ai trezit atunci,
Cu laurii pe tîmple, spre libertate nouă.
Din Alpi până la Mare atunci în orice piept
Se aprindea lumina care chema la fapte,
La mîndre întreprinderi: palate și bordeie
Se prinseră 'n aceiași vâpaie-a gloriei,
Splendidele orașe și satele sărmane.
Și steagul sfînt în luptă mărire-și cîștigă
Acolo, la Palestro, supt semnu-acheluia
Ce 'n luptă la Novara viteaz își cîștigă
Cununa italiană, atît de mult umbrîta,
Și-o puse strălucită în Capitoliu sus,
Pe urmă la Magenta, la San-Martino iar
Își înnoi triumful și izgoni pe veci
Mulțimile confuze ale Habsburgului:
Lorena și cu d'Este au dispărut în zori.

Și raza altei zile în munte răsări,
A soarelui italiane lucind la Villafranca,
Și iată-l la Marsala, la Roma, îndrăzneț,
Lucind în miez de boltă și răspîndind lumina
De fulger peste ziua cea fără de sfîrșit.

Așa, Dacie veche și soră italiană,
Te-ai pus pe drum atuncea alături de noi,
Și ai urmat pe calea noroacelor sperioase.
Căci se ivi pe munte din nou, colo 'n Balcani,
Cu vînăta ei fafă urită, semiluna.
Dar tu cu mîna 'ntinsă spre neamul care-a fost
Pe vremuri pentru tine calăul cărnii tale
Și care 'n pocăință voi a te-ajuta,
Venîși cum vine leul ce se coboară 'n șesuri,
Și te-ai vădit la Pleovna așa cum te-am știut
În mijlocul furtunii de lupte sîngeroase,
Și-ai apărât hotarul de-al Turcilor asalt.

Cu sabia în mînă și cu speranța 'n gînd
Își împărșia cu tine și truda și izbînda
Străinul acel mîndru pe care l-ai făcut
Din Domn să poarte sceptrul și numele de rege:
În vuietul de tunuri părea a-și aminti
Isprăvile făcute de-ai lui strămoși odată,
Părîndu-i-se încă mai slabe ca acum.

Pe cerurile grele zăceau norii de plumb
Și-i sfășia ruptura cea roșie de flacări
Și scînteiau ca stele, ieșind din teaca lor.

Pe locul unde turme pășteau odată 'n pace
Mitrălia ucide, tunînd spre cîmpul gol.
Și se 'nleșteau în trînta sălbatecă ostași.
În mijlocul mulțimii, întăiu printre fruntași,
Al vostru Carol însuși lupînd își cîștiga
Supt gloanțe dreptul sacru de-a se numi Român.
Noroc fie în fara ce a încredințat
În minile-i vînjoase a ei soartă întreagă!

Și-acuma mi se pare că văd trecînd în stol
Ostași printre poporul ce se îngrămădește
Pe străzile gătite ca 'n zi de serbători,
O, București, ce mîndru răsună glas de trîmbiți,
Sunînd a biruință, și strigăt ascuțit
Aclamă pe aceia ce vin cu steagul sus.
Trec caii și pedestrii în sute de-uniforme,
Și tunurile prinse sunt în mijlòcul lor,
Un steag turcesc cu slove de aur stă de-asupra:
Vă este răsplătire de osteneala voastră
Și, mîndri, vă întoarceți ducînd astfel de sîmne
Spre a vedea pîrinții și Doamna țerii voastre
Ce-ați fost în stare-a face pe locul de măcel,
Și mintea-i luminoasă de bucurie-i plină.

Acuma, sînd în scaun de liberă putere,
De fără suverană, o fiică demn'a Romei,
O operă de fapte frumoase iar te vrea:
Pe Mare în furtună îți flîștie drapelul.
Pe cîmpii fără margini în care birui
Traian, acuma trece în șuieră mașina.
Plugarul o privește făr'a se spăimînta,
Și legile arată ce drum iea bogăția,
Pe cînd la porți păzește ostașul tinerel.

.

Aveți inima blindă ca noi și nu ucideți,
Cu dreptul frați ai noștri în inimi și în minți.
Acuma este vremea gâlceava s'o curmați
Cu-acea putere care v'a frînt la mîna lanful
Și o îmbrățișare a celor dintr'un neam
Spre-a da îndeplinire chemării noastre sfinte
Va fi o jertfă care și 'n ceruri va plăcea.
Și-acum ca semn al noii, frățeștii legături,
Primiți și de la mine această salutare.

Aș fi voit în limba aceia s'o aduc
În care, către August rugîndu-se, pribeagul
Din Pont nemuritoare-i cîntare-și înjgheba,
Uimind de frumuseța-i pe barbarii din stepă,
Dar nu pot decît graiul lui Dante să-l vorbesc,
Și 'n forma mea smerită eu îi trimet un cîntec.
Ci, cum în Oceanul ce-l sfășie furtuni
Și unda mititică își află loc în marea
Învîrtejire care se pierde 'n înfinii,
Așa în nesfîrșirea iubirii noastre,—glasu-mi!

NIXTON WATERMAN

DE M'AI ȘTI TU...

*De m'ai ști tu, de te-aș ști eu,
De ai vedea sufletul meu
Și c'o pătrundere de sus
Am ști în inimi ce ni-i pus,
De sigur ne-am deosebi
Mult mai pușin, căci ne-am iubi
Și schimb de gînd n'ar mai fi greu,
De m'ai ști tu, de te-aș ști eu.*

SCHILLER

CE E NOU

*Ce-i nou, ce e nou dorește oricare,
Pe scenă, în cărți și în viață,
Și cel ce surprinde și-aduce schimbare
Acela mai mult se răsfață :
Cu cât umpli vasul mai des și mai des,
Rămîne același gol neînfeles.*

*Frumoasă natură, tu nu obosești
Și totuși ești veșnic egală,
Și totui e vechiu, și nou tot găsești
În lumea ta cea triumfală.
De-aceia oricare mai sus, tot mai sus,
Dar legile vechii naturi—mai presus !*

G. HERWEGH

ACASĂ...

*O, fără care m'ai cuprins,
O, rîu împodobit cu vie,
Abia la pragu-ți m'am întins
Și gîndu'ntorsului mă'mbie.
Cum pot fi eu de farmec prins
Cînd mi-i pribeag sufletul mie
Și frigul din străini m'apasă?
Aș vrea, aș vrea să fiu acasă!*

*Pe sate zbor de rîndunele,
Dar vatra mea oprită mi-i.
O aier cald, tu floricele
Ce n'au pămîntul lor nu 'nvii!
Copac ce'n Mart dai rămurele,
În toamnă tot de alt domn știi,
O cruce-mi faci, sicriu pe masă?
E frig, e frig... Mi-i dor de-acasă!*

OLIVIER BASSELIN

CÎNTEC

*Și socotiți că eu mă joc
Și că aș vrea să merg și eu,
Să stau în Anglia mereu,
La cei cu coadă, de-mi bat joc?*

*Ci voi, din sate, oameni trezi,
Cari iubiți al vostru rege,
Curaj luînd veți înțelege
Ca să combateți pe Englezi.*

*Vă luați sapa de dimineață
Să-i scoateți și din rădăcini,
De n'or pleca, acești străini,
Să vă strîmbați măcar în față.*

*Și fără frică dați în ei,
În acești porci cu burte pline:
Patru din ei cît unul vine,
Măcar din noi unul, cît trei.*

Și, ca să fie mai frumos,
Pe cei din ceata răpitoare
Suiți-i în spânzurătoare:
De ce i-am mai spune la gros?

O, Doamne, dă-i pe mîna mea:
Mă jur din cuget evlavios
Să li arăt și cu prisos
Cu mîna asta ce-aș putea.

Un porc la casă n'ar lăsa,
Un puiu de gîscă 'n bălătură
Cocoș, găină pentru gură:
O bubă de'n obraz li-ar da!

M.

VISUL SFĂRÎMAT

Credeam că pot să-i duc pe toți
Spre visul unde toți s'ar duce,
Cu toți să mergi credeam că poți
Și nu știam vremea ce-adoce.
Visam de inimi nesupuse,
De suflete ca și al mieu,
De încordările nespuse
Spre scopul ce-l vrea Dumnezeu...
La mine-acas'am apucat
S'aud la vatră glas de luptă,
Și-mi sună trîmbiți, depărtat,
Cîntare din războaie ruptă.

Și-acuma-mi spun că s'a sfîrșit,
Că nu-i nimica înaintea,
Că trebuie înăbușit
Ce-avem mai drept și mare 'n minte,
Îmi spun de ce e înțelept
Și rid de nebunia noastră —
Și, iată, singură, aștept,
Supt vijelie stînd sihastră,
Și numai noaptea ar putea
Să știe de durerea mea.

Și oare nu mai e un cînt,
Un cînt să-mi fie mîngîiere,
Un cînt bătrîn, sălbatec, sfînt,
Un cînt de aprigă putere?
Ori a venit acum un ceas
Cînd n'are sunet al meu glas,
Și tot ce'n lume-i mai frumos
Stă sîngerat în țernă jos?

Și-atunci mai bine-aș îngropa
Această față ce s'ascunde,
Și'n umbră o aș cufunda,
Să nu mă afle orișiunde..
Și aș închide'n vremuri moarte
Ce n'a fost voia crudei soarte!

SCHILLER*)

BLĂSTĂM

*Ție, acelu ce birui, tot pieptu-mi se mișcă asupra-ți:
Blăstăm aduceți, blăstăm de ură aprinsă
Supt ochiul Acelui de sus
În fața Acelui etern!*

*Cînd luna din ceruri ascultă și trece'n văzduh peste noi,
Cînd stelele nopții, la pîndă, privesc către ce-i pe pămînt,
Tot visuri plutesc, mă cuprind
Icoanele tale, stăpîne.*

*Uimire mă prinde și sar de pe pat,
Lovesc în pămînt și furtuna din mine mugește,
Cînd numele tău îl rostesc,
Proclate, în ceasuri de noapte.*

*Și gura deschisă, ce poate și munți în ea să înghită,
Mi-l spune în urmă, și-l spune și Iadul întreg,
Prin poarta deschisă a morții,
Un nume de cuceritor.*

*) Din scrierile lui de tinereță.

A iată-l, pășește aice, urtul de el,
Prin sabie goală și strigă—o Doamne, auzi-l! —
Da, strigă, ucide mereu,
Și 'n juru-i să faceți măcelul.

Și urlet înalță spre cer agonia,
Și sîngele curge'n victorii. Părinți, ce sînteți în cer,
Priviți cum vă taie copiii,
Priviți și blăstăm aruncați.

Ce mîndru înalță el fruntea, și sîngele cald de eroi
Din sabia-i cade în picuri și scînteie sînge căzînd,
Și-l chiamă la judecată,
Pămîntul blastămă-l tot!

Ci spune, sălbatece lacom, ce dor mai hrănești,
Ce poftă dorești mai cu samă? Ca sus lîngă ceruri să stai,
Și-o stîncă să'nnați după voie
Ca vulturi să-i sperii cu, dînsa?

Și-apoi de pe munte, cu pofta-ți de luptă 'mbătat,
Pe-a lumii ruină, stăpîn pe tot ce-ai prădat,
Să cazi supt cutremur perind
În clipa acestei vedenii.

O voi de pe lume, nu știți ce simfire superbă,
Ce rău și în gînduri răsare atuncia cînd vezi
Cum dușmanii palizi aleargă
Și lumii o groază ajungi...

Să vii de la poluri puternic și 'n urmă
O lume s'o sperii, ca vase fugind,
Spre stele vîslind să te 'ncumeși,
Și-al stelelor domn să devii.

Apoi de pe tronul din ceruri să ieși pe Iehova
Și 'n locu-i pe ceruri să stai și, zdrobind
A stelelor lege, să șovăi, —
Învingătorul el știe!

Cînd pe cîmpia 'nflorită ca Edenul tînăr și vesel
Uriașa povară de stîncă se lasă zdrobind,
Cînd stele colo pe boltă
Pălesc ca un foc de cetate

Pe care-l alungă furtuna și zboară spre nouri,
Privirea ta beată urmează a flăcării focuri:
Mărire ai vrut să răpești
Plătește tu, lume, în vîecuri.

Căci da, nemurirea o ai, tu, tirane,
Și'n clipa din urmă, cînd sufletu-și dau, fi-o doresc
Bătrîni și orfani și femei,
Ce vreau ca în veci să nu mori.

Privește spre ceruri, tu care tot blăstămul sameni,
Din cîmpul de sînge spre ceruri tot aburi plutesc,
Și ei vor aduce furtună,
Furtună cumplită căzînd,

Pe capul ce poartă răspunderi : te teme ! O da !
De-ar fi ca blăstămu-mi s'ajungă odată prin noaptea,
Un vînt ce aduce urlînd
O mie de nouri asupra-ți;

De-ar fi ca asupra-ți s'aduc o urgie întregă
Și 'n vîntul sălbatec, în norii ce 'n cap se ciocnesc
S'arăt eu acelor din ceruri
În lad cum te'nchide 'n mormînt !

Cu groază în lături, în lături te dă, ucigașe,
Căci praful ce'n calea ta zboară în vînt
E țerna din trupul de frate,
E țerna ce strigă spre cer.

De-ar fi ca acuma să sune în ceruri județul,
De-ar fi învierea din urmă să vie, și-atunci,
În ceasul dreptăților, Moartea
Spre Domnul de te-ar țîrî,

Cum vreau ca în noaptea cuprinsă de neguri să pot,
Cînd cumpăna vieții se face acolo în cer,
Pe tine în dreptul cîntar
Între Olimp și Ereb,

În cumpăna care într'însa primește oricare
Pe lume-avu suflet și-așteaptă cuvîntul divin :
Și soarele care privește,
Și luna și sferele toate,

Și tot ce mai poartă în zbor serujimi,
Și cer și pământ laolaltă s'amestec căzând,
În fundul adâncului mare,
Și tu, cu-al tău tron, cazi cu ei,

Și stai înaintea Acelui ce lumea făcut-a,
Și nu poți a plînge, iertare a cere nu poți,
Și nici pocăința nu-i dată,
Și mila nu poți să fi-o cei.

Atunci cadă blăstăm asupra-ți, din pieptul meu cadă,
Din pieptul meu cadă tunînd colo jos,
Și cumpăna sfărme-o de-odată,
Să cazi spre Tartâr mai adînc.

Atunci numai gîndu-mi, acel mai cumplit,
Mai cald, mai fierbinte sătul l-aș simți,
Și-a mea bucurie deplină
Cu tremur de entusiasm

Cădere-ar la tine, în praf, Doamne sfinte,
Și-ar da mulțămire voios c'a văzut
În ziua cea fără păreche
Pe victorios pedepsit!

CÎNTEC DE RĂZBOIU FRANCES

(PROVENȚAL

din veacul al XIII-lea)

*Cum mi-i de drag de vremea Paștilor,
Cînd cîmpu-i plin de lumea florilor,
Și cum mi-i drag s'aud cîntînd în crîng
Sobor de păsărele ce se strîng!
Dar și mai drag îmi e, cu mult mai drag,
Cînd văd supt cort ostași și'n mijloc steag!
Și cum îmi simț crescînd inima 'n piept
Cînd șir de cavaleri armași aștept.*

*Aramă, fier de săbii și surguciu,
Oșel lucind pe scut: unde te duci,
E cîmpu 'ntreg cuprins de ploaia lor...*

*Viteazul face'n jurul lui, de zor,
De capete și brațe seceriș.
El moare, dar nu pleacă pe furiș.*

Și cum te 'mbeși cînd jur de jur ascuți
Cum strigă „dași mereu“ „mereu“ cei mulți,

Cînd cei de sus ca și cei mai de jos
Se zîrcolesc în sînge glorios,
Și ranele înseamnă pe acei
Ce s'au jertfit să fie cei d'întăiu.

HENRY MARET

VERSURILE UNUI OM POLITIC FRANCES

*Imi place 'n fafa lor să fiu,
Să văd urlînd în jur de mine
Pe-acea ce păcatu-și știu,
Stropind cu el pe orișicine.*

*Și-s fericit să văd pe cel
Ce-și merită întreg desprețul,
Pe toți defăimătorii miei,
Ce-și laudă ei singuri prețul.*

*Și cum îți place de cei mici,
Mai proști ca însăși rălulea,
Ce din cei drepți fac inimici,
Spuind că apără dreptatea!*

*Ce bucurie mi-aș mai vrea
Decît Tartuffe, cum triumfează
Și, în lătrat pe limba sa,
Virtutea spune c'o serbează!*

Să fipe mielul părăsit,
Cînd ochiu de lup asupra-i cade,
Copilul cel neliniștit
Cînd în amurg lumina scade;

Să fipe pasărea căzînd
Cu penele însîngerate
Și niciun ajutor vîzînd
Cînd trist în țărînă se zbate.

Dar știu că este undeva
O pasăre de vijelie,
Ce-și află fericirea sa
Uitată'n codru-i să se știe.

Ea nu-și cerșește în zădar
Tovarăș de singurătate:
Ca vulturul cel solitar
La dînsa nimeni nu străbate.

Și cine singur s'a deprins,
De lumea 'ntreagă-i e tot una:
El de nimic nu e surprins
Cînd în deșert stă totdeauna!

LONGFELLOW

O ZI S'A DUS

*O zi s'a dus, și întunerec
Din geana nopții s'a lăsar,
Ca până care a picot
Din zborul vulturului negru.*

*Și văd luminile ce'n neguri
Și'n ploaie din căsuțe vin,
Și cade-un vâl de jale plin,
De sufletul întreg mi-l umple.*

*De jale și de dor e vâlul,
Dar nu-i năcaz în el cuprins :
În el durerile s'au prins
Doar cum e prinsă ploaia'n ceață.*

*Ci vină, spune-mi din vre-un cîntec,
Vre-un cîntec simplu și duios,
Să 'mpac avîntul bățăios
Și să gonesc povara zilei.*

*Dar nu din marii, vechii meșteri,
Și nu din vre-un bard sublim
Ai cărui pași îi auzim
Cum sună 'n gargurile vremii.*

*Căci ca o musică de luptă
Măreșele gîndiri trezesc
Tot aces't lung chin omenesc,
Și mi-i acum să dorm în noapte.*

*Ci zî din vre-un poet sjielnic,
La care inima-i izvor,
Ca ploi din cerul arzător,
Ca lacrimile din pleoapă.*

*Din unul care'n oboseală
De zi și 'n noapte fără somn
Simți în sufletul său domn
Pe zeul tainicilor arii,*

*Și grijile de-asupra noastră
Se potolese doar prin cîntări
Ce cad ca binecuvîntări
Pe urma rugăciunii calde.*

*Din cartea care-i o combară
lea poesia care-o vrei
Și-adauge la sensul ei
A glasului tău frumuseță.*

*Și-mi va fi noaptea armonie,
Iar stolul grijilor cel viu
Și-a strînge cortul, ca'n pustiu
Un zbor de Beduini ce trece.*

CÎNTECE POPULARE ITALIENE

I.

*Și voiu muri, iar fie ce-o să-ți pese!
Și crucea mi-o vor duce înaintea,
Și vor suna bălăi de clopot dese
Și-mi vor cînta încel molifte sfinte:
Pe năsălii în'ins'or să mă lese,
Voiu sta cu ochii'nchiși, cu mîni prinse cuminte,
Și-atunci vei zice poate: acum m'am înșelat,
Atîta se cupine la cine m'a lăsat!...*

II,

*Iubire, dacă vrei, mormîntu-mi sapă
Și du-mă 'nnuntru pentru îngropare.
La anul, vezi-mi oasele din groapă
Și fă din ele zaruri, dacă-ți pare.
Și, cînd te'i sătura de-atîta joe,
Iea zarurile și le-aruncă 'n foc,
Ori, cînd te-i sătura de-așa jucare,
Iea zarurile și le-aruncă 'n Mare.*

III.

De ar putea copacii să vorbească,
De-ar fi un graiu în fiecare frunză
Și apa Mări-ar fi să înnegrească
Și'n ierburi tot condeie să se-ascunză,
De-ar fi în fiecare cracă o scrisoare,
Ți-ar spune inima de ce mă doare;
De-ar fi în fiecare cracă un răvaș,
Atunci numai tot dragul spune-ți-aș!

IV.

Ce mîndră ești tu Lunea dimineață,
Dar și mai mîndră Marțea ești la față;
Iar Miercuri parc'ai fi chiar o crăiasă
Și Joi o stea din ceruri luminoasă,
Pe Vineri trandafir fără de spin,
Iar Sîmbătă—cuvintele nu-mi vin.
Dar, cînd te faci Dumineca gătilă,
Nu poți cu tine fi asămuită.

POESII POPULARE ITALIENE*)

*Casă fără de lumini
 Și fereastă văduvită,
 Unde ești dulce ispită,
 Dorule, cui te închini?
 Plîng și pietrele pe drum,
 Pe cînd eu visez acum
 La fereasta luminată,
 La fereasta de-altă dată!*

*

*Și-am venit a cumpăra:
 Ochii doi și i-aș fură.
 Că n'am bani să-i fi plătit,
 Prețul nu l-am socotit.
 N'am nici galbeni, n'am nici lei,
 Să plătesc eu ochii tei;
 N'am ce bani a-ți număra,
 Ci primește-mi inimă.*

*

*Inima tu mi-ai furat,
 Nici măcar n'ai întrebat:
 Dacă mi-o cereai cu bine,
 Ți-o dădeam eu de la mine.*

*

*) Traduceri și prelucrări după J. Caselli, *Chants populaires de l'Italie*, Paris 1865, de N. Iorga.

Rîndunică, tu, ce zbori,
Află-l între călători,
Spune-i c'am rămas dorită
Ca mioara rătăcită,
C'am rămas prin locuri crunte
Ca un pom trăsniț în frunte,
C'am rămas singur în luptă
Ca un pom cu craca ruptă;
Spune-i c'am rămas uitată
Cum e iarba cea uscată.

Și te culcă: noapte bună,
Fie-ți patul viore'e,
Căpățiul tău de stele
Și pe ochi raze de lună!

Cînd te scoli din patul tău,
Soarele răsare 'n cale;
Îngerii lui Dumnezeu
Leagă nojifele tale.

Și ce cîntec ți-aș cînta,
Care-ar fi de sama ta?
Din pămîntul greu l-aș scoate,
Să nu-l știe nimeni poate;
Nimeni să nu-l fi știut
Din cîți oameni au trecut!

*Tînăr, care drumu-ți treci,
Mi te 'ntoarce dacă pleci,
Căci iubirea mea mi-o cînt,
De nu știi lucru mai sfînt!*

*

*Iubirea mea, iubirea mea,
Trecut-am mările cu ea,
Și 'n calea lungă s'a pierdut.*

*Am întreat, am întreat,
Și nimene nu s'a aflat
Să-mi spuie unde a căzut.*

*Trecut-au rîndunele două:
Le-am întreat pe amîndouă,
Și-au spus că e la dumneata.*

*Trecut-au și lăstunii trei:
I-am întreat, și-au spus tustrei
Că este în puterea ta.*

*

*Lîngă mine dacă-mi treci,
Tot în jos ochii să-ți pleci;
Cînd în drum ne-om înfîni,
Ziua bună ni-om dori:
Nimeni n'o descoperi
Taina care-o înflori.
Dar veni-va serbătoare,
La toți sfinți 'nchinătoare,
Și atunci om merge 'n hram
Și voi spune ce dori-am.*

De te-ai face-un cerb să fugi,
Eu un leu îți ies în cale;
De-ai zbura peste văiugi,
Voiu fi șoimul lumii tale;
Dacă pește te vei face,
Ca năvod te-oi înveli;
De 'n lumină te'i preface,
Fluturul, te voiu iubi.

*

Foaie verde foi de in,
Decît să-ți rămîn străîn,
Ar ieși din ape vin,
Aur ar ieși deplin.
— Lasă aurul să vie.
M'am născut să-ți fiu soție;
Lasă aur să se poarte,
M'am dat fie păn' la moarte.

*

De n'ai vrut să mă deochi,
De ce m'ai privit în ochi?
Că mi-aș fi cătat de cale:
Nu umblam urmele tale.
Dar acum, cînd m'ai cuprins,
După tine umblu 'ntîns,
Cînd mi-ai pus în suflet dor,
După tine-s că'ător.

*

De m'aș face păsărea,
Cu aripile-aș zbura,

Aș zbura peste ogor,
Unde-i dînsul muncitor
Și-aș zbura ca o pribeagă,
Cît e ziua lui de 'ntreagă.

*

Moartea de te-a cerceta,
Să culeagă viața ta,
Cum adună în desagi
Fetele care-s mai dragi
Frumuseța ce-ai avut
N'o lăsa lucru pierdut:
Las'o cui te-a îndrăgîț,
Lasă-mi-o, că te-am iubit.

*

Era un turn pănă la cer,
Acum ruinele lui pier;
Era o Doamnă luminată
Acuma stă încătușată;
Mergera un cal neînfrînat,
Acuma-l duc împovărat;
Ce-am fost și eu cînd m'ai ales,
Dar nu oricînd sînt flori pe șes!
Ce-am fost și eu odinioară,
Dar nu oricînd e primăvară!

*

Am pierdut inima mea:
Mi s'a spus că e la tine.
Îngrijește-o cît mai bine,
C'am pierdut inima mea!

*

O casă vreau în miez de Mare
Numai de pene de păun,
Cu scări de-argint, de aur care
Duc la balconu-i,—vis nebun!
Și, când acolo vei ieși,
Să zică toți că-i zori de zi!

*

De e alta 'n locul meu
Unde e, s'o văd și eu?
De-i mai mîndră, floarea dă-i,
Că m'am dus din ochii tăi;
Dă-i tot ei și inimă,
Că nu-s vrednică de ea.

*

De-ar fi numai un izvor,
Li-ar fi sete tuturor,
Dar e 'n lume-atîta apă,
Că oricine se adapă,—
Și iubirea mi-oiu căta
Chiar și fără dumneata!

*

Cu ochi negri mă privești,
Ci arată-mi ce dorești;
Inima-mi de-i căuta,
N'o mai cere, că-i a ta!

*

Aș vrea o pasăre să fiu,
 Să vin la tine, să te știu.
 Din casa ta n'aș mai ieși
 Și toate cele le-aș privi.
 Durerea toată ți-o aș spune
 Și suferinșile-mi nebune.
 ...Aș vrea o pasăre să fiu,
 Să vin la tine, să te știu.

*

Cînd voiu fi pe năsălie,
 Dragu-mi va purtă făclie,
 Cînd în raclă eu voi sta,
 În biseric' a intra,
 Și, de-o plînge plînsul greu,
 În sicriu voiu rîde eu,
 Și, de-o rîde el de mine,
 Eu voiu plînge și mai bine,
 Iar, de-o zice de iubire, —
 Veșnica mea pomenire!

*

Ți-or aduce închinare
 Patru soli din depărtare:
 Cel d'întăiu în prag va sta,
 Altul va îngenunchia,
 Unul min'a săruta,
 Cel din urm' a cuvînta:

„Îți trimet ca închinare
 Cîtă iarbă șesul are,
 Cîte picuri sînt în Mare,

Cît nisip e 'n fundul lor,
Cîte păsări trec în z'or,
Cît e soare călător,
Cîte flori în luna Maiu,
Iar, atîlea cînd le ai,
Și mai multe, dacă vrei."

*

Dacă vorba mea nu-ți place,
Eu în greier m'oiu preface,
Și, să nu mă poji uila,
Aș cînta la vatra ta.

*

La Florii m'oiu mărita.
Fie casa cît de goală:
Eu îmi voiu finea de jală,
C'am adus dragostea ta.

*

La fereasta de la Mare
Stau privind în depărtare:
Toată luntrea se grăbește,
Numai luntrea lui lipsește.

*

O soare, ce te duci și te tot duci
Și drumul într'acolo îl apuci,
De poji să mă ajuși, o soare, mă ajută,
Pe cine n'am văzut, pe dînsa o sărută.
O soare, care mergi în spră apus,
Sărută ochii celei ce s'a dus.
O soare, unde-s munji 'ntunecoși,
Sărută ochii negri și frumoși.

*

Atita vreme muși am stat,
 Acum cuvîntul ni s'a dat:
 Venit-au îngerii de sus
 Și pacea noastră ni-au adus;
 Veniră îngerii din Raiu
 Și inima din nou mi-o dai;
 Veniră îngerii la noi,
 Să ne iubim iar amîndoi.

*

Sorocul norocului
 Are și sfîrșitul lui:
 Corăbierul înneecat
 Și tălharul spînzurat,
 De-s doi frași, se gîlcevesc,
 Negustorii sărăcesc;
 Dragostile ce răsar
 Se despart și plîng amar.

*

Orice pasăre sprețară
 Face cuibu 'n primăvară,
 Și eu m'am nădăjduit
 Cuibușor de mi-am clădit,
 Și l-am pus cît mai frumos:
 Acum zace 'n fernă jos,
 Și l-am pus cum e mai bine:
 Acum zace lingă mine!

•

Aș vrea să mor de-o moarte cum nu mori :
Aș vrea să mor și să înviu în zori.
Aș vrea să mor și tot n'aș vrea să mor :
Aș vrea să văd ce-i jalea tuturor.
Aș vrea să mor, și moartea tot n'aș vrea ;
Aș vrea să văd cum plîngeți moartea mea.
Aș vrea să mor, să văd de la fereastă
Pe cine-mi coasă haina de mireasă.
Aș vrea să mor și să privesc din scară
Pe cine dintre voi sicriul îmi coboară.
Aș vrea să mor și, totuși, cînd m'oiu duce
Să văd pe cine-o merge 'ntăiu cu sfința cruce.

Ci, de mă lași, eu nu te las,
De mergi, voiu merge pas cu pas,
De treci și Marea, Marea trec,
De pleci prin lume, și eu plec.
De treci și Marea tot plîngînd,
Plîngînd va trece al meu gînd,
De treci plîngînd fără noroc,
Cu tine-oiu merge 'n orice loc.

La soare-apune căutam
Și mă prindeam gîndind la tine,
Iar tu vorbeai, te auziam ;
Ci vorba ta erau suspine.

Și, nu știu cum, mi se părea
Că nu e 'n lume nicio vlagă :
Ce jalnic soarele-apunea !
De ce nu mi te 'ntorci tu, dragă ?

SHAKESPEARE

CÎNTEC DE IARNĂ

*Suflă, suflă, vijor greu,
 Tot nu-i fi așa de rău
 Ca nerecunoscătorul;
 Nu-i așa de ascuțit
 Al tău dinte tăinuit,
 Ca suflul, îngrozitorul,
 Ci suflă, vijore, suflă, te 'ndeamnă pe câmpie,
 Mai toată prietenia-i falsă, mai toată iubirea nebunie.
 Ci, oh, de-i simți dulceața,
 Ce lucru bun e viața!*

*Mușcă, mușcă, cer geros,
 Tot nu muști așa furios
 Ca îndatoriri uitate:
 De și apele le 'ngheși,
 Nu ești așa de 'ndrăzneț
 Ca prietenii certe.
 Ci suflă, vijore, suflă, te 'ndeamnă pe câmpie,
 Mai toată prietenia-i falsă, mai toată iubirea nebunie.
 Ci, oh, de-i simți dulceața,
 Ce lucru bun e viața!*

SCHILLER

DIN POESILE DE TINERETĂ

I.

*O lacrimă-ți șterge, o suflete bun !
Doar țărina noastră'n morminte o pun,
Ci suflete nu pot ca praful să piară ;
Vedea-vei tu însăși iubitul soț iară.*

*Și nu plînge trupul cel ce putrezește :
Țerna este țernă ; focul sfînt își nește
Din cenușa'n care rămînea ascuns,
Și mai sus se 'nnalță către nepătruns.*

*Ori să credem oare că acest cald plîns
După nemurire, acest dor nestîns,
Această silință veșnică a toate
Către dăjnuire, vis să fie poate?*

*Nu-i atom pe lume ce ar fi pierdut,
Ci'n eternitate vine renăscut,
Și el, al meu suflet, rază a luminii
Veșnice să piară, pradă a ruinii?*

*Și cum? Ticălosul fără a roși
Ar călca'n picioare pe cel mai bun și
Ar fi de-o potrivă trup ce se destramă
Și în fața Celui veșnic de o samă?*

*Și dorința noastră în câmpii de sus
De-a ni fi făptura încă mai presus
Vis ar fi zădarnic? Atunci Dumnezeu
Nu-i, și nebunie-i însuși gândul meu!*

D.

*Și atunci eu blăstăm ziua când m'a scos
Un duh care-și ride de noi fioros,
Din haosu'n care dormiam liniștit
Și 'n lumea de chinuri aici m'a zvirlit.*

*Aici, unde omul cu gândul cuminte,
Dorind să servească virtuților sfinte,
E smuls în chiar pragu-i de ceasul păgîn,
Pe când ucigașul ajunge bătrîn.*

*În lumea în care pe orișice cale
Icoane de moarte-s cu fețele pale,
O lume în care nu-i loc părăsit
Să n'aibă într'însul un mort ce-a simțit.*

Și cîți pînă astăzi trăiră lupînd
Muriră din ceasul întăiului gînd:
Nu-i praf care-odată să nu fi vibrat
— Ideie grozavă, — cum astăzi mă zbat

În fața peirii, și El, creatorul,
S'audă strigarea făpturii, tot dorul.
Și-ar sfărma-o totuși? Atunci Dumnezeu
Nu-i, și nebunie-i însuși gîndul meu!

Ci sosește ziua cînd rîona s'a sfîns,
O da, vine ziua cînd tot ce-am plini
În cer se socoate și prețul țși iea,
Cînd noaptea osîndei se va împrășlia.

III.

Privește! Se mișcă mormintele toate
Și înger din ceruri văzduhul străbate,
Se mișcă'n natură tot ceia ce-a fost
Ca'n ziua de Marte al cîmpului rost!

Și, toți, copii, mame și frați, se grăbesc
Din groape, și'n cîntec pe El îl slăvesc,
Pe-Acela a cărui chemare făcu
De mortul din țernă din nou se născu.

„GĂSIT LA UN SOLDAT MORT“

(Din „The Commoner“)

*Voi, cari-aveți credință spre a privi deschis
Mai larg ca suferința acestei lupte crunte,
Să știți că din oroarea sălbatecului vis
Va răsări o zîmă purtînd lumina 'n frunte,*

*Vă bucurați, oricare dureri v'ar sfășia,
Că v'a fost dat din ceruri ce nu-i dat totdeauna :
De a trăi în zile cînd Dreptul va'nvia
Și libertatea lumii își va purta cununa.*

*Și voi veți fi în stare să spuneți la urmași
Ce vor vedea lumina asupra tuturor
Că ați gonit în noapte ai demonilor pași,
Pe cînd în fund de zare se 'nnalță aurora.*

VERHAEREN

SUFLET DE ȚERAN

În zilele de furie nebună,
 Când trece șuierînd pe sus
 Precis, focos, zburînd, nebunu-obus,
 Ce, spuneți, n'auziți, săraci, cari v'ați dus,
 Cum suferi și geme, mai presus,
 Cum până'n fund se rupe țerna bună ?
 Cum o iubiți, cu cite doruri vii !
 Și, iarna, cînd din ceruri apăsa,
 Era oricui din voi ca și ființa sa,
 Și dragă la femei și la copii,
 Și-așa vorbiți de ea, cu inima întreagă,
 Încît acei ce nu-s de pe la noi
 Din tată și din fiu, așa ca voi,
 Zădarnic ar fi vrut să vă 'nțeleagă.

..
 Și-acuma stă țărîna spîrcuită
 De-atîtea gloanțe'n carnea ei rănită !

..
 Ci, dac'au ars și grîu și orz și tot,
 Să-i sece vlaga însă ei nu pot.
 Voințele de-aramă totuși scot
 Un rod, și 'n sufletul înnebunit
 Vă dau cumplit avînt nemărgenit.
 Și veți tăcea cînd gloria revine,
 O, gemete și plînsuri de acum,
 Și-și va găsi în inimă singur drum
 Un glas uriaș de răsbunări depline.

CÎNTECE DE SOLDAȚI FRANCESI DE PE FRONT

I.

(Despre minile binecuvîntate ale prietenelor de la ambulanțe.)

*Ce dulci sînt mînile voastre
Cu grijă de rănile noastre,
Oricînd ne doare!
Cum se grăbesc să ni vie,
Cu mîngîieri să ne fie,
Mîni iubitoare!*

(Jean Sapeur.)

II.

(Aiurea, unul care se gîndește acasă spune:)

*Cînd las ca gîndu-mi să se poarte
În urmă cu alîtea luni,
Mi-e greu să cred că mă găsesc
De tine-atîta de departe.*

*Te văd lipită de fereastră
Lăsînd din mîna lucrul tău,
Ca să veghezi la jucăria
Copiilor ce te aşteaptă.*

III.

(Într'o scrisoare din Alsacia un părinte spune:)

*Am doar un scop, iubita mea,
Să ne vedem cu biruință,
Căci pe voi trei vă apăr eu:
Băiatul, tu și Țara.*

*Pe harta ceia din salon
Arată-i cu de amănuntul
Unde e tata în războiu.
Spune-i că, azi cînd sînt soldat,
De dorm departe mult de dînsul,
E ca să-l apăr de-orice rău...*

*Arată-i Rinul glorios,
Pe care l-au trecut strămoșii
Sunînd din trîmbițele lor
Și aspra cale către Strassbourg,
Unde ca mîne-om fi înjupt
Drapelul Franciei cel mîndru.*

IV.

(Ori:)

*Ți-am luat de pe locul de lângă tranșei,
 Ca semn de iubire acest merișor,
 Crescut în April,
 Și, cînd ți-l trimet, îmi pare că văd,
 Albaștrii tăi ochi de palid azur.
 Ți-am luat de pe locul de lângă tranșei
 Ca semn de iubire acest merișor.*

*Și, cînd va sosi apoi luna lui Maiu,
 Voiu face să-ți vie mîrgăritărel
 Din Flandra cules,
 Prin codrii cei mari pe unde luptăm,
 Din toamnă, vioași, mulțămîți.
 Și, cînd va sosi apoi luna Maiu,
 Voiu face să-ți vie mîrgăritărel.*

*De-ajung să mai văd un Iulie cald,
 Prinosu-mi spre tine va fi flori de mac
 De-un roșu aprins,
 Culese sub ploaie de schije de-obuz,
 Pătate de sînge erotic vărsat.
 De-ajung să mai văd un Iulie cald,
 Prinosu-mi spre tine va fi flori de mac.*

*Și florile toate, formînd tricolor,
Vor fi pentru tine gloriosul mănunchiu,
De mor în războiu.
Și-odată'n asaltul cel fără de friu,
Cu gîndul la tine eu ochii închid,
Și florile toate, formînd tricolor,
Vor fi pentru tine gloriosul mănunchiu.*

V.

*Din vechea vreme, draga mea,
Ți-aduci aminte cînd odată
(Era, socot, cîndva prin Maiu)
Noi doi cu inima mișcată
— Eu vesel, că te am aici —
Cetiam ce ni spunea Musset.*

*Zicea poetul cu mîndrie :
„Al vostru Rin noi l-am avut“ .
N'a fost zădarnic'asteptarea,
Căci noi prin sabie și tun
Poate curînd vom merge iară,
Și li-l vom fi luat pentru veci.*

*Rinul lui Kléber și Marceau,
Călcînd supusele tranșee,
Îl vom fi luat în acest an,
Și, în acest frumos vis, iată
Depart'e'n țernă eu mă culc
Cu chipul tău drag înaintea-mi.*

*Și vă urez un somn ușor
În cuibul din căsuța noastră:
Păziți-mi cald locul cel vechiu,
Și, sărutîndu-vă cu-atîta
Iubire, inima mi-o las
Pe ochii tăi. La revedere!*

(Charles Quines.)

RUDYARD KIPLING

DE POȚI...

*De poți să-ți păstrezi capul, cînd toți în jur de tine
Pierzînd pe-al lor, aruncă răspunderea pe tine,
De poți să ai credință, cînd nu se 'ncred în tine,
Și totuși îndoiala în samă li se ține,
De poți s'aștepți și totuși să nu te obosești,
Ori, dacă ți se minte, tu însuți să nu minți,
Și, de-ți arată ură, tu tot să nu-i urăști
Și totuși în privire și'n graiu să nu te-alinți.
De poți visa, dar visul să nu ți-l îndomnești,
De poți gîndi și totuși să nu-ți faci țintă gîndul,
De poți, ca și triumful, desastrul să-l primești,
Pe unul și pe altul că mint înțelegîndu-l.
De poți cu adevărul ce-abia l'ai fost rostit,
Să vezi cum viclenia înșeală cîte-un prost,
Și lucrul drag ca viața cum zace jos zdrobit,
Cu vechile unelte să-l faci precum a fost ;
De poți lăsa ca unul să strîngă ce-ai muncit
Și toa'agonisita să-ți joace la noroc,
So piardă și să'ncepă cu ce-ai mai înădit,
De pierderea ta totuși să nu spuie de loc,*

*Din inimă, din vlagă, din nervi ca și din braț
Să-ți dai altă silință în urmă îndelung,
Să ții la probă pă:ă ce'n tine n'a rămas
Decît voința care îndeamnă și mai lung.
De poți vorbi cu plebea în spirit bărbătesc,
Cu regi să mergi alături și să rămii ca toți:
De nici nebuni, nici bunii prieteni te rănesc;
De ții samă de tine și mult nu te socoți;
De poți umplea minuta de înaintea ta
Cu șizeci de secunde trăite-adevărat,—
Al tău va fi Pământul și toți te-or asculta,
Și mai ales, iubite fiu, om te'i arăta.*

EMILE CAMMAERTS

MEDITAȚIE ASUPRĂ NOPTII

DE TREI AUGUST (1914—7)

- *Ce faceți drepti, cu capul supt mantie ascuns?*
- *Ce faceți pe genunche, cu mîna la bărbie?*
- *Ce faceți la culcare, cu ochii către cer?*
- *Noi așteptăm un soare ce încă n'a străpuns.*
- *Noi așteptăm ca zorii luminii să revie*
- *Noi așteptăm pe morții ce viața lor și-o cer.*

*Soldații stau de pază acolo la mormînt
Și lespede-a-i căzută; peceți de-asupra sînt;
În noaptea cu luceferi lucesc puștile lor,
Și nu putem pricepe ce li rostește glasul:
O limbă lămurită și grea cum li e pasul.
Înjură cînd în cale de cruce se lovesc...*

*Ce mai lipsește patimilor tale,
O țara mea? N'ai plîns de moarte în grădină?
Nu ți-a dat luda mîngîierea lui
În noaptea cea de August cînd mîna ți-a sucit
Și-ți săruta obrazul trădarea? Ca Isus
N'avuși s'alegi odată?*

Ce mai lipsește la Calvarul tău, o țară?
 Ori n'ai căzut de trei ori supt povară,
 La Liège, Namur, Anvers, odinioară?
 Ori ți-au cruțat injurii și scuiări
 Și lovituri în mijloc de ocări?
 N'ai sîngerat supt spinii din cunună?
 Și n'ai simțit prin carne sîngerări
 (Dinant, Termonde, Andenne, Tamines răsună)
 Și n'a cerut să bea cumplita sete?

Nu ți-au dat fiere din burete,
 Pe cînd calăii îți jucau în zar
 Acolo jos veșmîntul singur doar?
 N'ai însetat cu foame de dreptate?
 Și n'ai mîncat o pîne în robie?
 Ori n'ai băut potir de strîmbătate,
 De aprige jîgniri și de sclăvie?

Și totuși nu ți-a plîns de mila ta pămîntul,
 Și cerul n'a crăpat de jalea ta în două,
 Nici mîni iubite n'au gălit mormîntul
 Spre-a te culca în alba pînză nouă.
 Și nu trei zile, ci trei ani s'au încheiat:
 Tu zaci, ca rodul copt lîngă părete,
 Trei ani cu piatra sus și supt pecete,
 Și morții tăi, ei încă nu ți-au înviat.

- Ce faceți drepți, cu capul supt mantie ascuns?
- Ce faceți pe genunche, cu mîna la bărbie?
- Ce faceți la culcare cu ochii către cer?
- Noi auzim cosașul ce-ascute în ascuns.
- Noi mirosim mireazma de-acasă din cîmpie.
- Noi ne uităm la steaua din zorile ce pier.

CONSTANCE JOHNSON

LUNTREA DE LA „ALNWICK CASTLE“

*Pe Mări care nu știu de tihnă,
În vîrf de valuri lunecînd
O luntre fără de odihnă,
Și în adîncul ei s'ascund
Trei chipuri fără de oaihnă,
Județul lumii așteptînd.*

*Nici s'o înneci, nici s'o oprești
Nu-i chip, ci trece ca'n povești,
Ducînd tăcut cei patru morși
De sete și de foame toși,
Ce-și cer județele cerești.*

*Oriunde luntrea se arată,
Trei rugăciuni se cer să spui:
Să-i ierte Maica Preacurată
Pe toși din fundul valului
Pe cei din luntrea fermecată,
Și-al treilea să pedepsească.*

*Toată urgia cea cerească
Pe cei cari au înnecat
Acest popor nevinovat,
Ca de dureri și de rușine
Să fie zilele lor pline
Și să li scrie'n frunte: Cain.*

W. HAUFF

CÎNTEC DE LUPTĂ

O zorilor,
Îmi luminași de moartea mea?
Îndată trâmbița răsună,
Atunci zic vieșii: voie bună,
Atîșia nu ne-om mai vedea.

Și ca un vis
E bucuria pe pămînt:
Mai ieri eram pe mîndri cai,
Acum străpunși prin piepturi, vai!
Și mîni zăcea-vom în mormînt.

Și ce curînd
Te-ai dus, trup falnic și deplin!
Trușaș erai cu fața ta
Care'n colori se desfăta:
Dar trandafirii mult nu țin.

Fără cuvînt
La voia sorșii mă supun.
Acuma voiu lupta voinic:
De mă ucide-un inimic, —
Eu mor ca un cavaler bun!

WILLIAM YOUNG

UN SINGUR DRUM

*Aprins, cu aurite raze
Din Mare soarele apare:
Privește-l: o cunună pare,
Un juvaier ce luminează.*

*Așa frumos îmi pare mie
Cu sulifele ce țîșnesc:
Ca un potir bisericesc
Purtat pe sus la liturghie.*

*Și pare-așa de luminos,
— Icoana dacă vrei s'o schimb—
Că este auritul nimb
În jurul feței lui Hristos.*

*Ascultă numai ce cântări
Și peste deal și peste vale
Prin aier își deschid o cale
Și se întind în depărtări.*

*Ai zice că e un păstor
Plecat cu turma la pășune,
Mînîndu-și oile lui bune,
În largul bolții călător.*

*E ciocîrlia. Cum am vrea
Ca dînsa să pornim pe lume.
Ușori și bucuroși de glume,
Cum e în ceruri pasărea!*

*Ca dînsa tari să fim în zbor,
Ca dînsa'n cînt plini de iubire
Și să privim în fericire,
La lume ca la un covor.*

*Și peste turn și peste țîrg
Și peste culmile de munte
De pe'nălțimile cărunte
Să căutăm în jos de țîrg.*

*La caravana care trece
De-a lungul sterpului nisip
La vasele de orice chip
Pe fața Mărilor cea rece.*

*Spre locuri nedescoperite
Pe care vrem a le găsi,
Zburînd voios ne-am obosi,
Și ni le-am face cucerite.*

*Dar tu, cînd cîntecu-ți se toarce,
Te duci ca să revii de zor,
Iar noi n'avem decît un zbor,
Din care nimeni ne se'ntoarce.*

CHRISTOPHER MORLEY

BISERICA GENUNCHILOR NEPLECATE

*Cînd la biserică m'am dus,
Suna o rugăciune,
Și în genunchi toți s'au fost pus :
Atîtea inimi bune!*

*Mai mîndră-i mănăstirea mea,
Ca bolți avînd stejarii,
Altar tot dealul se făcea :
Plutiau prin ceruri arii.*

*Și crucea mea lucește'n nori,
Lăsînd ruga să zboare :
Ferestre pline de splendori
Au scînteieri de soare.*

*Iar stele, tunete și ploi,
Nisip alb, mări roșcate
Amvon și strane-s pentru noi
Fără genunchi plecate.*

THEODORE FILTON

ȘI ACEST LUCRU-I TRECĂTOR

*Un rege'n Persia — acel
Care scrisese pe inel
Un gând adînc și înțelept,
Care-i dădea sfatul cel drept
De la întăia întrebare,
Un sfat bun pentru orișicare,
În sunetu-i poruncitor:
„Și acest lucru-i trecător“.*

*Cămilele din depărtare
Li aduceau pietrele rare,
Mărgăritare nestîmate
Veniau pe vasele'ncărcate,
Dar el nimic nu socotia,
Căci mintea-i veșnic, învîrtia
Acel cuvînt prevestitor:
„Și acest lucru-i trecător“.*

*La serbători, în zile mari,
In veselile mai tari,
Cînd oaspeții lui cei vioși
Băteau din palme bucuroși,*

Între smochine și ntre vin
El li spunea cu glas senin:
„Și acest lucru-i trecător“.

In patima războiului
Săgeata rupse scutul lui,
Ostașii îl duceau plîngînd,
La cort, cu trupul sîngerînd.
Și, cum îl și cuprinse plînsul,
„E greu să suferi“, zicea dînsul,
„Dar toate-și au sorocul lor:
„Și acest lucru-i trecător“.

Domniã în piață peste loși
Statuia lui de zece coși
Din piatră fără de sfîrșit,
Iar regele s'a fost pilit
Să vadă strălucirea ei,
Și el zicea: „Și jaima ce-i?
Cu vremea o să mă cobor:
Și acest lucru-i trecător“.

Era un biet bătrîn plăpînd.
La porțile de aur stînd,
Se întreba: „Am fost ce-am fost;
Acum ce-o fi și-al morții rost?“
Atunci o rază ncelinel
Căzu din ceruri pe inel.
El pricepu: „Acuma mor,
Dar și-acest lucru-i trecător!“

LEE SHIPPEY

DRAG DE VIAȚĂ

*O luptă dă-mi ca să mă lupt,
Curaj înalt să-mi ceară mie:
De e să mor, să fie supt
Un drept al meu, în luptă vie!*

*Ce-mi este-un slab căzut în prag!
Ce mi-e primejdia ce vine!
Imi este drag de orișicine,
De viața 'ntreagă-mi este drag!*

*Mișeii fug de bătălie,
Fricoșii vremile socot:
Fiiința stă în energie,
Și, prin iubire, orice pot.*

*Să sune goarna înc'odată:
Din luptă eu nu mă retrag;
Glorioasă zarea mi s'arată:
De viața 'ntreagă-mi este drag!*

BJOERNSTJERNE BJOERNSON

CÎND VINÈ OARE DIMINEAȚA?

*Cînd vinè oare dimineața?
Cînd soarele în raze de aur coboară
Pe ale zăpezii covoară
Și'n umbrele ce se ascund
Profund
Se'nnață spre dînsul o clipă
Cu îngerii ce trec pe aripă,
Atunci s'a luminat
De ziu'adevărat.
Dar, dacă vremea-i coperită
Și inima mea amărită
Nici ziua nu mi se făcu.*

Nu!

*E drept că ziua s'a făcut
Și mugurii de crivăț bătuși se veselesc
Și păsările care pe ramuri se hrănesc
Se bucură cîntînd,
Pe cînd
Pe vîrfuri de arbori cunună întind,
Iar rîuri spre mare departe se'ntind.*

*Atunci s'a luminat
De ziu'adevărat.
Dar, dacă vremea-i coperită
Și inima mea amărită,
Nici ziua nu mi se făcu.*

Nu!

*Cînd vine oare dimineața?
Cînd forța din mine răsbate
Năcaz și furluni, cînd străbate
La sufletu-mi raza și-un dor
Arzător*

*Aprinde iubirea și chiamă duios
Și cere frăție obștească voios.
Atunci s'a luminat
De ziu'adevărat.
Nu e puterea mai vînjoasă —
Niciuna mai primejdioasă.
Vrei însuși a fi-o acorda?*

Da!

FROISSART; sec. al XIV-lea

RONDEL

*Ci vremea iea-o cum îți vine;
E trecător orice noroc:
Un timp se duce-altul revine,
Ci vremea iea-o cum îți vine.*

*Mă mîngîtu cugetînd: ce bine
Că luna plină-i tot la loc!
Ci vremea iea-o cum îți vine,
E trecător orice noroc.*

LONGFELLOW

A P U S

*Se lasă soarele'n Apus,
Copacii doar au raze sus,
Și crucea turnului străluce
De focul zilei ce se duce.*

*Frumoasă zi, de mă 'nspăimînt,
Ce-ai dat și ce-ai luat pe pămînt?
Vieți și morți, iubiri, minii,
Prin case jale, bucurii,
În inimi plîns și cînt.*

*Pe-al vieții drum, încă un pas,
În cartea vieții un popas,
Și soarele pecetea-și pune
Pe fapte rele, fapte bune
Să le preschimbi—n'ai cum!*

POPULAR GERMAN

CÎNTECUL PAZNICULUI DE NOAPTE

*Ascultă și socoate
Căci ceasul zece bate,
Rugîndu-vă, toți la culcare!
De-i drept în cuget, fiecare
S'adoarmă: 'n cer e domn
Un ochiu fără de somn.*

*Ascultă și socoate,
Căci unsprezece bate.
Și cine'n iucru mai asudă
Ori e cuprins de altă trudă,
Eu hotărît îi spun
Că-i ceas tîrziu: somn bun!*

*Ascultă și socoate:
Douăsprezece bate!
E' noaptea la mijloc de cale,
Și cine-i cu năcaz și jale,
O Doamne, fii milos
Și fă-mi-l sănătos!*

Ascultă și socoate
Că ceasul unul bate.
Și cine dintre voi se'mbie,
Mînat de dracul în hoșie,
Meargă la casa lui,
În plata Domnului.

Ascultă și socoate
Că ceasul două bate,
Și cine e grijilor pradă.
Cînd noaptea acum stă să scadă,
Îi spun adevărat
Că somnul i-a zburat.

Ascultă și socoate,
Acuma și trei bate.
Și iaca dimineața-i gata :
Acel ce ieri își luase plata
Să 'nceapă răbdător
O altă zi, cu spor.

H. IBSEN

*Ce forță e în entusiasm!
Oricare om e Egipteanul
Care aduce piatra lui
Ca să înnalțe piramida.
Aici,—e calculul perfect
Și-a dat un plan bun arhitectul,
Cu-adevărat massa impune
De cască gura ce-i ce trec,
Dar gura stă întredeschisă,
Căci nu-i credință'n ce-a ieșit.
Oare aceasta-i măreția?
Căci ce-i măreț în ce-ai făcut?
Nu e, de sigur, fapta însăși,
Ci sufletul cui a făcut
Și care'n operă răsare.*

*Și pe acești furioși Germani,
Ce fin în ghiara lor Parisul,
Ce suflet oare i-a minat?
Și'n fapta lor unde-i eroul?
Văditu-s'a vre-un șef glorios
Al cărui nume să se cînte*

De milioane'n orice loc?
Ci întâlnești doar regimentul,
Și escadronul, stat-major,
Spioni și gloata îmbătățită.

Și de aceia sînt convins
Că gloria nu vor avea-o.
Poet nu-și va găsi prădarea
Și viața are doar atît:
Ce-a pus poetul în cîntarea-i.
La Gustav-Adolf vă gîndiți,
Ostașu'ntăiu între tovarăși,
Gîndiți la prinsul din Bendèr,
La Peder Vessel pe fregată,
Prin întunecul fulgerînd,
Și la eroii asprei mări:
În jurul lor s'adun'o lume
Și îi aclamă bucuros,
Ca primăvara la serbări
Supt corturile înflorite.

Și-acum în fașă vă uitați
La 'nvingătorii astor zile,
La Fritz, la Blumenthalul său
Și la toți „Herren Generalen“,
Așa cum sînt numerotați.
Supt tristele colori prusiene,
Supt steagul lor negru și alb,

*Nu zboară fapta ca un flutur,
Ci, ca omida în cocon,
Își face rostul, dar și piere.
Căci spada se va fi în'ors
Asupra Prusiei, și moartea
S'ascunde'n biruința ei!
Nicio lumină entusiastă
N'o poate-afla un inginer,
Și, orice tare-ar fi hîrtia,
O strofă mîndră nu va da.*

*Cu vorbe care au minșit,
Cu jurămintele trădate,
Cu un program ce-ași sfișiat,
Cu vorbe date și retrase
Istoria ași sfărîmat-o,
Și-apoi putut-ași aștepta
Sămănătură fericită?*

*Cînd Dracul e domn pe pămînt,
Cine încearcă să-l înfrunte?
Casa de aur va cădea,
Și statuia lui Neron, mîndra!
Dar, pîn' nu sună și la poli
A' Romei crime 'ngrămădite,
Se cere ca în Capitol
Apoteosa ta, tirane,
Să sune, să fii adcrat!*

*Și-atunci tot a căzut: palate,
Circ, temple și coloane mari
Arcade, totul fu călcat
De bivoli supt picioare grele,
Iar lumea a clădit din nou
Și mult timp fu curat văzduhul.*

ANONIM CANADIAN *)

LIBERTATE

*Și, dacă lanțul nu-i simți
Cînd carnea fratelui tău doare,
Nu ești tu însuși un sclav oare,
Nevrednic a te despărți?*

*Și poți să fii nepăsător
Gîndind să fugi singur pe ușă,
Și omenirii în cătușă
Tu cu nimic nu-i ești dator?*

*Ci, dacă sufletul ți-i brav,
Să sfărîmi orice lanț ce strînge:
Cu ultimul tău pic de sînge
Să faci un om din orice sclav!*

*) „Standard” din 1-iu Sept, 1917.

PETRARCA

ODĂ CĂTRE ITALIA

*Italia mea, de și să vorbesc e 'n zădar
Cînd rane de moarte
În trupul frumos așa de des văd,
Îmi place măcar ca gîndire să dau
Cum speră Tibrul și Arnul
Și Padul: la care eu stau dureros și 'ntristat.
Tu cea din ceruri, te rog
Ca, de mila ce-aice te-aduse,
Spre țara-mi frumoasă și dragă să vii.
O, Doamne milos,
Din ce pricini slabe războiul cumplit!
Și inimi pe care
Le faci împietrite cu Marte superb
Deschide-le, tată, desfă-le 'mblînzite
Și fă adevărul
Prin graiu-mi umil, oricine-aș fi eu, să răsune.*

*Voi, cărora soarta li-a încredințat friul
Frumoaselor locuri,
N'aveți oare milă, atunci cînd vedeți
Ce fac pe aici străinele spade?
De ce pajiște verzi
De sîngele barbar să se zugrăvească?
Zădarnice greșeli vă momesc:
Pușin ați văzut și credeți că multe pricepeți,
Cătfnd într'un cuget venal rost și lege
Și cel mai tare e
Încunjurat de dușmani mai mulți de cum se crede.*

Potop care te-ai strîns
 Din ce locuri pustii
 Ca să înnece a noastre cîmpii așa de mîndre,
 Dacă de mîna noastră
 Ni vine această soartă, au cine ne-a scăpa?

S'a îngrijit natura de starea noastră cînd
 A Alpilor cetate
 A pus-o între țară și furia germană.
 Dar pofta oarbă 'n ciuda statornicului bine
 S'a înșelat atît,
 Încît trupului zdravăn i-a dat această rîie.
 Acum aceeași cușcă
 Cuprinde fcare crunte și turmele blînduțe,
 Și cel mai bun e acela ce geme încolțit.
 Și cine face? Neamul
 — Durere și mai mare — ce lege n'a avut.
 Acela, ce, cum scrise,
 A fost străpuns odată de sabia lui Mariu,
 Cum pomenirea încă și astăzi s'a păstrat,
 Din vremea cînd, zdrobit
 Și însetat, din rîuri bău sînge, nu apă.

Să nu mai vorbesc de Cesar, cînd el în orice loc
 Făcu crușită iarba,
 Din vinele acestor, prin fierul italian.
 Acum se pare însă, prin rost de stele rele,
 Că cerul ne urăște pe noi.
 Voi ce ne-aveți în samă
 Prin voia împărțită,
 Lăsați ca partea lumii mai mîndră să se sfarme.
 Ce vină, ce osîndă, ce soartă! să lovești
 Vecinul tău sărman,
 Și-averea-i ruinată, căzulă în risipă,

S'o urmărești, să cauți
Ostași, să-ți placă fie,
Ca sîngele să-l verse, să vîndă'n piață robi.
Și eu vorbesc așa
Fără ura altuia, și fără vre-un despreț.

Nu mai băgați în samă, după tot ce-ați văzut,
Minciuna bavareză,
Care înnalțun deget și face gluma morții.
Mai rău e chinul, cred ei, decît ruina chiar.
Dar sîngele vă plouă
Mai larg cînd altă ură vă taie.
Și din zori în ceasul trei să vă gîndiți
La voi, și, prin gîndire, vedea-veți cum acel
Care se ține însuși pușin, pe altu 'nnalță,
O sînge latin nobil,
Alungă de la tine aceste vile rele
Și idolul nu-ți fă
Din nume fără lucru,
Căci furia de-acolo de sus, ca neam mai prost
Să'nvingă mintea noastră,
Păcat al nostru este, și nu lucru firesc.

Și nu-i acesta locul ce l-am atins întăiu,
Nu-mi e acesta cuibul,
În care-așa de dulce și eu am fost hrănit,
Nu e aceasta țara în care mă încred,
O maică bună, blîndă,
Care-mi acoperi fărna la amîndoi părinții.
Ci, zău, măcar aceasta
Să vă trezească mintea și să priviți milos
La lacrimile celor de sus, prinși de durere
O singură odihnă așteaptă de la voi,
După stăpînul nostru din ceruri Arătați.

Un semn că vă e milă:
 Virtutea va lovi,
 În furie cu arma, și lupta va fi scurtă,
 Căci sufletul cel vechiu
 În inimi italiene doar nu este mort încă.

Tu uită cum se duce, Stăpîne, vremea ta
 Și cum viața fuge
 Și moartea ni aleargă la spate, necurmat.
 Ci ești aici, gîndește la cele ce se fac,
 Căci sufletul cel singur, și gol va să ajungă,
 Pe calea cea pustie și plină de'ndoieli.
 Trecînd aceste văi,
 Lăsați, vă rog, și ura și ciuda ce aveți,
 Ca niște vînturi care opresc senina viață —
 Și cel care acum
 Își pierde vremea 'n ciuda all'uia, facă fapte
 Mai bune, ori cu mîna, ori cu sufletul lui.
 Vre-o laudă frumoasă,
 Vre-o străduință demnă să facă'n schimb acum,
 Va fi ferice-aici,
 Și'n cer va găsi poarta deschisă pentru dînsul.

Și, cîntece, te'ndemn
 Să spui cu cuviință dreptatea ta, căci ai
 Să mergi la cei cu gîndul trușas, să li vorbești
 Și ei au voie plină
 Pe datina fatală și veche de demult
 Ce adevăr nu știe.
 Și vei afla noroc
 La cei pușini, ce'n bine găsesc plăcerea lor,
 Și cine mă va crede
 Cînd eu strig: pace! pace!

FRANZ WERFEL

OMUL CEL BUN

*A lui este puterea și rostul stelelor,
El ține lumea 'n mână cum ai ținea o nucă,
Și zîmbetul cel veșnic pe fața lui e prins:
Războiul e 'n a lui fire și 'n pasul lui triumf.*

*Și unde el se află și mîinile întînde
Și unde al lui strigăt în tunet se aude,
Se sfarmă nedreptatea întregii creațiuni,
Și lucruri isolate devin un tot divin.*

*Nu poate 'nvinge nimeni puterea lui din lacrimi,
E temelie lumii și mările făpturii,
Și unde lacrimi bune pe fernă au căzut
Dispare orice formă și 'n sine-a revenit.*

*Nu-i furie în lume asemenea cu-aceasta,
El stă în rugul însuși ce-i mistuie viața,
Se 'nvîrte la piciorul lui, stors și prăpădit,
Balaurul de flăcări, Satana cel învins.*

*Și, dacă se pornește, în jurul lui s'ășează
Doi îngeri cari-și scaldă în sfere alba frunte,
Și 'n mijlocul de aur și foc ei strigă sus
Și 'n zgomote de luptă ei sună scut de scut.*

OSCAR MAURUS FORILANO

PĂMÎNTUL SE PLÎNGE

*Vă chem pe voi, oameni,
Vai, cât ați tăiat în mine răni,
Ați sfășiat din trupu-mi, de parc'ați fi chemați.*

*Voi, fiii miei.
Aud cum sună încă copacii în dureri
Ce i-ați sfărîmat ram de ram,
Aud cum cîmpurile plîng,
Ce le-ați călcat cu caii voștri.
Și mai aud căderea
Cea mută, îngrozita cădere în genunchi
De case, coperișuri,
În care fier ce taie s'a 'nfipt distrugător.
Aud melancolia tăcut'a stradelor
În care roți de cară încete, nesfîrșite
Tăiară dungi adînci,
În ceasurile nopții
Și 'n ceasurile zilei.*

Vă văd pe toți în peșteri,
 Și focul arde negre răni în lăuntru'le meu,
 Ca vine-mi taie șanțuri
 Spinarea mea sărmana,
 Și eu zac, putrezesc.
 O, ați uitat de mama duiosă, ați uitat,
 O, m'ați uitat așa!"

„Pămînt, iubit pămînt,
 Că noi te stăpînim,
 Că te numim al nostru,
 Și casa de de-asupra,
 Și pomul ca și iarba și strada călătoare,
 De-aceia am făcut-o.
 Noi patrie îți zicem,
 O maică,
 Scumpă, dragă maică..."

„De aceia?
 Și nu vi-s oare 'n sînge,
 Nu cînt eu oare 'n vine și 'n artere
 Eterna mea cîntare,
 Ori de-ați fi supt migdalii cei veșnic înfloriți
 Ori de-ați căta un sprijin în stîncile de ghiață!
 În voi este pămîntul,
 În voi e maica voastră!
 Iar voi, voi ce-ați făcut?
 Nu pot să sufăr alte cadavre-asupra mea.
 Mă sfărîm supt cununi,
 Otrăvile în mine nu pot să le ascund:
 Le iea cu sine vîntul,
 Le 'mprăștie cum face sămînța florilor.
 Eram toată o floare,
 Și ați făcut din mine mormînt și putregaiu.“

„Ne mai așteapt'o clipă,
Ne mai așteaptă zile,
O tu cea mult iubită,
Și iar vom face pomii să crească prin livezi
Și turmele vor merge în sunetul de clopot,
Și iar vom sta pe margini de râuri odihniți,
Cu părul între ierburi, cu zîmbetul pe față,
Din case, din colibi,
Și seara va pluti
Un fum de fericire spre bolțile de-amurg.
O clipă doar să treacă
Și doar un rînd de zile!“

„Așa vă sună buza ca sunetul de fluier,
Dar mîinile ce sînt?
Acele mîini urîte, mîinjite,
În care-i chiag de sînge și mirosul de morți?
Ascunde-le-vești, unde?
Aveți în haina voastră un fald așa de larg
Ca 'n el să se ascundă rușinea sîngelui?
Deci eu voi fi ca voi.
Ci ascultați:
Așa mă voi uca,
Și nu voi mai da roade să cadă'n sînul vostru,
Nu voi purta pe umeri ulcioarele de vin.
Mă voi preface 'n piatră,
Vor sta ca împietrite pădurile întregi,
Și păsări vor zbura
Nebune, cătînd cuibul și cîntecul pierdut,
Și voi chema tot rîul,
Și îi voi da pămîntul să treacă peste brazde.
Nu va găsi piciorul vostru un loc uscat:
Tot stîncă 'n jurul vostru.
Pe ape sunătoare
Va trece tristă barca.“

„Tu ne-ai văzut în chinuri.
 La vorbele de blăstăm pe care le-ai rostit,
 Tu ai văzut cum carnea întreg'a tremurat?
 Pămînt, pămînt iubit,
 Rămîi cu noi, rămîi!
 Nu ne privi așa,
 Nu te uita la mine sîngerat,
 Ci cată dorul nostru care-a rămas tot viu.
 Da, dorul ce spre stele și spre lună
 Înnațu flori și femei.
 Căci știe
 Că noi prin spații goale, ce cîntă, vom zbura,
 Și sunetele sfinte din cerurile mii
 Vom strecura supuse'n urechea-ți visătoare,
 Pe cînd în inimi arde
 O jertfă de blîndeță și bună bucurie,
 O jertfă de iubire.
 O, bucurie, o iubire!
 Ne crede, tu, pămînt,
 Ne crede 'n acest ceas!
 Ne poartă mai departe,
 O maică, ne mai poartă!
 Nu te mișca, o nu!
 Ci spune un cuvînt,
 Cuvîntul izbăvirii și-al binecuvîntării,
 Căci noi te ascultăm.
 Pămînt, o mamă bună, așa de mult iubită,
 De ce-ți strîngi gura aspră ca norii grindinii?
 Noi ne rugăm,
 Te implorăm:
 Nu-ți părăsi copiii,
 Copiii tăi săracii, copiii răstigniți.
 Vorbește
 Despre acea durată a veșnicii tăceri!“

„Eu, vă aștept.“

REGINALD WRIGHT KAUFFMANN

LĂCAȘ SFÎNT

*Nu zic că sufletu-ți săpat e
Într'un lăcaș de închinare,
Lucind făcliile 'nălțate
A' Domnului, fără 'ncetare.*

*Nici că e o grădină verde,
Cu flori străine și ciudate
Unde mireazma grea se pierde,—
Și-s rose roși'ntunecate.*

*Ci mai curînd e o cămară
Din zorii zilei, luminoasă,
Cu ferestuici spre ziua clară:
Albă, curată și voioasă.*

*O cămărușă albă, unde
Piciorul barbar nu cutează,
Și unde nimeni n'a pătrunde
Cît pot să stau în prag de pază.*

ELENA WEGNER

*Mergeam prin odaie cu pasul zdrobit,
Sunați, piciorușe, în urma-mi ticnit.
Oriunde ne chiamă a' zilei sudori
Vedeam înainte cei doi ochișori, —
Ca vîntul de iute în urmă-mi veniați,
Spre mînile mamei voinic vă trudiați.*

*Acuma puterea de viață s'a dus,
Ce-a fost tinereță pe veci mi-a apus,
Dar, orișice zgomot în casă ar fi,
Nu poate să facă a nu-mi auzi
Un pas ce se fine de urma-mi mereu,
Un pas ce se poartă oriunde sînt eu.*

*Ușor ca suflarea, și-mi cade-așa greu,
De unde puterea picioarele-și ieu?
De sfarmă în suflet tot ceia ce-am pus
— Așa ți-a fost voia, o Doamne de sus! —
O voi, piciorușe oprite de mult
Din sufletu-mi rupeți cînd pasul v'ascult...*

MILAN RACHICI

Poet sîrb

SIMONIDA

*Ți-au luat ochii tăi, frumoasă icoană,
Odată gata pe zidul de piatră:
Pe-ascuns de oricine l-ar fi putut ști
Cuțitu-albanes îți străpunse ochii.*

*N'a culezat ca mîna-i s'alîngă
Nici fața ta, nici gura, nici cununa
De aur, nici vălul cel împărătesc,
Pe care se revarsă coama lungă.*

*Și-acuma 'n biserică, între stîlpi,
În haina ta de mosaic de aur
Te văd cum stai în pace supt soarta grea,
Te văd tristă, solemnă și palidă.*

*Și, ca stelele stînse ce către noi
Trimit lumina care de mult peri,
Și li vedem raza, forma, culoarea
Unor lumini care de mult nu mai sînt,*

*Așa către mine lucesc de pe zid,
De pe zidul bătrîn de pe vremuri,
O tristă crăiasă 'n negru, tu, Simonidă,
Ochii tăi cei cari de mult au murit.*

CÎNTEC DE PEȚIT *)

*Au fugit trei păsărele
Către bradul din vâlcele,
Și în urmă trei feciori
Au venit ca pețitori.*

*Zice unul: hai cu mine,
Zice altul: merg cu tine,
Iar al treilea: n'ai vrea
Să poștești în casa mea?*

*Dar, rîsînd, așa cum știe,
Zice fata 'n veselie:
Maica mie mi-a făcut
Baia 'n lapte nenceput,
Și n'a 'ngăduit nimică
Decît luna singurică,
Și la sin atît mi-a pus,
Florile ce mi-a adus.*

* Popular polon; după „Der polnische Parnass“.

Însă voi, dacă voiți
Lingă mine soți să fiți,
Duminecă 'n sori de zi
Trei prinoase-mi veți găsi:
Unul s'afle e dator
Laptele păsărilor,
Cel de-al doilea să cate
Raza lunii luminate,
Iar al treilea chiar as'
Să pornească pe-un talaz
Și să-mi afle 'n trudă cruntă
Floare de trifoiu la nuntă.

SOLIA*)

Variantă polonă a Mioriței

*Voinicul în luptă departe plecase
Și maică-sa plînge în urma-i acasă;
Lucește la geamuri lumina în noapte,
Surori stau de strojă, se'ngînă în șoapte,
Și, cînd se ridică al prafului nor,
Cînd sună și podul de pas călător,
Se duc înlăuntru cu mersul grăbit:
Un sol, ia-iă-l vine! Ce sol mi-a sosit?*

*Dar nu vine niciun sol,
Țîpă cioara 'n coșul gol,
Trec copii ce poartă cruci,
Strigă bufniți a năluci.*

*Dar, odată 'n fapt de zori,
Par să vie călători.
Nu sînt șpori ce luminează?
Nu e calul ce nechează?*

* Popular polon, după „Der polnische Parnass“.

Și toți se aruncă afară acum,
Dar calul el singur s'oprește din drum :
„Ni spune, o dragă căluț săltăreț,
În ce loc se află acel drag călăreț?”

— „După munți, după păduri,
Peste cîmpii goi și suri,
După rîu și mări și stîncă
L-a cuprins moartea adîncă.

— Oh și cine s'a afla
Coperindu-l a-l spăla,
L'a spăla de negrul sînge,
La mormînt cîntînd i-a plînge ?

— Vara, roua răcoroasă,
Toamna ceața 'ntunecoasă,
Și săpada l-o cuprinde,
Primăvara flori l-or prinde,

Ciocîrlui în jurul lui
Vor să cînte mortului
Și 'ntr'a vîntului vîltoare
L-a boci floarea ce moare.“

UN ANONIM AMERICAN

DUPĂ TREI ANI

*Trei ani întregi sînt de atunci.
Pe țeri și mări trecu o umbră,
Dar toți mergeau pe calea lor,
Zimbind, spuind: nu-i cu puțință.
Și aveau drept; nebunii doar
Ar fi crezut că lumea toată,
Care prin raze și prin ploi
Căta vedenii aurite,
Ajunge-va sînge și plîns.*

*Trei ani întregi sînt de atunci.
O umbră cît un lat de mînă,
Și, din minunea ce era,
Cum s'ar fi zis ce-are să fie!
Nu se 'nșelau: o umbră, ce-i!
Prea scump e sîngele să curgă,
Ca rîuri late spumegînd,
Spre oceanele ce-așteaptă.*

*Trei ani întregi sînt de atunci.
Cinci milioane viețuiau
Acolo unde azi trec stăfii,
Cățînd tăcut odihna lor:
Cinci milioane ce-au murit
Și stau în gropi necunoscute,—
Pentru că regele nebun
N'avea destui robi supt călcîiu-i.*

GIOSUÈ CARDUCCI

FANTASIE

*Tu vorbești, și la dulceă aburire a vocii tale
Supuindu-se 'nceț, mi se lasă sufletul
Pe unda mîngîietoare a vorbirii,
Și spre străine fermuri plutește.*

*Plutește 'n căldura de soare apune,
Rîzînd singurătăților albastre.
Între cer și 'ntre mare paseri candido zboară,
Trec insule verzi,*

*Și temple pe culmile 'nnalte scîntîie
De marmuri de Paros în apusul trandafiriu,
Și chiparoșii malului freamătă,
Și mirtul cel des dă mirezme,*

*Ce merg mai departe pe vînturi sărate
De se pierd în cîntarea 'ncea' a plutașilor,
Pe cînd înaintea portului nava
Lasă 'mpăcată pînzele roșii:*

Văd cum fecioare vin din cetate
În șir lung; și au pepluri albe.
Cununi au pe cap, țin ramuri de laur,
Brațele. 'ntind, — și cântă.

Înfige sulifa pe țerm, și sare
Un om în arme strălucitoare: —
E poate-Alceu, ce din luptă se 'nțoarce
La Lesbos, acasă?

GIOSUÈ CARDUCCI

PE ADDA

*Alegri în focul cel roșu al serii,
Alegri, Aduă albastră : Lidia pe râul
Liniștit și tînăra iubire
Spre soarele-apune plutesc.*

*Uite bătrînul pod se întinde :
Se lasă avîntul de arcuri innalte ;
S'apleacă spre apa
Ce se resfiră și plînge.*

*Sfărmatele ziduri din Lodi fug
Infigîndu-se negre 'n costișa
Cea verde, pe dealul supus,
Adio, istorie-a oamenilor.*

*Și cînd Marte-al lui Romul și barbarul
Strigară 'n platoșe de fier, și-âci turbarea
Milanului cea răzbunătoare
Arse în flacări italice,*

*Și-atunci tu de la Lariu spre Eridan
Te coborai Aduă, cu dorință dulce,
În murmur solemn
Jos prin tăcuta pășune.*

*Cînd pe 'ndoielnica punte 'ntre fulgere
Treceă corsicul palid¹, fiind
A două veacuri soarta
În slaba-i mîină de tînăr, —*

*Spălai sînge cellic și sînge german,
Aduă; pe ape 'ncreșite
Focul cel nitric de pușcă
Innecăcios se pierdeă.*

*Muriă ultimul tunet
Al Francilor în sînu-și adînc; se 'nlorceau
De la izvoare limpezi
Boii albi, uimiși.*

*Unde-i acum vulturul lui Pompeiu și unde
Alt vultur, al bărbosului Împărat șvab,
Și-al corsicului palid?
Alergi, Aduă albastră.*

¹ Napoleon, în lupta de la Lodi.

Alegi în focul cel roșu al serii,
Alegi, Aduă albastră: Lidia pe râul
Liniștit și tînăra iubire
Spre soarele-apune plutesc.

Supt olimpicul rîset din aier
Se mișcă pămîntul: tot valul s'aprinde
Și iute tresaltă,
Plin de iubiri strălucitoare.

Blînda mireazmă de livezi tinere
Merge pe umede șesuri: la margini de apă
Din gemăt și zîmbet
Frîng sunet morbid.

Și lemne plutesc ușor; între bogate
Maluri se 'ntinde splendida apă.
Se 'nnalță din cîmpuri
Marii copaci, și chiamă.

De sus de pe arbori, de jos de pe garduri
În floare, prin raze de aur și roșii
S'aleargă păsărele
În iubirea lor veselă.

Alegi în focul cel roșu al serii,
Alegi, Aduă albastră: Lidia pe râul
Liniștit și iubirea
Cu ambrozie stropesc văzduhul.

*Prin bogate pășuni supt soare de aur,
Tu, apă, mergi, spre Eridanul ce te-așteaptă.
Și spre apus se-aruncă
Neobositul soare.*

*O soare, o Aduă ce treci, sufletul
Prin fericiri de raiu în urmă-vă plutește:
Și se va pierde unde? El, sufletul, ca și
Iubirea voastră, Lidie.*

*Ce știi! Dar a mă pierde vreau de lume
În ochii mîngîtoși ai Lidiei
În cari trec necunoscute
Dorinți și taine.*

GIOSUÈ CARDUCCI

MOARTEA

*Cind la casele noastre zina senină coboară,
Din depărtări s'aude-al aripelor sunet.*

*Și umbra lor care 'ngheșată se întinde,
Împrăștie 'n juru-i tăcere lugubră.*

*Și la venirea-i pleacă bărbații fruntea,
Dar sînul de mamă se rupe de plînsset:*

*Așa dacă Iulie-adună furtuna,
În codrii înalți nu trece un freamăt pe culmile verzi,*

*Ci nemișcați copacii stau ca de o groază
Și numai riul se tot aude 'n gemăt.*

*Și ia'o a venit furtuna; ea trece-atînge și, fără să se plece
Coboară până 'n țărnă arborii voioși de ramuri tinere.*

*Spicele galbene taie și smulge strugurii verzi,
Culege mirese senine, fetițe jugare.*

*Copiii cei rumeni în aripa neagră,
Întind spre soare mina să se joace, și rîd.*

*Vai, triste case unde tu 'nnaintea părinților,
Zeifă de 'ntunec, stîngi viețile nouă.*

*Acolò nu mai sună rîs și serbătoare în odăi,
Nici ciripiri s'aud ca 'n cuib de paseri în Maiu,*

*Nu mai e zgomot de ani voioși ce cresc
Nici grije de iubiri, nici danțul cel de nuntă,*

*Și 'n umbră 'mbătrînesc acei ce au rămas, și 'ntind
Urechea să te-audă că te întorci la ei, Zeifă.*

GIOSUÈ CARDUCCI

SONET

*Trece corabia mea, singură 'n plînsul
De alcioni și-o bate fără odihnă
Tunet de valuri, raza de fulger.*

*Și păn' atunci întorc spre malul pierdut acuma
Atîtea amintiri o față 'nlăcrămată
Și 'nvinsele speranțe coboară obosite
Pe frînteale lopeși a' navei mele.*

*Dar drept la cîrmă stă geniul meu,
Privește cer și mare, și cîntă tare,
În zgomotul de vînturi și catarturi.*

*Haidem, haidem, alaiuri desperate.
La portul plin de neguri al uitării,
La alba stîncă ascuțit'a morții.*

GIOSUÈ CARDUCCI

IMN CĂTRE HEBE

*Acum cînd senin abur de ambrosie,
Din cupa-și pornind, mă cuprinse,
O Hebe cu pas de zeiță,
Din zbor ce zîmbești către mine, —*

*Nu simt umbră vremii, nici recile
Griji pe-a mea frunte, ci simt,
Hebe, elenica viață
Senină că-mi curge în vine,*

*Și zile căzute pe coasta
Vremilor triste învie,
O Hebe, se luptă 'n lumina
Ta dulce spre viață,*

*Și anii cei noi își ridică
Voiși fruntea din ceață,
O Hebe, la raza-și ce saltă
În tremur și roșă-i salută.*

*La unii și alții tu rîzi, o curată
Stea 'n ceruri. Astfel în temple
Gotice 'ntre negre și albe
Suliți ce iute s'avîntă.*

*Spre ceruri în două șiruri de piatră,
Stă liniștită pe ultima culme
Blînda fecioar'a lui Iese¹
În mijloc de raze de aur.*

*Se uită de sus spre sate, spre șesul
Cel verde cu ape-argintate,
Spre valul de spice pe cîmpuri,
Și-aprinse omături de munte.*

*Și 'n juru-i trec norii în zbor;
Din nouri ea rîde 'n lumină
La zori înflorite de Maiu,
La tristul apus de Noiembrie.*

¹ Maica Domnului. *N. tr.*

GIOSUÈ CARDUCCI

RUIT HORA

*O! dorită verde singurătate
Departe de zgomot de oameni,
Aici doi prieteni divini sînt cu noi:
Vinul și-amorul, Lidie.*

*He, cum rîde 'n păharul luciu
Lieu, veșnicul finăr,
Cum în ochii tăi, splendidă Lidie,
Triumfă amorul și săgeată,*

*Soarele cată prin frunzele vișei
Și se răsfrînge roșu
În cupa mea; auriu scînteie, tremură
În pletele-ți, Lidie.*

*Și în negrele-ți plete, Lidie albă,
Piere un trandafir palid;
Și o dulce tristeță venită de-odată
Focul iubirii împlînzește în inimă.*

*Spune: de ce în sara de flacări
Tainice plîngeri
Marea de jos ni trimete? Ce cîntec
Cîntă 'ntre ei pinii, Lidie?*

*Vezi cu cît dor mai întinde
Brațele-i dealul spre soare:
Crește'n amurg umbra și-l prinde; ar fi cerînd un
Ultim sărut, Lidie.*

*Cer sărutarea-ți, cînd umbra mă prinde,
Lieu, ce dai bucurie;
Cer ochii tăi, splendidă Lidie,
Dacă luceafăru-mi cade.*

*Și ceasul e grabnic. Roșie gură,
Te 'ntinde; floare din suflet,
Floare de dor, te deschide;
Brațe iubite, mă luați.*

GIOSUÈ CARDUCCI

LA GARĂ ÎNTR'O DIMINEAȚĂ
DE TOAMNĂ

*O, felinar-le cum mă urmăresc
Pizmașe colo în șir după arbori,
Între crengi de pe care picură ploaie,
Strecurînd cîte-o rază pe tină.*

*Șuieră'n șipet trist, ascuțit,
Mașina. Sus, plumburiu
Cerul, și'n dimineața de toamnă
Totul în juru-mi e ca o fantasmă mare.*

*Unde și de ce se tot duce pripită
Spre cară 'ntunecate 'nloarsă și tăcută
Gloata? Spre ce dureri necunoscute
Sau chinuri de speranță depărlată?*

*Și tu, îngîndurată, îți dai biletul, Lidie,
De-l taie 'n foarfeca-i conductorul,
Și timpului năvălitor îi lași în voie
Anii frumoși, clipele bune, amintirii.*

Merg de-a lungul alaiului negru și vin
Înfășurați în negru păzitorii:
Ai zice că-s umbre: în mâni lampe slabe
Ei țin, și ciocane de fier, și cercate

Frite de fier dau dureroase
Sunele lungi: din suflet aânc
Ecou de dezgust li răspunde,
Dureros, asemeni cu spăzmul.

Și porți azvîrlite de mîna ce'nchide, —
Parcă-s jignite: chemarea din urmă,
Ce răpede sună, ironică pare.
Grea cade ploaia pe geamuri.

Dihania simte acumă în sine.
Metalicu-i suflet, se mișcă în silă,
Și ochii de foc îi boldește: grozav
Aruncă un strigăt ce spașiul cel negru-l sfidează,

Și merge'nainte urîta; cu zgomotu-i strașnic
Ea duce iubirea-mi ce bate din aripi:
Vezi fața cea albă cu vâlul frumos
Zimbind se pierde în noaptea.

O, dulce obraz de palidă rosă
Și ochi cu lumină de pace candidă,
Plecată 'ntre flori de șuvițe
Suav, — frunte pură.

*Fierbea viața mea în aierul cald,
Și vara fierbea când ea îmi rîse ;
Și soarele tînăr din Iunie
Săruta luminos cu plăcere*

*Printre răsfrîngeri de păr castaniu
Pelița moale: ca aureolă
Visuri mai mîndre ca raza din soare
Ființa aleasă și-o încingeau.*

*Acuma supt ploaie și pe întunerec
Mă'nforc către tine, și'n ele m'aș pierde.
Mă clatin ca beatul, cu mîna m'ating:
Au nu-s doară și eu o fantasmă.*

*O, ce cădere de frunze 'nghețată,
Veșnică, mută, grea peste suflet!
De sigur că'n veci, pretulindeni,
În lumea întreagă-i Noiembrie.*

*Mai bine de cine pierdu simțul vieții,
Mai bine de umbră și de întunerec:
Eu vreau, da, voiesc să m'alîn
În val de dezgust fără margini.*

LEOPARDI

CĂTRE ITALIA

O țara mea, îți văd zidurile și arcele,
Și stâlpii și statuile și pustiiile
Turnuri ale străbunilor,
Dar gloria nu ți-o văd. Nici văd laurul și fierul ce-i coperia
Pe-ai noștri părinți, bătrînii. (pe dînșii,
Ci acum, fără de arme
Arăți goală fruntea și pieptu-ți iară gol.
Vai mie, câte răni,
Ce vînătăi și sînge! Vai, cum te văd eu astăzi
Stăpînă prea frumoasă.
Întreb în cer și 'n lume: spuneți, spuneți,
Cine-a adus-o aici?
Și e mai rău aceasta,
Că dînsa lanțuri poartă pe brațele-amîndouă.
Așa că, despletită și fără vâl pe față,
Șede în praf uitată și fără mîngîiere
Și, ascunzîndu-și fața între genunchi, ea plînge.
O plîngi, căci ai cuvinte, Italie-a mea țară
Deprinsă a 'nvinge neamuri
Și 'n soartă bună, și în cea vrăjmașă.
De ți-ar fi ochii două izvoare vii,
Și plînsul încă n'ar putea

Să-ți fie ca durerea și desprețul,
 Tu, care-ai fost stăpînă și-acum o blată roabă.
 Și cine despre tine vorbește sau și scrie
 Chemînd în a lui minte trecutul tău de faimă
 Nar zice: a fost mare și nu mai e aceia?
 De ce, de ce? Și unde ți-e puterea veche?
 Și armele, curajul, statornicia?
 Și sabia descinsu-ți-au și te-au trădat?
 Ce meșteșug și sîrguință
 Și ce putere-ațta
 Ți-a smuls mantia și betele de aur?
 Cum ai căzut și cînd,
 De-ațtu de sus, aici, în adîncime?
 Nu luptă nimeni pentru tine și nu te apără
 Nici-unul din ai tăi?
 Hai, arme, dați-mi arme: eu singur
 Mă voi lupta și voi cădea eu singur.
 Din cer să mă ajute să fie-un foc
 Pentru inimi italiene sîngele meu.

Unde-ți sînt fiii? Aud sunînd arme
 Și cară și glasuri și trîmbiți,
 Dar în țeri străine fiii tăi luptă.
 Italie, așteaptă, așteaptă. Văd ori îmi pare?
 În valuri ostașii și caii
 Și fumul și praful și luciul de spadă
 Ca'n negură fulger,
 Și n'ai mîngîiere? Și ochii în frică
 Nu vrei să-i pleci spre soarta încă nehotărîtă?
 De ce oare se luptă pe-acele șesuri
 Tinerii Italiei? O doamne, o doamne,
 Se lupă noastră armă pentru un alt pămînt
 Și vai acelui care se stînge'n bătălie,
 Nu pentru-a lui moșie și pentru a lui bună

Soție și copii iubiți,
Ci pentru dușmanii altuia
Și pentru un alt neam,
Și nu poate la moarte să spuie:
„Sfântă țară mamă,
„Tu care mi-ai dat viață, primește-o înapoi!”

O voi și fericite și scumpe și alese
Vremi vechi, pe când la moarte
Zburau în șiruri neamuri la luptă pentru țară
Și voi pentru vecie cinstite și glorioase
Strîmtori din Termopile,
Unde nici Perșii, nici soarta n'au fost atât de tari
Ca suflete puține, dar mîndre, generoase!
Eu cred că ierburi, pietre și valuri
Și munții voștri spun drumetului
Cu glas de taină
Precum țermul acela întreg l'au coperit neînvînse șiruri
De trupuri ce se jertfiseră Greciei.
Atunci sălbatec și josnic fugi Xerxes prin Helespont,
Ajuns batjocură nepoților din urmă.
Pe dealul din Antela, unde, murind,
Scăpă de moarte sfînta ceată,
Se'nalță Simonide,
Privind cerul și marea și țermul.

Și, cu lacrimi revărsate pe amîndoi obrazii,
Umflîndu-și pieptul și rătăcindu-și pasul,
Lira o apucă în mîină:
„O voi mult-fericiții
Ce-ați stat cu pieptu'n față la sulite vrăjmașe,
De dragul celei ce v'a dat iumina,

Voi, căror se 'nchină țara și v'admiră lumea,
 În arme și primejdii
 Vă duse ce iubire în mintea tinerească,
 Vă duse ce iubire spre aprigul sfîrșit?
 Și, fii, cum v'a părut
 Voioasă clipa din urmă, cînd rîzînd
 Ați alergat spre ceasul dureros și aspru?
 Părea că la o horă mergeați, și nu la moarte,
 Din voi oricare, ori la o masă mare.
 Dar v'aștepta doar negrul Tartâr și apa moartă,
 Și nu v'au fost alături nevestele sau fiii,
 Cînd, pe acest țerm sălbatec,
 Nesărutați murirați și fără să fiți plînși.
 Dar nu fără pedeapsă grozavă în dușmani
 Și frica lor de moarte.
 Precum un leu pătrunde la tauri în cireadă:
 Acum saltă 'n spate celuia și străbate,
 Cu ghiarele spinarea,
 Acum înfige dinții în coaste și în coapse, —
 Așa'ntr'acele turme de Perși înfuriată
 Cădea mînia greacă și cu a ei virtute!
 Vezi cai căzuți pe spate și'n țernă călăreți,
 Vezi stînd în calea celor învinși
 În fugă cară, corturi căzute,
 Și, alergînd în frunte,
 Îngălbenit, cu păru'n vînt, nebun tiranul însuși.
 Îi vezi stropiți de sînge de barbari, ei, eroii,
 Pricinuind în dușman durere nesfîrșită,
 Dar, învinși pe'ncetul de ranele primite,
 Cădeau unul pe altul. Faimă, faimă, fericite de voi,
 Cari veți fi știuți cît lumea vorbi-va și va scrie!

Căci mai curînd, din ceruri smulgîndu-se, cădea-vor,
 În Ocean stingîndu-se stelele,

Decît al vostru nume și-a voastră
Iubire să piară sau să scadă.
Altar e groapa voastră și, arătînd spre dînsa,
Vor desluși mamele copiilor frumoase
Urme din sîngele vostru. Iată, eu cad în genunchi,
O fericiților, în țernă,
Și sărut pietrele aceste și aceste brazde,
Care să fie lăudate și vestite în veci
De la un pol la altul. O dac'aș fi cu voi, aici dedesupt, și 'nmuiat
Ar fi și în sîngele meu acest pămînt fericit...
Și, dacă soarta mi-e aita și nu primește,
Ca eu pentru Grecia,
Ochii, murind,
Să-i închid, lovit în luptă, —
Totuși cinstita faimă a poetului vostru
La cei de pe urmă să poată, cu voia zeilor,
Ținea cît va dură faima voastră!"

BIERBAUM

E X T A S

*Doamne-a' tale ceruri mi s'au deschis:
Și toate minunile-ți stau înainte-mi
Ca pajiști de Maiu în a soarelui rază.
Tu ești soarele, Doamne, eu sînt de la tine:
Mă văd mergînd și eu sus în cer;
Lumina mă străbate ca psalmi ce cîntă.
Și-atunci eu, drumețul, brațele-mi întind,
Și în lumină-mi pierd ființa, precum noaptea
Se pierde'n strălucirea zorilor roșii.*

BIERBAUM

CEI TREI CRAI DE LA RĂSĂRIT
AI MISERIEI

*Pe o căsuță cu vîrf troienit
S'oprește scînteind o stea de aur.*

*Albe drumurile toate, copacii albi,
Blindă raza stelei celei de aur.*

*Peste grădiniță și peste drum
Din ferestruică trece-o biată dîră de lumină.*

*Privește colò pe cărarea îngustă:
Un bătrîn alb de ani, răsare.*

*Zdrențe-i sînt îmbrăcămintea toată:
Stă acolo înaintea casei.*

*Suflă 'n pumni, se uită împrejur,
Privește către stea și, mut, așteaptă.*

*Din cealaltă parte de drum
Vine alt bătrîn numai în zdrențe,*

*Și unul dă mîna celuiilalt:
La stea se uită și n'o pierd din ochi.*

*Și încă unul vine, se 'nchină la ei:
Șoptesc, și arată toți trei.*

*La stea sus se uită, la ușa de jos.
Ci iaț un bătrîn bărbos li sosește:*

*„Cu dor și cu muncă veniți de departe:
Puteți merge-acasă. Nu-i vremea acum.“*

*Tustrei pleacă fruntea, se duc iar tustrei
Cu pași oboșiți. — Se 'nnalță un plîns,*

*Un freamăt, un vîfor, un urlet, —
Și steaua de aur se stînge.*

BIERBAUM

VIS RĂU

*Stăteam supt un copac de ulm
Și mă uitam prin vâl de ramuri
Cum nouri albi călătoriau
Pe cer senin. Și o cîntare*

*Mi se 'nnălța. Cîntam încet.
Și adormiiu, trăiiu un vis:
Copil eram, și mărunțel
Sta lîngă mine ulmul.*

*Un fraged copăcel; luaiu
În mîni o frunză și, cîntînd
Din ea, fui dus ca de-o furtună
Într'un oraș cu zgomot strașnic, mult.*

*Pe-o piață mare sta
Ca o dihanie de foc și aburi, fum
Scuipa, și mîna ei
Tot ce putea, smulgea, — și ea mă smulse.*

*Întreaga viață o 'nghiția,
Și 'ntreaga viață alerga
Cu țipet dureros spre dînsa :
Cu viața 'ntreagă, — mă sfîrșiiu.*

*Acesta-i visul ce-am visat:
Cînd m'am trezit, perise norii albi,
Și peste-acel copac de ulm al meu
Trecea furtună grea de negri nori.*

THOMAS MOORE

Văzuiu de pe mal cînd se ivia dimineața
O barcă pe ape înaintînd trufașă;
Veniiu cînd soarele peste mal apunea;
Acolo era încă luntrea, dar se dusesese apa.

Și astfel e și soarta celor d'întăiu făgăduinți ale vieții.
Așa trece și fluxul bucuriei ce încercăm:
Fiece val ce sălta dimineața, pleacă dela noi
Și ne lasă 'n apus, pe malul uscat, singuri.

Ci nu-mi mai spuneți de glorii ce 'mpodobesc
Inchiderea zilei, liniștitul început senin al nopții,
Ci dați-mi, o dați înapoi sălbateca frăgezime a dimineții:
Norii și lacrimile-i fac cît cea mai bună lucire de soare.

O! cine n'ar saluta întoarcerea clipei acelei
Cînd patima trezi întăiu o viață nouă în trupu-i
Și sufletul ca lemnul ce crește în preț arzînd
Dădu toată mireazma-i la focul ales al iubirii!

GOETHE

CRAIUL DIN THULE

*Un craiu era odată în Thule,
Craiu pân' la mormînt credincios,
Murind, îi lăsase iubita lui
Atîta: un păhar de aur.*

*Mai scump lucru n'avea el pe lume:
Oricînd dintr'însul bea la masă.
Și ochii se umpleau de lacrimi
De cîte ori bea dintr'însul.*

*Și cînd i-a fost și lui să moară,
Și-a numărat cetățile toate,
Și toate le-a 'mpărțit de moștenire:
Păharul cel de aur, însă, nimăruia.*

*Stătea acum la masa lui crăiască,
În juru-i se aflau vitejii,
Sus, în a strămoșilor sală,
Colo'n castelul pe Mare.*

*Acolo stătu moșul chefliu,
Bău pentru ultima oară,
Și sfântul păhar îl svîrli
Țos, în apele mării.*

*Văsu cum pogoară, cum bea,
Cum cade'n vîltoare adîncă;
Și ochii-i în cap se'nfundară:
Un strop de atunci n'a băut.*

WORDSWORTH

PREFAȚĂ LA SONETE

*Călugărițelor li-ajunge o chilie,
Și peștera-i de-ajuns pentru sihastru,
Mansarda-i bună pentru un student
Și fete la mașină, și la războiu țesătoare
Stau bucuroase. Și-albina ce se'nnalță
Până la vârful cel mai 'nalt de munte mare
O clipă tot se află bine 'ntr'un potir de floare:
Că gău: o închisoare în care ne-osîndim
Tot noi pe noi, nu-i închisoar ,
Și de aceia uite mi-a plăcut
Să mă închid în locușorul ce poate da sonetul,
Și, dacă vrei un suflet — și sînt, să știi! —
De-atîta libertate mare obosit,
Sar odihni puțin ca mine, — 's mulțămit.*

WORDSWORTH

VERSURI SCRISE ÎN PRIMĂVARĂ
ÎNCEPĂTOARE

*Stăteam în peșieră și austiu
O mie de cântări amestecate:
Eram așa cum ești când veselia
Aduce de la sine gândul trist.*

*Natura de frumoasele-i lucrări
Legase sufletul de om din mine:
Și mă gândiam ce lucru amărit
Făcut-a omul singur din alt om.*

*În adăpostul meu acesta dulce
De trandafiri e prinsă bună-dimineța
Și său dacă nu s bucura
Fiece floritică din ele.*

*Și'n jurul meu săriau, jucau
Atâtea pasări cu gânduri nepătrunse:
Dar la fiecă mișcare ce făceau ele,
Tremurau toate de fericire.*

*Și ramurile 'mbobocite se 'ntindeau,
Cătau să prindă aierul plin de mirezme,
Și ori mă 'nșel, ori că era
Așa o plăcere mare 'n ele!*

*Și, dacă năvălesc aceste gânduri
Și dacă astfel este crezul meu,
Nu e de plins ce lucru amărit
Făcut-a omul singur din alt om?*

WORDSWORTH

UNEI FEMEI TINERE

PE CARE O MUSTRAU FIINDCĂ SE PRIMBLA PREA MULT LA ȚARĂ

*Ci, dulce eopil al naturii, lasă-i să rîdă:
Eu știu un cuib în valea cea verde
Care-i și port și-i și o cetate.
Acolo, tu femeie, prietenă, trăiește
În voia ta, și poți să fii ca o lumină,
La tineri ca și la cei bătrîni.
Acolo, sănătoasă ca și un ciobănel,
Să stai ca și cum ai fi moștenit o bucurie
Și ca și cum meșteșugul tău ar fi plăcere,
Și, pe cînd te vor năvăli copiii împrejur,
Vei arăta ce sfînt lucru e o femeie.
Și, cînd vei fi cu păr cărunt spre bătrînețe,
Să nu te lase gîndul, gustul tău de-acum:
O! nu fii roabă a melancoliei,
Ci anii tăi bătrîni să fie clari, senini, —
Frumoși cum e la poluri noaptea.*

WORDSWORTH

EPITAFUL UNUI POET

*Ești un politician crescut
În grija lucrurilor țerii:
Iubește 'năiu oamenii vii,
Și-apoi la morți tu te gîndește.*

*Ești avocat? Stăi mai departe.
Ci du-te și în altă parte
Cu asprul tău ochiu de fricos,
Cu viclenia feței pale.*

*Sau ești un om din cei burtoși,
Din cei voioși și roși la față?
Ci vină, doftore. Dar vesi
Că n'am o pernă pentru tine.*

*Ori ești un mîndru luptător,
Soldat, nu om de mămăligă?
Poftim, dar sabia ți-o lasă,
Și iea un băț d muncitor.*

*Naturalist? Vre-un filosof
Pătrunsător? Rob al științii?
Vre-unul ce-ar botanisa
Și pe mormîntul maicii sale?*

*Infășurat în blana ta,
Te dă și nu uita, te rog,
Să iei, spre a nu tulbura
Pe cel de jos, sufletu-ți prost.*

*Poate-că vine-un moralist
Adus cumva spre biata-mi brasdă?
Nici ochi nu are, nici urechi:
În el încheie lumea toată.*

*E poate-un suflet lustruit,
De nu se prind simțiri și forme;
O creatură multămită,
De sine-un intelectual?*

*Ci 'nchide ușa; lasă cleamța jos!
Te culcă 'n coaja-ți rațională.
Lîng'un mormînt fără folos
De ce ți-ai pierde sece clipe?*

*Dar cine-i tînărul sfios
În haine de purtat în casă,
Ce cîntă colo lîngă rîu
Cîntări mai dulci decît susûrul?*

*El e ascuns ca roua 'miezii
Ca un izvor în peșteri calde.
Iubește-l și numai atunci
Îți va părea demn de iubire.*

Văzut-a cerul și pământul,
Ce este 'n vale ca și 'n deal,
Și i-au venit în pacea lui
Chemări din lumea tănuită.

În lucrurile de pe lume
El nemerește-un adevăr,
Cules de-un ochiu ce cercetează
Și doarme pe inima lui.

Dar el e slab: om și copil,
Și n'a făcut nici-o ispravă:
I-a fost destulă bucuria
Celor ce alți-au înțeles.

Ci vino tu, ori ești puternic,
Ori de ești slab ca valul frânt:
Întinde trupul tău în voie,
Ori casă fă-ți pe groapa mea.

WORDSWORTH

SURORII

— SCRISĂ LÎNGĂ CASĂ ȘI TRIMEASĂ PRIN BĂIEȚELUL MIEU —

*E 'ntăia blîndă zi de Mart,
Fiece clipă e mai dulce,
Și lîngă ușa casei noastre
Bot-grosul cîntă pe molid.*

*Și în văzduh e-o fericire,
De care parcă-s bucuroși
Copacii goi și golul munte
Și iarba 'n cîmpul înverzit.*

*Ci, soro, astăzi aș voi,
Cînd noi vom mîntui gustarea,
Să vii aici, să simți lumina,
Să lași orișice fel de griji.*

*Copilul va veni cu tine,
Și nu uita să te îmbraci
Mai cald: vre-o carte să n'aduci:
Avem o zi de stat la soare.*

*Ce rubrice de calendar:
Trăiește calendarul nostru...
De astăzi noi vom însemna
Că anul nou deschide ochii.*

*Iubirea, început de lume,
Merge prin inime sălătind:
Cu mintea să sorbim întregul
Duh al frumoasei primăveri.*

*Ci inima noastră să facă
Tăcute legi de ascultat:
Și azi să facem rînduiala
Pe anul care s'a pornit.*

*Și din puterea fericită
Ce-i împrejur, și jos, și 'n cer,
Să luăm a noastră îndreptare:
Și după dînsa să iubim.*

*Ci vină, soro, la lumină,
Și nu uita să te imbraci
Mai cald: vre-o carte să n'aduci:
Avem o zi de stat la soare.*

SALIS

TABLOU DE SARĂ

*Cînd sara
În mîngăioasă răcoare
Se lasă pe văi și pădure,
Cînd ca de foc se fac roșii norii
Și la iasul plin de pașură înaltă
Păstorul turmele satului adapă,*

*Cînd prin iarbă,
Tiptil cătînd
Hrana udă de rouă, iepurii fug,
Cînd din adînc de codru
Iese cerbul măreț, și ciuta în cale
Stă de privește fără de teamă în juru-i,*

*Cînd se întorc
Cu flori în pălării
Ducînd coasa pe umeri și cîntînd
Cîntări tîrșii în noapte,
În spre vatra lor în șir cosașii,
Și, ca un roiu, fete secerătoare, —*

*În vis de fericire
Privesc uimit
De la săgas Ținutul ce se 'ntinde,
Și-atît de mult mă bucur
De mîndra lume-a lui Dumnezeu, și lacrimi
Dulci spun ce graiul nu poate-a spune.*

*Cu frică 'n bucurie,
Ascult îndelung
Cum prepeșița-și sună cîntec de culcare,
Cum în ulmii albi
Ascunse trec cîntînd privighetorile
Și pasări de baltă 'n stuh, strigă.*

*Păn'ce greieri-
Țîrînd
Se mai aud în pace, și cărăbușul trece,
Și plugarul în amurg acum
Coasa-și ciocănește 'n curte
Și șuieră un cîntec de cosași.*

*Păn'ce steaua
De iubire
Tulbure'n amurgul roș plutește;
Și cerul cenușiu se face'n noapte,
Și furnicarul cel de strălucire
Al stelelor încet încet s'aprinde.*

RALPH WALDO EMERSON

ILUSII

*Curgeți, curgeți valuri urite,
Blestemate, adorate,
Valuri ale schimbării:
Ancora nu se aruncă nicăiri.
Somn nu e, moarte nu e;
Cine pare a muri, trăiește.
Casa în care te-ai născut,
Prieteni ai primăverii tale,
Moși bătrini și fete tinere,
Munca zilei și răsplata ei,
Se duc, se duc cu toatele,
Se duc fugind către legendă:
În loc să le ție, nu poate nimeni.
Ci tu privește stelele prin ele,
Prin marmurele 'nșelătoare,
Cunoaște stelele de dincolo de viață,
Stelele veșnice:
Și ele fug ca toate
Și se întrec pe boltă
Cu flacăra ce iese din jăratec,
Cu fuga licuricilor:
Și, când te îniorci tu*

*În circulația de valuri
Și ai văzut strălucirea,
Sălbateca risipă,
ce, nemai putînd acum
Să se schimbe, să curgă,
Gazul ajunge solid,
Și fantomele, nimicurile
Se întorc a fi lucruri
Și amestecul fără sfîrșit
Se face leg și lume, —
Atunci întăiu conoaște-vei
Că în haosul sălbatec,
Călare pe Proteu,
Tu mergi către putere,
Și către trăinicie.*

RALPH WALDO EMERSON

LIBERTATEA

*Doriam odată să pot cînta
Paean¹ de libertate în versul meu,
Ca sclavul, ce-ar fi prins cîntarea,
Să lupte pîn' și-a rupe lanțul.
Dar spiritul a sis: nu-i bine;
Să nu vorbești, sau zi încet;
Nu-i lua numele 'n deșert.*

*E dar prea scump ca să-l poți cere;
Cuvinte n'ai pentru pasiunea
Ce în suspîn de piept se spune.
— Dar, dacă vrei să afli culmea,
Unde știința stă 'n mormînt,
Dînd mării și la răsărituri
Nestinsul lor dar de uimire.
Și care, ascultată, poate
Din brută să facă un om,*

¹ Imn.

Și dacă 'n inima-ți apare,
Cu soarta-ți stele să orbească,
Și îngeri să-ți aducă 'n casă
Și gându-ți să-l facă arhanghel, —
Vrei tu să afli taina ei?
Gîndul de carne tu ți-l lasă.
Nu-ți pese hrană sau veșmînt:
Simțește drept, și hai la faptă!

RALPH WALDO EMERSON

SOARTA

*Adînc în om stă soarta lui statornică,
Spre-a modela norocul lui mare ori mic.
Necunoscut lui Cromwell ca și mie
Au fost măsura și gradul lui Cromwell ca și-a' mele.
Necunoscute lui precum calului său:
Dacă era mai bun decît rîndașul lui, ori mai rău.
El lucră, plănuiește, luptă,
Luptă în afaceri aspre cu domni, lorgi,
Regi, puterea și-o comparam, pîn' ce,
Prin îndoială și frică, a învățat și ura.
Anglia mare n'a hrănit altul mai
Bun ca dînsul: vremii s'a supus el spre a
Merita geniul din tronul său de nouri.
Căci prevederea e legată de lucrul ce-a prevăzut:
E de-o potrivă în așteptarea-i cu geniul care creasă.*

RALPH WALDO EMERSON

P A N

*O ce sînt eroi, profeți și oameni,
Decît unelte 'n care duhul lui Pan
Sună o musică c trece?
Și valul vremii crește înnainte, și mii de mii de forme
Trăiesc înveșmîntate 'n frumuseță, în colori din soare;
Și pulberea lor, trecînd prin nervi de zeu,
Se zbate 'n energia domnitoare,
Gîndind, lucind. Cînd valul a trecut, toți zac
Ca albele scoici goale pe mahul cel pustiu.
Și totuși mai departe valul etern se desfășoară,
Însuflețind din nou mii și mii de mii și aruncînd
În sus planete, seminții de oameni, — spuma-i fermecată.*

LONGFELLOW

PRIETENII LUI HIAWATHA

*Doi buni prieteni avea Hiawatha,
Aleși din toți ceilalți prieteni,
Legăși de el în cea mai strînsă unire,
Și cărora li da mîna cea dreaptă
A inimii lui și 'n bucurie și 'n năcaz:
Erau Chibiabos cîntărețul
Și omul cel grozav de tare, Kwasind.*

*Între ei mergea drept cărarea,
Și nici-un fir de iarbă nu creștea pe dînsa;
Pășeri cîntătoare ce spun la minciuni,
Purtători de vorbe, făcători de rele,
Nu găseau ureche gata să-i asculte,
Nu puteau hrăni o voie rea între dînșii,
Căci unul asculta de sfatul celuilalt,
Și vorbeau cu inima deschisă între sine,
Chibzuind adînc și socotind prea bine
Cum pot trăi mai fericit seminții de oameni.*

*Mult iubit era de Hiawatha
Chibiabos cel cu firea blîndă:*

*Dintre musicanți el era mai bun
 Și el era mai dulce printre cîntăreji.
 Frumos și întocmai ca un copil era el,
 Viteaz ca și-un bărbat, dulce ca și femeia,
 Mlădios ca un părete de sălcii,
 Chipos ca un cerb bătrîn cu multe ramuri.*

*Cînd el cînta, sta satu 'ntreg s'asculte,
 Și toți războinicii în jurul lui stau strînși,
 Veniau femeile ca să-l asculte, toate;
 Și cînd le întăia spre patimă în suflet,
 Și cînd li apleca simfîrea către milă.*

*Din trestiiile goale se pricepea să facă
 Naiuri așa de melodioase și de blînde,
 Încît până și riul, Sebowisha,
 Își contenia murmurul prin pădure
 Și paserile 'n ramuri se mai opriau din cîntec,
 Și veverița însăși, Adjidaumo,
 Nu-și mai făcea de vorbă prin stejari,
 Și iepurașul însuși, ce-i zic Wabasso,
 Se ridica pe labe 'n sus de asculta
 Da, da, și riul, Sebowisha,
 Oprindu-se din curs, zicea: «O Chibiabos,
 Învață ca și unda-mi în musică să curgă,
 Să spuie blînd a' tale vorbe 'n cîntec».*

*Da, da, și paserea albastră, Owaiissa,
 Cuprinsă de năcaz, zicea: «O Chibiabos,
 Învață-mă cîntări sălbatece, 'ndrăznețe,
 Învață-mă cîntări alîta de nebune...»*

Da, da, și Opechee, știți: stigleful,
Cu bucurie îi zicea: «O Chibiabos,
Învașă-mă cîntarea dulce și gingășă,
Învașă-mă cîntarea cea de bucurie.»

Iar altă pasere ce-i spun Wawonaissa,
Într'un suspin zicea: O Chibiabos,
Învașă-mă cîntarea de melancolie,
Învașă-mă cîntări de-a' tale triste.»

Și sunetele multe-ale naturii
Împrumutau dulceață din cîntarea-i,
Și inima de om era 'mblînzită
Prin patima din musica aceasta.
Căci el cînta de pace și de voie,
Cînta de frumuseșă, de dragoste, de dor,
Cînta de moarte ca și de viața ce nu moare:
În ostroavele celor fericiji,
Colo, în crăia zisă Ponemah,
În țara celor de pe altă lume.

Prea scump era lui Hiawatha
Acesta, blîndul Chibiabos,
Cel mai bun din toți muzicanșii,
Și din cîntăreji iarăși cel mai dulce:
Îi era drag pentru firea lui bună
Și pentru farmecul ce-l răspîndia cîntarea-i.

Scump iar îi era lui Hiawatka
Omul cel grozav de tare, Kwasind,
Cel mai voinic din rînduri muritoare,
Cel mai puternic printre-atîși puternici;
Îi era drag deci pentru vînjoșia-i mare,
Pentru vînjoșia-i ca și pentru bunătate.

*Leneș în tinereța-i mai fusese Kwasind!
 Fără de luare-aminte, prost și visător;
 Cu alți copii n'ar fi vrut să se joace,
 La pescuit și la vînat nu-l înfilniai,
 Și nu era cum sînt copiii ceilalți;
 Dar îl tot vedeai ce mult postește dînsul,
 Ce mult către Manito-al său își face rugăciunea,
 Ce mult el cercetează pe îngeru-i de pază.*

*«Leneșe Kwasind», zicea mama lui,
 «La lucru nu-mi dai ajutor nici-odată:
 Cît fine vara, tu mergi rătăcind
 Degeaba pe cîmp și 'n pădure;
 În iarnă, tu stai doar tot cuibărit
 În wigwam, de-asupra pe vatră;
 În zilele aspre de iarnă,
 Eu ghiața o sfărîm pescuind,
 Și tu nu-mi ajuți la aceasta!
 Mrejele-mi stau afîrnate la ușă
 Ude, și gerul le prinde 'ntre ochiuri.
 Mergi de le stoarce tu, Yenadizze,
 Mergi și-apoi le usucă la soare.»*

*Încet, de pe vatră se ridică și Kwasind,
 Dar nici-o vorbă mai aspră nu spuse,
 Ieși din bordei și merse 'nnainte 'n tăcere,
 El luă mrejele ce afîrnau laolaltă
 Ude, și gerul le-a fost cuprins între ochiuri.
 Ca pe un pumn de paie el le stoarce,
 Ca pe un pumn de paie el le frînse,
 Neputîndu-le stoarce fără de-aceasta,
 Atît de puternic era dînsul în mîni.*

«Leneşe Kwasind», tatăl lui îi zise,
«La vânătoare nu-mi dai ajutor niciodată
Dacă te-atingi de-un arc, l-ai şi rupt,
Orice săgeată atingi, plesneşte în două;
Dar haide cu mine să mergem în codru.
Şi tu-mi vei aduce vînatul acasă.»

Pe 'ngustă cărare mergeau amîndoi,
Pe cursul de apă treceau tot în sus,
Şi urme de cerbi şi de zimbri
În mîlul cel moale din margini de rîu
Erau călăuză, pîn' ce ei găsiră
Că drumu 'nnainte era întrerupt
Prin trunchiuri de arbori din țărnă scoase,
În lung aşternute sau puse cruciş,
De nu mai lăsau pe nimeni să treacă.
Bătrînul îi spuse: «Haidem îndărăt,
Pe loadbele astea nu poţi să te arunci;
O gîză n'ar trece prin mijlocul lor,
Pe ele nu poate sări veverița.»
Şi 'ndată el pipa-şi aprinse
Şi sta jos fumînd, socotînd;
Dar pipa-i era înc' aprinsă
Cînd calea 'nnainte deschisă fu iarăşi;
O parte din trunchiuri, de el ridicate,
Era către dreapta, şi alta la stînga;
Zvîrlia acum trunchiuri cum fuge săgeata,
Zvîrlia naljii codri cum sulîfa zvîrle.

«Leneşe Kwasind», zicea tinerimea,
În mijloc de jocuri pe pajiştea lor,
«De ce stai privind la noi fără treabă
Şi trupul ți-l razimi de stîncă la spate-ți?
Vin' şi te luptă cu aljii,
Întră la harjă cu noi.»

*Leneșul Kwasind din gură tăcu,
 La mîndra chemare o vorbă nu spuse,
 Dar luă de odată, cînd numai se 'ntoarse,
 O strașnică sfîncă în mînile lui,
 O smulse din tari rădăcini,
 În aier finînd-o o clipă,
 Și-apoi de-a dreptul în rîu o zvîrli,
 De-a-dreptul în iutele rîu Pauwating,
 Unde-o mai vezi cît e vara.*

*Odată în jos pe rîul cu spume,
 Pe undele iuși ale apei,
 Kwasind se pornia cu-a droaie de tineri:
 În rîu el văzu pe un biber,
 Văzu pe Ahmeek craiu peste biberi
 În luptă cu apă cea aprigă 'n curs:
 Cu valul sălta și cădea.*

*În clipă și fără de-un cuvînt,
 Kwasind se azvîrle în apă,
 Se 'nfundă supt fața de spume,
 Prin multe bulboane gonește pe biberi
 Îl poartă pe-un ostrov și altul,
 Și-alîta de mult stă dînsul supt unde
 Încît, speriași, îi strigau
 Prietenii: «Vai sfirșitu-te-ai, Kwasind,
 În veci n'o să mai înfilnim iar pe Kwasind.»
 Dar în triumf el se 'ntoarse,
 Aducînd ca trofeu în spinare
 Biberul mort, plin de apă.
 Pe Ahmeek craiu peste biberi.*

*Și acești doi, cum v'am spus înaintea,
Erau prieteni buni lui Hiawatha:
Erau Chibiabos cîntărețul
Și omul cel grozav de tare, Kwasind.
Mult trăiră ei în pace laolaltă
Și vorbeau cu inima deschisă între sine,
Chibzuind adînc și socotind prea bine
Cum pot trăi mai fericit semînții de oameni.*

LONGFELLOW

ZI DE PLOAIE

*E rece ziua și neagră și tristă,
Plouă și se 'nfurie vîntul;
De zidul cel vechiu e iedera prinsă,
Dar frunzele-i moarte tot cad la pămînt,
Și ziua e rece, și neagră, și tristă.*

*Viața mi-e rece și neagră și tristă,
Plouă și se 'nfurie vîntul;
De vechiul trecut gîndirea-mi se prinde,
Dar orice speranțe îmi cad la pămînt,
Și zilele-s reci, și negre, și triste.*

*Răbdare, o inima-mi, nu te mai plînge:
De după nori apare soarele iarăși,
Și soarta ta-i asemeni cu soarta obștească:
Nu-i viață în care să nu cadă ploaie
Și zile să fie negre, și triste.*

LONGFELLOW

NU E ÎN TOATE ZILELE MAIU

*Străluce soarele; aieru-i clar
Și ciocîrlii s'avîntă, ca săgeți, cîntînd,
Și din înnalții ulmi aud
O pasere albastră zicînd de Primăvară.*

*Așa de-albastru curge rîul șerpuid;
Ai zice că din ceruri de sus și-a luat izvorul
Unde așteptînd, până ce vînt de-Apus li suflă,
Nori greoi stau prinși în ancori.*

*Sînt nouă toate 'n lume, foi, boboci,
Tot ce 'ncunjoară vîrfurile tremurător de ulm,
Și cuibul chiar care-i clădit supt streșini:
În cuiburi vechi zădarnic cauți paseri.*

*De tinereță și iubire s'aprend toate,
Îndestulate de 'ntăia bucurie,
Și toate 'nvață de sus, din cerurile blînde,
Alinătorea duioșie a nopții.*

*Copilă ce cetești aceste versuri simple,
Îți gustă tinereța: doar n'are să-ți rămâie,
Și prinde toate mirezmele d'intăiu,
Căci doar n'o să fie Maiu în totdeauna.*

*Te bucură de primăvara iubirii, tinereței,
Și lasă celelalte la îngerii cei buni:
Căci iute tu afla-vei învățătura vremii;
În cuiburi vechi zădarnic cauți paseri.*

LONGFELLOW

ENDYMION

*Se'nnață luna și biruie stelele,
Razele-i drepte,, ca dungi de aur
Cad pe întinderea verde.
Vărgate de umbre'ntunecate.*

*Alb ca de-argint scînteie riul:
Parcă Diana 'n visul ei
Ar fi zvîrlit arcul de-argint
Peste pășunile din vale.*

*Pe-o noapte ca aceasta blîndă
Ea a trezit din somnul lui
Cu un sărut p'Endymion
Ce nu visa de-a ei iubire.*

*Ca sărutarea Dianei, necerută, nevrută,
Se dă iubirea: n'o poți lua.
Privirea ei adîncă mpătimită
N'o poți gîci prin glas, prin sunet.*

*Ea vine, liberă, frumoasă, —
Cununa omenirii toate, —
Vine tăcută, singurică,
De-și află pe alesul ei.*

*Ridică crengi cu umbre-adinci
Ce sînt uitare, somn pe suflet,
Sărută ochii cei închiși
Celui ce zace amorfit.*

*Voi, inimi obosite, ochi închiși,
Suflete-așipite, ce-ați fost frînte
De-atîta frică și durere:
Veți fi iubite iar acuma.*

*Nu-i nimeni blestemat atîta,
Nu-i nime-așa de părăsit,
Încît să nu-i răspundă'n lume
O inimă, chiar neștiută.*

*Răspunde ca și cum un înger,
A' cărui aripi nu se văd,
I-ar fi atins coardele fine,
Cîntînd: «Unde mi-ai stat atîta?»*

LONGFELLOW

VECHIUL CEASORNIC DE PE SCĂRI

*Ceva în urma drumului din sat
A fost o casă după moda veche:
Peste porticul ei, ce pare-acum antic,
Plopii înalți aruncă umbra lor,
Și de la locul lui colò'n odaie
Ceasornicul din vreme zice oricui:
Totdeauna-niciodată,
Niciodată-totdeauna.*

*La mijlocul scărilor el stă,
De-arată cu mâinile lui amîndouă:
Din casa-i de tare stejar parc'ar fi
Un pusnic în rasa lui neagră închis,
Ce cruce-și tot face și zice'n oftări,
Cu glasul lui trist la oricine trece:
Totdeauna-niciodată,
Niciodată-totdeauna.*

*Și glasul-i e'ncet și-ușor cît e ziuă,
Dar noaptea'n tăcerea cea moartă
Răsună distinct ca pasul ce-ar trece,
Răsună prin salele goale,
Răsună pe grinzi, răsună'n podele,
Și pare că zice la fiecă ușă:
Totdeauna-niciodată,
Niciodată-totdeauna.*

Prin zile de jale și zile voioase,
 La ziua de moarte și cea de botez,
 Prin orișice fel de schimbare
 A vremii cu toane, el stă neschimbat,
 Și pare că știe ca Domnul din cer
 Tot ce e pe lume, de zice ticnit:
 Totdeauna-niciodată,
 Niciodată-totdeauna.

În casa aceasta pe vremuri era
 Primire din inima toată
 Și sobe ardeau cu răsunset,
 Străinul avea un taler gătit,
 Dar ca un schelet venit la un băl
 De sus răsuna profetic cuvînt:
 Totdeauna-niciodată,
 Niciodată-totdeauna.

Aici se jucau voioșii copii,
 Aici visau flăcăi și copile
 Frumoasele ceasuri. O zori aurite,
 Bielșug de iubire și vreme!
 Dar, ca și zgîrcitul ce numără bani,
 Un glas bătrînesc etern socotia:
 Totdeauna-niciodată,
 Niciodată-totdeauna.

Din camera ceia, în albu-i veșmînt,
 Ieșit-a mireasa în ziua logodnei,
 Și colo'n odaia tăcută de jos
 Zăcut-a un mort în giulgiu de zăpadă;
 Și'n zgomotul cel de după cîntări,
 Simțiră cum ceasul bătrîn se plîngea:
 Totdeauna-niciodată,
 Niciodată-totdeauna.

*Acuma-s duși toți, pierduți, rătăciți,
La casa lor unii, iar alții sînt morți,
Și, dacă întreb, zugrumat de năcaz,
Cînd oare împreună vor fi dînșii toți,
Ca'n zilele care s'au dus de demult,
Tot ceasul bătrîn îmi găsește răspuns:*

Totdeauna-niciodată.

Niciodată-totdeauna.

*Aici niciodată, dar pe totdeauna
În locul în care nu-i jale, nu-s griji,
Și moartea și timpul se pierd de-opotrivă,
Acolo în veci, dar aici niciodată.*

Și ceasul cel veșnic o spune,

O spune-apriat și fără odihnă:

Totdeauna-niciodată,

Niciodată-totdeauna.

LONGFELLOW

PEGAS PRINS

*Odată, într'un pașnic sat,
Lipsit de grabă'n viața lui,
În splendoarea zorilor
Veni calul poeziei.*

*Era toamna, și din snopi
Cîntau prepelițe ntr'una,
Și merele roșii ca focul
Ardeau între palide frunze.*

*Tare clopot zgomotos
Din turn negru răsuna,
Chemînd oamenii la muncă,
Nu pentru a-l proslăvi.*

*El văzu țara 'nfășurată
În aburii ce străluciau,
El răsufală miresmele
Frunzelor ce-și sfîrșiau viața.*

*Astfel pe-a satului pășune
Copiii satului l-aflară,
Și'n cumișia lor cumișii
Îndată-l dădură în pază.*

*Apoi întunecatul crainic din sat,
Sunînd clopotul lui de aramă,
Porni să vestească pe uliți
Că este un cal de pripas.*

*Și ciudata mulțime de-acolo,
Bogați și săraci, tineri, bătrîni,
Veniră în grabă să vadă minunea:
Cal întraripat și cu coamă de aur.*

*Astfel trecu ziua, și sara
Căzu, cu aburi de negură rece,
Și n'aduse hrană, ori adăpost,
Nici paie, nici grajd pentru dînsul.*

*Păstrîndu-și răbdarea și tot așteptînd
Privia prin zăbrele de lemn:
Văzu cum se'nnață luna pe șesuri,
Văzu liniștite și sigure stele.*

*Păn' ce la urmă, în miezul de noapte,
Un clopot sună din camera-i neagră,
Și dintr'o curte aproape de dînsul
Cîntă un cocoș de spre ziuă*

*Atunci, răschirîndu-și largile nări,
Sfărîmîndu-și grelele lanțuri,
Și-aripa-i departe pe cer întinzînd,
Spre stele sburaț-a el iarăși.*

*Și cînd, dimineața, în sat se treziră
Ca viața de muncă și grijă să'nceapă,
Te uită că gloaba ciudaț'a fugit
Și nu știa nimeni în ce chip și unde.*

*Cătîndu-l, aflară pe brazda în care
Săpase copita-i luptînd ca să plece,
Un mîndru izvor ce fișnise curat
Din urma lăsată de dînsu 'n pămînt.*

*Din ceasul acela izvorul adapă
Cu veșnica-i apă Ținutul întreg:
Se fac mai puternici din apă cînd beau
Și sunetul toată durerea alină.*

LONGFELLOW

AMURG DE FEBRUAR

*Se mîntuie ziua
Și noaptea se lasă;
E lacul supt ghiață
Și riul e mort.*

*Prin nori ca cenușa
Cad raze de singe
Pe geamuri mărunte
Ce scînteie roș.*

*Și viscolul iarăși
S'aruncă; nu-s urme
Ce pot să arăte
Un drum peste șes.*

*Pe cînd peste 'ntinderi
Ca umbre temute
Încet se strecoară
Alaiul de mort.*

*Un clopot se bate
Și sufletul tot
În mine răspunde
La sunetu-i trist.*

*Și umbrele trec
Și inima-mi plînge, --
Și sună în ea
Alt clopot de mort.*

SHELLEY

CÎNTEC DE MORT

*Bătrîna iarnă plecase,
Plecase bătrîna spre munții-i cărunți,
Și primăvara venise
Din steaua ce stă peste țermul
Unde Marea luminii învinge
Hotarul iernatecii nopți;
Și, dacă pămîntul, văzduhul și Marea
Nu simt bucurie cînd Maiu li sosește,
Atunci nu aveam nici noi bucurie
De tine, Ginevră.*

*Stă dreaptă și rece
Pe patu-i de moarte,
Un pas către giulgiul cel alb,
Un pas spre sicriu
Și unul spre groapă, și unul, — o! unde?
Săgeata cea neagr'a trecut
În mijloc de ziuă.*

Și pân' va mai trece în ceruri odată lumina,
Și-or face guzganii un cuib
Rozînd în inima ei
Și viermii foi-vor prin păru-i de aur.
Și duhul ce poartă lumina pe bolți
Va sta iarăși în tron de stăpîn, —
Și ea, — va dormi.

SHELLEY

UNUIA

*Miere din viermii de mătăsă
Și nici mătăsă din albini
Nu scoți. Nu crește iarbă 'n ierni;
Nu crește ură 'n mine.*

*Urească snobii ipocriți,
Urească cei strîmbași de rîs —
— Aceia îți vor răsplăti,
Că doar nu li-i silă, ca mie!*

*Cată-ți vre-un mare, vre-un bogat
Spre-a te 'ndrăgi de dînsul:
Pe dînsul îl vei încălzi;
Dar eu nu-ți pot da ură.*

*Căci, vezi, nu pot să împărțesc
Pasiunea-mi către tine;
Urînd că minți și nu iubești,
Cum te-aș url pe tine?*

TENNYSON

BUNICA

I.

*Și zici că Willy, cel mai mare fiu al meu, e mort: așa
[zici, Anișoară:
Rumân și alb și tare 'nșift, ce mai bărbat era, fetișo!
Și-a scris nevasta lui; — n'a fost cu cap femeia,]
Și nu era de Willy: dacă n'a vrut s'asculte de mine!*

II.

*Că vezi tu, Ano, tatăl tău nu era om să poată strînge,
Nici cap n'avea să ție-o casă: și-a tot băut viața.
Și dacă a făcut-o! Dar eu n'am vrut să facă.
Dar ce sta el s'asculte de mine! Zici că e mort acuma?*

III.

*Willy, drăguțul meu, întâiul meu copil și floarea-mi!
Cine-l putea trînti pe dînsul, cînd sta ca și o stîncă?
„Poftim copil de-o lună“!, ziceau; l-am strîns în fașe.
În douăzeci de saté n'a fost în acel an copil ca dînsul!*

IV.

*Tare 'n mîni, cu pasul tare, păzit în graiu...
Sar fi căzut ca eu să merg acolo, că el era doar tînăr!
Și nu pot nici să-l plîng. Ce mai am eu de stat?
Poate acum să-l văd mai iute, — căci sta așa departe...*

V.

Și ce te uiți la mine, Ano? Îți par aspră și rece,
 Dar mi-au murit copiii și-ațita-s de bătrână...
 De ce să plîng pe Willy ori și pe ceialalți?
 Numai la vrîsta-ți, Ano, se poate plînge bine.

VI.

Căci îmi aduc aminte de-o ceartă cu tatăl tău, dragă,
 Și numai pentr'un zvon clevetiior: ce-am plîns!
 Ori nu, a fost bunicul tău: ce jale!
 Sînt șeptezeci de ani, de-atuncea, drăguță, sînt șeptezeci de ani.

VII.

Căci vară-mea Jenny venise, și eu am fost știut
 Cum își trăise viața, dar n'am vrut să vorbesc.
 Și ea să mă vorbească de rău: ce mincinoasă,
 Dar limba e ca focul cum știu; ca focul, dragă.

VIII.

Și 'n săptămîna cea părintele-a vorbit de asta,
 Zicînd că jumătatea minciunii e mai rea decît minciuna,
 Căci cu minciuna 'ntreagă tot te mai poți lupți,
 Dar cu cea care cuprinde și adevăr — nu poți!

IX.

O zi și-o săptămîină n'a dat acasă Willy;
 Și pare că-mi perise toate, de și era în Maiu:
 Să-mi spuie așa Jenny cînd o știam ce-a fost!
 Dar murdărind pe altul nu-ți faci fața mai albă...

X.

Și-am plîns de am orbit, și-așa 'n târziu de seară,
 M'am așezat la poartă de mă uitam la lume:
 Și luna se 'nnălța pe ceruri înfocată
 Și 'n crengi chiar lîngă mine 'ncepu să cînte prîvighetoarea.

XI.

Și-așa de-odată a tăcut: căci pe la poarta casei
 Willy trecea — și el nu m'a văzut —, era cu dînsa;
 Ci eu sării în stradă și-am spus nu mai știu ce.
 Oh, ce nebuni mai sînt bătrînii! Că doar sînt minioasă!

XII.

Willy stătu ca un bărbat; nu se dădu în lături.
 Dar ea, năpîrca, vezi mi se 'nchină frumos și fuge.
 Și eu i-am zis: „Eu mă despart; tot astfel o să fie;
 Tu nu mă poți iubi de loc, dacă-ți faci rîs de mine.“

XIII.

Și el sa'ntors și l-am văzut cu ochii uzi în lună.
 „Mi-ești dragă, draga mea, și țin la numele tău bun,
 Căci e și-al meu, și ce-mi pasă de Jenny,
 Ce-a spus! Ci să ne luăm și să trăim în pace.“

XIV.

„Pe tine să te ieau? —“, am zis, „dar eu spun verde:
 Îmi pare că ascuți povești și ești gelos și rău.“
 Dar el s'a 'ntors, m'a prins în brațe: „nu, o nu“
 Sînt șeptezeci de ani de-atuncea, dragă, da, șeptezeci de ani.

XV.

Și-așa ne-am luat eu și cu Willy: purtam roche deschisă,
 Și-au fost și strașnici lăutari, și el li-a dat un galben,
 Dar cel d'întăiu copil al meu s'a născut mort.
 Căci umbră-i și lumină viața: cînd spini, cînd floare.

XVI.

Și-atunci eu m'am gîndit la moarte, Ano,
 Vedeam zăcînd dulcele trup ce n'a știut ce-i viața.
 Eu, vezi, n'am plîns, fetișo, n'am plîns de cînd sînt om;
 Dar tot am plîns atuncea de jalea lui c'a vrut să vie 'n lume.

XVII.

*Era urit la față micuțul, mînios:
 Și eu stăteam de mă uitam la dînsul: atîta trudă în sădar!
 Dar pentru Willy de ce să plîng? Doar am să-l văd ca mine.
 Dar tot am plîns ca un copil pentru copilul care n'a trăit.*

XVIII.

*Dar el m'a mîngîiat, bărbatul, căci el tot „da“-mi zicea:
 Ca un bărbat îmi era blînd, dar hotărit ca un bărbat.
 Și nu era gelos, — o nu! Am dus ani fericiți.
 Și a murit, și nu l-am plîns: eram atîta de bătrînă!*

XIX.

*Dar aș fi vrut să-mi fie dat să pot muri:
 Și-mi era somn și mie, și aș fi adormit.
 Sînt zece ani de-atuncea ori poate și mai mulți.
 Și uite, tu, acuma copiii toți pare că-i văd aicea.*

XX.

*Ania mea, care-a murit la doi ani, merge sfios;
 Sfios merge, Ania mea cea mică, — și ea tot Ana;
 Merge sfios prîn casă, cum îi este voia,
 Și Henric este dus în curte și Carol taie brazdă 'n deal.*

XXI.

*Și Henric ca și Carol vorbesc; auzi cum cîntă?
 Adesea ori ei vin la ușa mea ca într'un vis frumos.
 Ei vin de stau pe lîngă mine, lîngă pat —
 Și parcă nu știu bine: trăiesc ei, ori sînt morți.*

XXII.

*Dar știu cu siguranță că nu mai sînt în viață;
 Căci Henric a murit la șizeci de ani și tată-tău la șizeci
 [și cinci,
 Și Willy, cel mai mare, să fi avut și șeptezeci;
 Îi știam copiii, și ce bătrîni sînt ei acuma!*

XXIII.

*Căci vremea mea-i o vreme de pace; nu mai plîng;
Adesea stau în casa părinților spre sară,
Și vin vecini, și rid, și stau la sfat cu mine;
Și mă tresesc sîmbînd de lucruri vechi, trecute.*

XXIV.

*Ce-i dreptul, sice popa, că noi avem păcate.
Dar vremea mea-i de pace și este Domnu 'n Cer
Să ierte, — căci în Ceruri județ e Dumnezeu,
Nu e un om; și cartea-i este solia Păcii.*

XXV.

*Și bătrîneța este o vreme-a păcii, fără grijă,
Și fericită mi-a fost viața; dar n'aș începe-o iar.
Pare că-s obosită puțin, alît, aș vrea să dorm.
Numai la vrîsta ta, Anie, poți plînge cum se cade.*

XXVI.

*Și zici că-i mort Willy, frumosul, floarea mea;
Dar ce să-l plîng: e dus doar pentr'un ceas de vreme;
E dus pentru o clipă, dintr'o odaie 'n alta,
Și eu vin, dragă 'ndată. Să plîng, — de ce să plîng?*

XXVII.

*Și-a scris nevasta lui: n'a fost cu cap femeia.
Dă-mi ochelarii, Ană: ce bine-i că mai văd!
Mai ai o grijă, numai cînd voiu pleca de-aici.
Dar stăi acum cu mine: că doar n'o să stai mult.*

TENNYSON

ÎNCEPUTUL LA «VITEAZUL GERAINȚ, UN
CAVALER DIN CURTEA LUI ARTHUR»

*Un prinț tributar din Devon, unul
Din ordinul cel mare al Mesei cei Rotunde,
Luase pe Enid, singurul copil al lui Yniol,
Și o iubia precum iubia lumina lumii.
Dar, cum lumina lumii se schimbă după cum
E răsărit, apus de soare sau e noapte
Cu lună și tremurătoare stele — așa voiă
Geraint ca frumusețea Enidei să se schimbe
În catifele, 'n purpuri, juvaiere,
Și ea, doar ca să placă vederilor lui,
Celui ce-a fost aflat-o 'ntăiu și-a fost iubit-o când
Era'n nenorocire, i se 'nfățișa
Tot într'o strălucire nouă, și Regina,
Avînd recunoștință pentru serviciul lui,
Ținea la ea și cu chiar mîna ei cea albă
O'mbrăca, o 'mpodobia ca pe o prea-frumoasă,
Îndată după dînsa 'n toată Curtea cu adevărat,
Și'n schimb iubia Regina pe Enida,
Ca una ce era întăia între femei în lume:
Și el cînd le vedea așa de strîns unite,
Se bucura de-a lor iubire bună, Geraint.*

Dar cînd se ridică un svon despre aceia
Că Lancelot îi este drag pe-ascuns Reginei,
De și nu se aflase dovadă, nici pornise
În zgomot de furtună suflarea tare-a lumii,
Totuși Geraint crezu, și-l prinse-atunci o groază
Ca nu cumva și dulcea lui soție
Prin marea ei iubire pentru Guinevera,
Să sufere-ori să fi suferit vre-o pată.
Deci el se duse-atunci la Rege
Și, supt cuvînt că țara lui se află
Chiar în hotar cu o pustie aspră,
În care stau baroni bandiți, răi cavaleri
Ucigători și toți cei ce au fost fugit
De a Dreptății mîni, și 'mpovărați de lege,
Deci, până ce Măria Sa va socoti
Să curețe neghina din tot Regatul său,
Cerea să i se ierte a se'ntoarce-acasă,
Să-și apere moșia. Și regele atunci
Stătu de se gîndi o clipă, dar, la urmă,
Se învoi. Și prințul și Enid se porniră,
Avînd alaiu cînzeci de cavaleri, spre țermul
Severnului și-apoi trecură spre moșie:
Și-aici, gîndind că, dacă a mai trăit vre-odată,
Femeie cu credință bărbatului, i-a lui,
O'ncunjura cu multă și dulce îngrijire,
I se'nychina și nu voiă s'o părăsească
De loc, uitînd astfel de vorba dată Regelui,
Uitînd de vînătoare și de șoimi,
Uitînd de încercarea prin arme, de întreceri,
Uitîndu-și și de slavă și de-al lui nume chiar,
Uitînd de grija toat' a cîrmuirii.
Și ei îi era silă de-aceste uitări toate,
Și'ncetul pe încetul cînd se'ntîlniau în cale,
Doi oameni sau mai mulți dintr'înși laolaltă,
Rîdeau în multe feluri de slăbiciunea lui
Parcă și-ar fi pierdut cu totul bărbăția

Și 'n grija de nevastă s'ar fi topit întreg.
Și'n ochii tuturoră dînsa vedea aceasta,
Și chiar acelea care îi pieptănau cosița,
Crezînd că-i place vorba de dragostea-i nebună,
Îi tot spuneau de-acestea și-o întristau mai mult.
Și zi de zi gîndia să-i spuie lui Geraint,
Dar nu putea de marea ei gingașă sfială:
Pe cînd, vîzînd-o astfel tot tristă, el credea
Că 'n adevăr atînsă-i de răutatea lumii.

ALEXANDRU MANZONI

CINCI MAIU [1821]

(Lui Napoleon mort)

*E mort ; și, precum, nemișcat
După clipeala din urmă
Stătu trupu-amoziț
Gol de-ațita suflare,
Astfel, lovit, spăimîntat
Pămîntul, la știre, azi stă*

*Mut, cugetînd la sfîrșitul
Omului celui fatal,
Și nu știe cînd o asemeni
Urmă de pas omenesc
Pulbere-i plină de sînge
S'o calce, din nou va veni.*

*Cînd strălucia sus de pe tron
Geniu-mi, vîzîndu-l, tăcu,
Cînd, în schimbări răpezite,
Căzu, se 'nnălță și zăcu,
La sunetul multelor glasuri
Geniu-mi nu se uni.*

Curat de serviile cîntări
Și de fricoase insulte,
Astăzi mișcat se ridică
Raza măreață cînd pierе,
Și urnei de mort îi dedică
Un cîntec ce poate-a trăi.

Din Alpi până la Piramide,
Din Rin până la Mansanares
Trăsnetul lui nesmintit
Venia după zgomot de tunet:
Izbi fulgerînd între mări,
Din Scilla și până la Don.

Urmașii chemați sînt a spune
De-a fost glorie bună, ci noi
Plecăm fruntea noastră Celuia
Din cer ce-a voit ca în el
Din sufletul său creator
O urmă mai largă să 'mplînte.

Grăbita și furtunoasa
Beție a planului mare,
Chinul acelu ce-ascultă
Cînd gîndul lui zboară spre tron,
Și-l prinde și-l ține, — răsplată
Ce numai nebuni ar visa :

Tot încercă : apoi gloria
Mai mare după primejdii

Și fuga și biruința,
Palatul și tristul surgun,
Și îndoita cădere
Și îndoite cununi.

El s'a numit: două veacuri,
În lupta cu sine 'nclăstare,
Supuse spre el s'au întors,
Într'însul văzîndu-și județul:
Și el le opri și 'ntre ele
Ca domn judecății, stătu.

Și dispăru: în odihnă
Zilele iute-și sfîrși,
Țintă de ciudă imensă
Și de părere de rău,
Și pentru ură nestînsă
Și pentru trainici iubiri.

Cum peste-un cap de 'nnecat
Unda aleargă și-apasă
Unda spre care privia
Sărmanul de sus căutînd
Țermuri pierdute, 'n zădar,
Astfel veni peste dînsul
Nămolul uriaș de-amintiri.
Vai, ce adese-a cercat
Faptele lui să le 'nsemne,
Și peste pagine veșnici
Mîna-i greoaie căzu.

Vai ce ades' la tăcuta
Cădere a zilei pierdute
Plecându-și privirea de fulger,
Și brațele-i încrucișând,
Stătu, și din zile trecute
Val de-amintiri îl lovi.

Și cugetă la ușoare
Tabere, ziduri sfărmate;
Strălucitoare asalturi,
Valuri de cai în avânt,
Aspre porunci date 'n lupte
Și ascultări negreșite.

Poate că 'n astfel de chinuri
Sufletul lui a căzut,
Și-a desperat, dar, de sus,
Mină puternică vine
Și în văzduhuri mai bune
Mila din cer îl mută.

Îl îndreptă spre 'nflorite
Ale speranței cărări,
Către câmpii fără moarte,
Cu răsplătiri negreâte,
Unde-i tăcere, 'ntunerec
Gloria care-a trecut.

Sfântă Credință, ce ești
Cu-atâtea triumfuri deprinsă,

*Scie și-acesta; fii mândră :
Căci o mai mare 'nnălțime
La umilința Golgotei
În veci nu s'a mai închinat.*

*Spre obositele oase
Vorba de rău nu zvili :
Domnul ce 'nnalță și frînge,
Ce bate și dă mîngîieri,
Pe perina lui cea stinghere
Stătut-a alături de mort.*

GIUSEPPE GIUSTI

*Minții întunecate
De îndoieli, durere
Ajută-i, Doamne sfinte,
Cu razele Credinții...*

*Tu sarcina ridică-i,
Ce o aruncă 'n țernă:
Suspîn și plîng spre tine
Și ție 'ntreg mă las.*

*Știi că viața mea
Se pierde pe încetul
Cum piere ceara 'n foc,
Cum piere-omătu 'n soare.*

*Și sufletului care
Spre brațele-ți rîvnește
Îi rupe, Doamne, lațul
Ce-l mai oprește 'n zbor.*

GIUSEPPE GIUSTI

TREIZECI ȘI CINCI DE ANI

*Grossi, am treizeci și cinci de ani și mi-a ieșit
Din minte-ăcuma orice ghidușie;
Și, de-a rămas grăunț de nebunie,
Cu părul alb ce 'ncep să am, se îmblinzește.
Începe pentru mine o vristă liniștită:
E prosă 'n ea, și este 'n ea și poezie;
Un timp de studiu și de cinste 'n veselie,
De traiu, parte în lume, și parte singuratec,
Apoi, mergînd cu anii, ce trec, tot mai în jos,
Pe cînd în juru-mi sună a bilciului mișcare,
Uite-a venit și moartea, și zgomotu-l sfîrșim.
Și bine-i pentru mine dacă în viața 'ntreagă
Fuii vrednic să se-arunce asupra mea o piatră
Purtînd scris: „Niciodată el steagul n'a schimbat“.*

ELISAVETA BARRETT BROWNING

NENOROCIREA VIETII OMENEȘTI

I.

*Brazda lucrăm și grîul strîngem,
Casă clădim să stăm în ea;
Și-apoi, din cînd în cînd, de-odată
Privim spre marea, larga bollă.
Să știm de ce am fost născuși..
Oare 'n serios sau poate 'n glumă?*

II.

*Simfiri se strîng negre și dese
Peste un suflet năbușit;
Dar noi gîcim și mai depărte;
Lucruri divine, și rîvnim,
Ne străduim ca orbi spre ținta
Pe care-o credem, n'o vedem.*

III.

*Vibrăm de cazna și de truda
Cu care s'a încolăcit
În jurul Domnului, Vecia!
Pe cînd ea crește spre picioru-l,
Și voia ei desfășurată
O 'ntinde dînsa peste lumi.*

IV.

*Și în tumultul și abusul,
De fapte, patimi pe pământ
Parc'auzim, dulce, departe
Cum se ciocnesc stele de-argint —
Sărutul Păcii și Dreptății
Prin toate cele ce-s create.*

V.

*Căci Domnul ține taine sfinte
În lumi ce 'ntrec visul uman.
Noi ascultăm, în tact încet,
Aripi ce se desfac și cad,
Pe când supt ochi-l ele trec
Ca lebedele peste ape.*

VI.

*Sînt oare-abstracții după forme
Din frumuseța-l? Emanafii
Din gloria Lui cea perfectă?
Sînt prevederi de ce-o să fie?
Ori ce pot fi 'n senin și 'n vijor,
Acolo peste pace, patimi?*

VII.

*Nume nu au! Trecînd astfel,
Ne-ating cu-o grație subtilă.
Le întrebăm: «ce sînt?» și tac;
Nu le vedem cînd merg și vin;
Și ne ating dulce, încet,
Ca neaua peste-o față oarbă,*

VIII.

*Dar, atingînd, ele înnalță
Gîndirea noastră către Cer,
Și bucuria și năcazul*

*Primesc un rost dumnezeiesc ;
Iubirea noastră, muritoare, —
Lumina asta nu-i a ei!*

IX.

*Și une ori ne 'nfiiorăm
De-a fi lângă astfel de taine
Ne strângem, spre-a ne apăra,
În obicei mîndru, 'n măsură,
Ca îngerii ce se ascund
În àripi, să nu-i vadă Domnul.*

XI.

*Și alte ori, prin greaua viață,
Le tot dorim. Nerăbdători,
Întindem mînile, cercînd
A le atinge 'n agonie,
Și mai mărim prin asta rana,
Cea largă, ca să între moartea.*

NUÑEZ DE ARCE

VEȘNICA POMENIRE

*E noapte: și mănăstirea
Celui de-al doilea Filip,
Clădită pentru uimire
Și a puterii sale dovadă,
Zace cuprinsă în taină
Și 'n întunerec pierdută.
Ca rămășiță din urmă
A marii puteri decăzute,
Se pare oă stă uriașa
Ruină la poale de munte.*

*Iar vîntul din Guadarrama
Iese din negrele-i tainiți
Și, zbuciumîndu-se 'n ziduri,
Se mișcă furios și vuieste.
Fugara flacără roșie
Despică tăria cea sumbră,
Și sună ca lînguire
Chemînd credincioșii la rugă
Clopotu 'n vechiul lăcaș.*

Biserica tristă și neagră
În pace deplin' odihnește,
Așa de-amorțită și mulă
De pare o groapă pustie.
O candelă, prinsă, trimete
Lumina ei slabă departe:
La raza ei tremurîndă
Se pleacă și fug și se 'nnalță
Fantasmele care 'nspăimîntă
Pe tineri ca și pe bătrîni.

De-odată, distinct, răspicat,
Din groapa regală răsare
Un zgomot ciudat, care umple
De și slab, cuprinsul cel mort.
Și Cesarul Carol, zis Quintul,
Cu mînă puternică, sigur,
Sieriul pușin și-l ridică,
Și 'n schimă grozavă arată
Figura lui roasă, uscată,
Prin spațiul acuma deschis.

Lovește fruntea lui goală
C'un îndărătnic avînt,
Precum cel ce sare din vis
Nu știe ce este pe lume.
Privește cu ochii lui stînși,
La locul acela pustiu,
Înnalță capacul de piatră
Și, pătimaș, hotărît,
Saltă din groapă 'nvălit
În giulgiul cel rupt de vechime.

«Săriși»—strigă în sunet de luptă,
Cu glasul acel stăpînit
Pe care pămîntu 'ngrozit
Un secol 'ntreg îl știu.

«Voi lespedeaa voastr'o zvîrliți,
Mlădițe din trunchiu imperial,
Baroni ce hrănitu-ni-ați faima,
Bătrîne și splendide glorii, —
Din urnele voastre săriși,
Săriși, Împăratul vă chiamă.»

Răspund la această chemare:
Un vuiet confus și adînc
Pare că vine din fundul
Acelor marmure tari.
Se 'nnalță un fum necurat
Din gropile-acuma deschise:
Siraua regilor morfi
Îndată începe să iasă,
Și băgă de samă ce jale,
Ce 'nspăimîntate mișcări
Au cei ce, purtînd pe-a lor frunte
Cununa de rege-au scăzut-o.

Grav și solemn, măsurat,
Se'nnalță al doilea Filip
În lupta-i cu lumea întreagă
Învins, dară nu potolit.
Alături de dînsul stă fiul,
Și'n urma acestui cucernic
Acel ce, bătut și-umilit,
Văzu fărmîndu-se țara

*Ca muntele 'nnalt de granit
Ce-l zguduie tare cutremur.*

*Și-acuma monarhul plăpînd
Ca neagră și rea pomenire,
În zilele cui a perit,
Ca neaua la soare, mărirea,
Zdrobit de blestemul cel vechiu,
Și-acum se cutremură'n trupu-i,
Și vai ce grozav' armonie
Ce lanț de unire ascuns
Se vede 'ntre bietul nebun
Și țara-i căzută 'n peire.*

*Cu'ngrozitoare uimire
Și'nt'r'un alaiu fără glas
Vin toți acei ce-au murit,
Vin răsărind din morminte:
Supt împăcate cenuși
Doarme avîntul de viață,
Și se adună 'ntristați —
Vechile moaște 'mpietrite,
Fefețe fără de ochi,
Vechile titve golite.*

*Și'n urma Mărilor Lor
Răspund la chemarea de taină,
Parc'ar răspunde în clipa
Județului veșnic din cer,
Răspund și sosesc cîte doi,
Prin negre cămări și sălițe
Domni mari și principi vestiți,
Prelași și călugări, războinici,
Miniștri iubiți, consilieri,
Și membri ai Sfinț' Inchisișii.*

*Te miri cum se'ntinde în noapte,
Cu raza ei palidă slabă,
Lumina de fosfor ce iese
Din osul cel putred de om!
Ce duh n'ar fi prins de'ngrozire
De-o mie de spaima în taină,
Văzînd cum ciolanele goale
Naintea lui Cesar ce-i vede,
Se duc prin adîncul de moarte,
Se duc tulburați și tăcuți.*

*O cîte puteri prea-înnalte,
O cîte măriri ce-au trecut,
Și cîte nenvinse armure,
Și cîte voinți neînfrînte
Arată'n pustiul acel
Ușoarele lor rămășițe!
Și cîte sînt titvele mîndre
Ce-au fost locuință de genii
Și-acuma cuprind în adîncuri
Guzganii ce-și caută prăzi!*

*Din bolnița tristă în care
Ei stau grămădiți la olaltă,
Se duce spre locul de rugă
Întregul alaiu de mormînt,
Se duce cu sunet încet
Și regele drumu-i arată,
Și, cînd au ajuns în sfîrșit,
E plină biserica naltă,
De-un fel potolit de lumină
Ce nici rupe noaptea, nici arde.*

Privind spre mărirea regală,
Întocmai ca'n veacuri trecute,
Își caută regii și domnii,
Și preoți sălașul în strane,
Apoi, într'o turmă sonoră,
Prin spațiul întreg se întind,
Făcînd slujba lor strălucirii
De care istoria spune,
Acea adunare de morfi
Glorioși desgropați de'mpăratul.

La semn dat de Carol el însuși
Se duce să cînte'n organe
Un vechiu și nesigur schelet,
Cu mîna-i osoasă și seacă
Lovește în clape uitate
Și musica sare în valuri
În valuri imense, — sublimă
Și pare că'n fiecă notă
Se roagă, și plînge, și geme.

Unind la acordul cel sfînt
Sărmanele glașuri, cad morfi'n genunchi
Și, stînd aplecați spre altare,
Înnalță un cîntec spre Domnul de sus.
Adîncă 'ntrupare-a căinții,
Răsunet venit din mormînt,
Se'nnalță și crește, se'ntinde,
Și'n creșterea-i iute se pare
Că sună sălbatecul vuiet,
De lumi ce se sfarmă'n ruini:

„Am fost noi ca valuri de rîu
Puternic, întîns peste maluri,

*Acuma izvoru-i secat,
Acuma și albia-i goală,
Iar, Doamne, puterile noastre
Se sfîng, se alină și mor
Veșnica-ni pomenire!*

*„Și cadă blestêm peste-acea
A tinerii vremi născocire,
Ce viață dădu cugetării
Și-aripi de lumină ideii,
Cuvîntul cel viu mișcă'n unde
Și razele lui ne rănesc.
Veșnica-ni pomenire!*

*„Blestêm peste firul de-aramă
Ce leagă noroadè ntre ele,
Și cată, socoate, proclamă
Bătăile inimii lumii.
Acuma'n adîncă tăcere
Nu poate muri nedreptatea.
Veșnica-ni pomenire!*

*„Acum nu trăiește o țară
De-o parte, cu porțile'nchise;
Cu lanțuri de fier se unește
Întreaga mulțime umană,
Acum libertatea învinge;
Veșnica-ni pomenire!*

*„Acum biciu de fier se abate
Lovind c'un avînt nenfrînat
Pe umerii celor puternici,
În purpură ca și în rasă.*

*Acum nu-i nimic să oprească
Lovirea ce cade pe noi,
Veșnica-ni pomenire!*

*„Dar vai! în mândria-i nebună
S'avîntă spre ceruri în sus
Și mîna sa pune pe ele
Un spirit se chiamă la luptă.
Și gura lui spune cuvinte
Ce'nlătură pacea bătrînă.
Veșnica-ni pomenire!*

*„Nu în furtuna dușmană
Și nu în adînc fără fund,
Ci 'n sine cuprinde-omenirea
Un fulger ce-o va pedepsi.
Fără de milă și trudă
Azi ne omoară, dar moare:
Veșnica ei pomenire!*

*„O rîu ce ai apele multe
Și-alergi furios peste maluri,
Vezi rîul ce-avurăm, secă
Și albia lui vezi-o goală!
Nu fie la voi mai puternic
Cel rău, nici nedreptul mai mare.
Veșnica-ni pomenire!*

*De-odată, c'un sunet adînc,
Plesnește ceva în organe,
Lumina slăbește, și tace
Mulțimea pierdută 'n dureri.
Și, cînd a tăcut orice sunet*

*Al cîntului grav și solemn,
Ajunge la culme 'ngrozirea
Acelor cadavre tăcute,
Și cad din orbitele goale,
Cad lacrimi reci din bielșug.*

*Cu cît se slăbește lumina
Cea tainică, pierе încet
Și murmurul, și se topește
În noapte iar cadrul întreg.
Cu zorile care-au sosit
Dispare în abur alaiul,
Și, cînd se arată lumina
Cea albă, nesigură încă,
Departe în șuier aleargă
Moderna trăsură de fier.*

VINCENZO MONTI

I U D A

Zvîrli prețul infam și, desperat,
Se duse spre copacul morții vînzătorul.
Își strînse lațu 'n gît. Și afîrnat
De sus din crengi stătu cutezătorul.

Și horcăia 'n strînsoare 'nnăbușită
Suflarea 'n sunet furios și jalnic,
Și blestema pe Domnul și ispita
Ce trimetea în lad vînat așa de falnic.

C'un urlet îi ieși din gît sufletul rău.
Atunci Dreptatea-l apucă și, sus, pe munte,
În sîngele cel sfințit muind degetul său,

Îi scrise-acelui ticălos cu slovă roșă 'n frunte,
Zvîrlindu-l mînioasă în infernalul hău,
Osînda nesfîrșirii lacrimilor crunte.

II.

*Căzu de-a dreptu 'n rîu-afurisit,
 Și se făcu atunci cutremur și lung vaier:
 Se clătina muntele 'ntreg, și se mișca în aier
 Hoitul cel spînzurat de sus și 'nvinejit.*

*Iar îngerii, trecînd în preajma serii,
 Cu zborul lor tăcut și 'ncet pe-aproape
 De el, fură cuprinși de spaima vederii
 Și-și puseră aripa lor peste pleoape.*

*Și draci, venind la locul de pierzare,
 Luară 'n cîrcă resturile sale,
 Făcînd sicriu din spata lor cea arzătoare.*

*Așa, urlînd și scheuînd pe cale,
 S'au dus spre Stix, și umbrei călătoare
 Îi azvîrliră trupul, într'a morții vale.*

III.

*Atunci, luîndu-și iară umbra pustiiă
 Întregul înveliș de carne și de oase,
 Osînda de pe fruntea-i înnegrită
 Leși în dungi de sînge luminoase.*

*Văzînd-o, fu cuprinsă de-un zbucium nesfirșit
 Mulțimea rătăcită: ci unii s'adunară
 În dosul bălăriei hrănite de Cocil
 Și alții fug în fundul de mlaștină murdară,*

*Iar el, plin de rușine, de fapta ce-a făcut,
 Fugia, fugia într'una, cu fălcile 'ncleștate,
 Și unghia pe frunte rupea ce-a fost văzut.*

*Dar slovele atuncea păreau mai apăstate.
Căci Domnul însemnase să fie cunoscut,
Și ce e scris de dînsul, de nimeni nu se scoate.*

IV.

*Un zgomot s'auzi atunci din înălțime,
Și Iadul tot zvoni de-un glas adînc, sfărmat:
Era Isus, de oaste 'ncunjurat,
Venia să piardă 'ntreagă a Iadului mulțime.*

*Sinistrul păcătos în acel loc
Îl întîlni, 'l privi făr' să se miște,
Și plînze-apoi, din ochi plini de răstriște,
Adînci. Plîngea eu lacrimi de foc.*

*Atunce fulgeră pe trupul dureros
Lumina cea eternă, și 'n flacăra cumplită
Peri în negre valuri sărmanul ticălos.*

*Și 'n fum, își puse spada de sînge înroșită
Dreptatea cea eternă, iar Domnul cel milos
Întoarse fața 'n lături din' calea-i neoprită.*

EDGAR POE

I M N

*În zori, și 'n ziuă și 'n amurg,
Cîntaiu spre tine, Prea-Curată,
În bine, 'n rău, în chin și 'n pace,
Tu fii cu mine, Maică Sfîntă!
Cînd petreceam bunele ceasuri
Și nici-un nor nu se vedea,
De frică să nu mă afund,
M'ai dus spre tine, spre-ale tale.
Acum cînd soarta 'nvîforată
Mî-a prins trecut și zi de astăzi,
Tu lasă ca în viitor
Să străluceasc'a ta nădejde!*

EDGAR POE

ȚARA ȚISUGUI

*Pe-un drum obscur și singuratec,
Pe care trec doar îngeri răi,
Și unde Idolul zis Noapte
Pe negru tron stă așezat,
Aflaiu aceste țeri acum,
Venind din Thule 'ntunecata, —
Din clima aspră cruntă care stă sus
Peste spațiu, peste timp.*

II.

*Văi fără fund, rîu fără mal,
Prăpăstii, peșteri, codri vechi,
Cu forme care se ascund
De orice ochi în neguri dese;
Și munți cari răsar din fund
De mări ce nu mai știi de maluri,
Și mări ce saltă necurmat
În sus spre bolți înflăcărâte,
Și lacuri ce se 'ntînd uriaș
Cu ape singure și moarte,
Cu ape line și 'nghețate
Ca și zăpada crinilor.*

Lîngă lacurile 'ntinse
Cu ape singure și moarte,
Cu ape triste și 'nghețate
Ca și zăpada crinilor,
Și lîngă munți, în preajma apei
Ce sună 'ncet, ce veșnic sună,
Și lîngă ierburi sure 'n mlăștini
Unde stau broaște și șopîrle
Și alte vietăți de apă,
În orice loc cu duhuri rele,
În orice loc cuprins de jale,
Drumețul vede înaintea
În giulgiu icoane din Trecut,
Forme 'n sicriu ce trec și plîng
În preajma călătorului,
În mantii albe morți prieteni,
Merg în dureri prin groapă 'n cer.

IV.

Pentru o inimă 'n dureri
E țara bun'a Mîngîierii,
Pentru un suflet adumbrit
Acesta, da, acesta-i Raiul,
Dar un drumeț care-o străbate,
Nu poate, nu, s'o vadă 'ntreagă;
Căci tainele ei nu-s vădite
Pentru un ochiu slab de om din lume;
Așa vrea Craiul care-oprește
Pleoapa lui să se ridice,
Și astfel sufletul ce trece
O vede doar prin sticle negre.

*Pe-un drum obscur și singuratec,
Pe care trec doar îngeri răi
Și unde Idolul zis Noapte
Pe negru tron stă așezat,
Eu m'am întors doar de curînd
De-aici, din Thuie 'ntunecată.*

WHITTIER

CĂTRE WORDSWORTH

*Prieteni cari cetiți bine
În cartea lumii și găsiți
O frumuseță și-armonie
Ce nu-s pentru nepregătiți,*

*Voi cari vă'nrușiți în suflet
Cu cîntărețul care 'n flori
De rînd, în frunze, 'n piatra goală
Găsi îndemn atîtea ori, —*

*Ce bucuros noi ascultăm,
Sătui de zgomotu 'nvrăjbirii,
Cum cîntu-i curge ca izvorul
Pornit din bucuria firii!*

*Pe mușchiu de piatră viorica
Și clopoței de la pîrău
Ori flori sădite de'nîmplare
Se veșnicesc prin cîntul tău.*

*Un răsărit pe lacu 'n unde
Apus de foc în fundul zării
Le tălmăcești de 'nviorează
Munții și câmpii cugetării.*

*Arta clădește pe nisip,
Stearpă-i pasiunea și mîndria-i,
Dar ce e sfînt prin Dumnezeu
E veșnic ca Împărăția-i.*

CAMPBELL

*Noi pieptu-l desfacem în luptă glorioasă
Și 'n ceruri se știe ce gânduri avem:
Să 'nvingem în fapta mai scumpă ca viața
Ori jos în ruine cu ea să murim.
Haidеți, oameni liberi, să dăm jurămînt
Că nu ni vom pierde iubitul pămînt.*

*În inima noastră e vatra cea sfîntă, —
O, fie în paza de sus țara mea!
De-ar trece străinul pe țărna străbună,
Cei vechi din mormînt ar ieși mînioși.
Haidеți, oameni liberi, să dăm jurămînt
Că nu ni vom pierde iubitul pămînt.*

*În casa mea dulce tălharul să șadă,
Să strice tot rostul și farmecul ei,
Să-mi smulgă iubita mea el, veneticul..
La arme, tovarăși, la arme!
Haidеți, oameni liberi, să dăm jurămînt
Că nu ni vom pierde iubitul pămînt.*

*Să fim noi la dînsul robiți? Niciodată,
Mai bine supt spadă să dăm capul său,
Să-l facem să simtă prin moarte căința
Și sîngele-i fie la ceruri prinos.
Haidèți, oameni liberi, să dăm jurămînt
Că nu ni vom pierde iubitul pămînt!*

CAMPBELL

LA LUPTA DE LA HASTINGS

*În adînc albastru de sară,
În așteptarea scînteierilor de stele,
Până nu plecase ciocîrlii
De sus, nici sta soarele să cadă, —*

*M'am suit pe 'nnălțimea
Unde stătea tabăra Normanzilor odată,
Arcași, călăreți la olaltă
Și steagul cu steaua cea în aur cusută.*

*Lîngă Cuceritor era
Cu harpa 'n mîni un lăutar de pe acele vremi,
În cortul larg,
Și el cînta în strune faima lui Roland.*

*Și, cum e încă locul întărit,
Vedenia veni și-mi încălzi închipuirea,
Și trîmbița o auziam
Pornind la luptă domnii de demult.*

*Pe fiece brazdă de loc
Stăteau cei ce luară moșia englesă,
Făcînd țara mîndră
Prin singele nobil din vinele lor.*

*Cînd raza de-apus
Vărsă strălucire pe coîf și pe scuturi,
Priviau un regat,
Și-a doua zi chiar, regatu-i al lor.*

LONGFELLOW

POETUL ȘI CÎNTURILE SALE

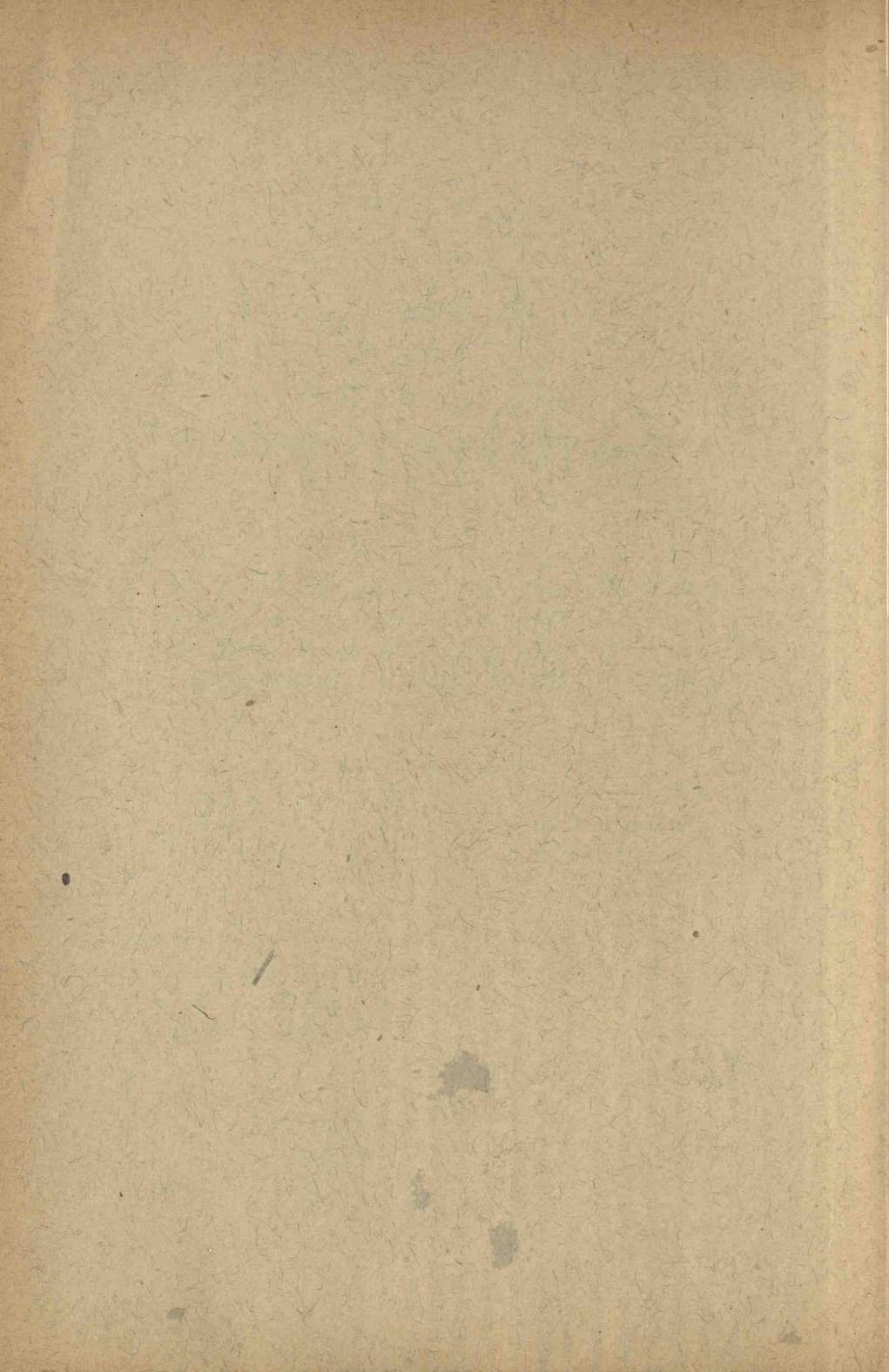
*Cum pasări vin în primăvară Cum pînze albe de corăbii
De nici nu le mai știi de unde; Se 'nnalță pe-ale apei maluri;
Cum din abisul ce-o ascunde Cum vine spuma 'n vîrf de valuri
Se 'nnalță în amurgire steaua; Și-un zimbet lunecă pe buze:*

*Cum sus din nori se lasă ploaia Ast-fel Poetului cîntarea
Și din pămînt izvorul sare; Etern întregă o să-i vie
Cum un șoptit ori o strigare Din tainica împărăție
Neprevestit tăcerea șfarmă; A marii lumi necunoscute.*

*Cum vine strugurul pe viță; Al ei și nu al lui e cîntul.
Cum roade colo 'n ramuri vin; Ori-ce mîndrie a lui nù e:
Cum bate vîntul peste pin Și nici mărirea ce se sue
Și peste mare cade valul; Și nici al numelui răsunet.*

*Un glas îl urmărește ziua
Și noaptea vine iar să-i spue,
El trebuie să se supue
Cînd îngerul îi zice: Scrie!*

POESII NOUĂ

RUGĂCIUNE

*În valul care spre noi crește
Tu, ce în mîna Ta ne ții,
Stăpîne pe Împărății,
De tot păcatul ne ferește.*

*Păzește-ne de tot ce strică,
Să fim curați cei ce-am greșit,
Statornici până în sfîrșit
Acei ce ne-am clătît de frică.*

*Iar, pentru ce-a fost altă dată,
Neispășite nu lăsa
Cele ce-a strîns în sama sa
Trecuta vreme blăstămată;*

*Ci să răsară'n fundul sării
Un stol de aprige certări,
Căci din o mie de iertări
Se face ceasul răzbunării.*

SĂMĂNĂTORII

*Eram odată doi sămănători
Porniți cînd sună glas de ciocîrlie
Și ceru-abia de zori se luminează.*

*Și-am așteptat cu grijă veșnic trează
Ca vremea cald'a verilor să vie
Cu seii ei cei drept răsplăitori.*

*Acum putem privi încrezători
Ce-a dat a vieții rodnică moșie:
De ce dar inima în piept ni se 'ntrislează?*

1917.

D O R

*Cum nu știe acela ce cartea și-a deschis
Ce luptă și ce trudă, ce voie și ce vis
În pagina sfârșită odată s'a închis,*

*Cum nu știe copilul crescut acum deplin
Cu câtă îngrijire, cu cât amar și chin
Ai priveghiat asupra nevoilor ce vin,*

*Așa și tu odată nici n'ai să poți să știi,
În clipa când de soartă îți va fi dat să vii,
Cît am dorit de tine în nopțile pustii.*

ULTIM CÎNTEC

*Aș vrea să scriu un vers de să nu-l poți uita,
Să fie lângă tine în toată viața ta,
Să plîngă cînd durerea cuvinte n'o găsi,
Să steie cu credință cînd toți te-or părăsi.*

*Aș vrea să scriu un cîntec de să nu-l poți uita,
Un cîntec ca acela ce nu s'ar mai cînta;
Să fie bucurie în el și plîns nebun,
Să fie tot ce'n mine a fost curat și bun.*

*Cînd n'oiu fi lângă tine, să-ți spuie la urechi
Ce n'am putut a-ți spune în zilele mai vechi,
Să fie cum eu singur să fiu n'am priceput,
Să spuie tot ce glasu-mi o viață a tăcut.*

*Și-aș vrea — o mîngîiere mai bună nu-mi dori! —
Ca 'n ceasul cînd și ție ți-o fi scris a muri
Și inima din tine se va opri în piept,
Cu cîntecu-mi pe buse să pleci unde te-aștept.*

RAZELE

*Jucau odată razele de soare
În părul tău, și-acum întreg e nins
De vremea ce-am stătut-o împreună.*

*Din lunga vreme rea și vreme bună
Asupra noastră bruma s'a întins,
Pierind alîtea zboruri călătoare.*

*Ci, iată, din iubirea ce nu moare
Cu flacăra ce-odată s'a aprins
Răsar cununi de-argint nemuritoare.*

1917.

FERICIRI

*E fericit cel ce iubește
Și fericit, cutes să spun,
Pe lângă cel ce stăpânește, —
Și mai ales — omul cel bun.*

*Dar însutit și înmiiit
Mai fericit ca ei îmi pare
Cel ce, trăind ca orișicare,
N'a vrut să fie fericit!*

ÎN NOI, UN ZEU!

*Făcuți din lut și din noroiu,
Tiriți de lanțul suferinții,
Meniți odată neființii,
Un Dumnezeu purtăm în noi.*

*Prin el rîvnim către sublim,
Și raza lui spre culmi ne duce:
Cu carnea noastră stă pe cruce,
Și se înalță cînd murim!*

1918.

STĂI DREPT!

*Cînd inima se rupe 'n piept
La cei ce-atîrnă de noroc,
Tu, făr'a te clinti din loc,
Stăi drept!*

*De-ausi Ispita: „Te aștept“,
Și-așterne'n cale-ți bogății,
În sărăcia-ți să te ții:
Stăi drept!*

*Între nebuni fii înțelept
Și-asupră-ți orice-ar fi venit,
La rostul tău încremenit,
Stăi drept!*

FORME NOUĂ

*Voiți prefacea în formă,
Și la atîta gîndul vi-i:
Dați ciudățenia informă
Fără de gîndurile vii.*

*Și, dacă poate să vă pară
Că înnoind ați isbutit,
Cătarăți noul în afară
Fiindcă 'nnuntru v'a lipsit.*

1921.

NU MINȚI

*O nu minți: De ce cuvîntul: ba,
Cînd poți tu lucrul însuși a-l schimba?
De ce să vrei crezare falsă a se da,
Cînd poți să smulgi victoriosul da?*

*O, nu minți! Căci toate s'or afla,
Cînd vîntul deasa ceață va sufla,
În ceasuri oricît de tîrziu.*

*Și-atunci cu cine-o să rămîi,
Cînd tu, ce m'ai mințit așa,
Nu poți nici ție a te 'nfățîșa?*

*Oricît ce e mai sfînt ai nesfîntit,
Din țerna-i adevărul s'a 'nchea,
Și-un glas grosav în tine va striga:
Tu te-ai mințit!*

GRÎU PIERDUT

*A sămănat pe lanuri grîu curat Isus
Și-o parte răsări, iar alla fu pierdută,
Căci pasărea pribeagă, neștiută,
Mîncă din roada care s'a depus.*

*Și, cînd a fost apoi la seceriș,
Apostolii vășînd numai o parte
De strîns, vorbiră ca din carte:
„Cu sămănatul, Doamne, te greșiș'.*

*Ai răspîndit atîta grîu curat,
Și l-au mîncat netrebnice jivine.“
Iar Domnul, cu privirile senine:
„Doar și de dînsule m'am îndurat“.*

VEACURI PIERDUTE

*O veacuri lungi care păreți pierdute,
Căci nimeni n'a 'nsemnat al vostru mers,
Și n'a cîntat isprava voastră 'n vers,
Nici nu spun pietrele în linii mute,*

*Voi n'ați murit. O nu! trăiți în noi
De cîte ori peste ipocrisii
Cuvîntul inspiratei poezii
Simte fiorul vechilor eroi.*

*Sînteți în noi hotărîtori stăpîni,
Peste simțirea noastră cea dulceagă,
De cîte ori în suflet ni se 'ncheagă
Credința voastră, durilor păgîni.*

*Ni înviați în creier și în sînge
Oricînd pentru un adevăr vorbim
Și-oricînd pentru un crez trudim,
Oricînd în jertfa sacră viața ni se stînge.*

DEȘNICIE

*Gîndim, și iată că de-odată
Clădirea noastră minunată
În care ne-am sălășuit,
A 'ncremenit.*

*Înseamnă oare cum că sînt
Toate o mîină de pămînt,
Că gîndul tău poate să fie
Așa doar o zădărnice?*

O nu!

*De nu ești tu,
Se duce gîndul mai departe
În slove veșnice de carte
În suflete de oameni vii.*

*Supt alte nume-ai să revii
Și-ai să trăiești supt alte fețe,
Și alte vremi ori să te 'nvețe.*

*Și numai te'î despovăra
De ce-a fost greu în viața ta
În zilele de gînduri pline :*

Grija de tine.

* * *

*O, mîngîie-te de ce-i dat
Să pată trupul profanat
Și chinuit de-atîtea ori
Până ce ți-e iertat să mori,*

*Căci veșnicia ai țesut
Din ceia ce te-a străbătut,
Și, cînd te 'nchini la Dumnezeu,
Te 'nchini la însuși gîndul tău,*

*Acela ce s'a desfăcut
Din învelișul cel de lut
Și stă de-asupra-ți ca o stea —
De-apurareă.*

TURNUL

*A poruncit tiranul un turn pentru învinși :
Era din piatră neagră și din ciment etern,
Și se uita odată păreții cum s'aștern
Spre-a chinui sălbatec pe cei ce-or fi cuprinși.*

*Dar se lovi de-odată cu mîna peste frunte :
Găsise înc'un mijloc de a se tortura
Acei pe cari zidul îi va încunjura,
Puțin să li aște durerile, mai crunte.*

*Spre meșter se întoarse, și-astfel i-a poruncit ;
„Acolo unde piatra e mai întunecoasă
Deschide o privire spre marea cea frumoasă
Ce valurile-și duce ritmat spre înfinit“.*

*Un tîlc al celor spuse, o nu mai cerceta,
Tu care ai în minte minuni dumnezeiești
Atunci cînd în țărîină ca viermii te sucești, —
Căci turnul către Mare e chiar viața ta.*

FOAIE DE HÎRTIE

*De ce n'ai primi un cânt
Tu, prin care pe pămînt
Urmărim o veşnicie,
Foaie de hîrtie ?*

*Căci însemni pe viilor
Gînd de oameni cari mor
Şi le 'ndrepti spre trăinicie,
Foaie de hîrtie.*

*Ai fost parte dintr'o floare,
Din floarea strălucitoare
Răsărită pe cîmpie,
Foaie de hîrtie.*

*Ca veşmînt, ai îmbrăcat
Poate trup de Împărat
Cu trecuta-ţi măreţie,
Foaie de hîrtie.*

*Ori crescut-ai sus pe munte
Într'un brad cu naltă frunte,
Strajă în pustie,
Foaie de hîrtie.*

*Însă, orișice ai fost,
Astăzi ai mai nobil rost,
Și mă 'nchin cu cinste ție,
Foaie de hîrtie.*

CEL DIN URMĂ

*Nu știți de ce bătrînul sălbatec a murit?
Căci l-au găsit în casa ospățului din urmă
După un prînz în care tristețele se curmă :
Stătea trăsniț cu fața lui către Răsărit.*

*Era de mult în prada unei dureri ascunse,
Și 'n zilnica lui trudă, și pe cărări mergînd
Îl chinuia se pare un singur și greu gînd :
Părea că ochiu-i cată spre cele nepătrunse.*

*Afîția din prieteni au vrut să-i afle leacul.
Îl întrebau ce-l roade adînc, neconținut.
Avea, ca să răspundă, un zimbet ostenit
Și se părea un blăstăm că l-a vrăjit, săracul.*

*În ziua cea care nu mai avu un mîne
El s'a închis cu Albul ce-l prețuia mai mult,
— Ți-aș spune o poveste în taină. — Te ascult.
— Dar Domnul te ferească s'o dai pe guri păgîne.*

*Cu mine-un neam viteaz și mare se încheie;
Am așteptat soția să-mi deie un urmaș.
S'a dus fără de roadă 'n al zeilor sălaș:
Din focul cel puternic sînt ultima scînteie.*

*Mi-i sufletul un chivot plin tot de lucruri sfinte,
Povara lor eu singur pe lume o mai port,
Și nu vreau să rămîie odată ce-oiu fi mort
Fără să fie dată la alții înnainte.*

*Și-a povestit de vremuri păstrate prin poveste,
De luptele în codri ce s'au tăiat întregi,
De munca pentru roadă, de truda pentru legi,
Da-atîta vitejie cum astăzi nu mai este.*

*Și răsăriau volnicii și șefii, vrăjitorii
Păreau că din mormînte prin graiul lui răsar,
Că patimi adormite în sufletu-i tresar
Și se întorc în lume iarăși triumfătorii.*

*Adesea glasu-i tare suna ca la războaie,
Și alte ori atîta de dulce și de 'ncet,
Cînd povestea ce este mai sfînt și mai discret,
Și-a plîns și lacrimi calde, care-i curgeau șiroaie.*

— *Povestea cea ascunsă de orișicine ia'o:
Dar am avut rost mare și strașnic pe pămînt,
Și mă cobor cu pace'n al neamului mormînt,
Cînd voiu fi gol de taina ce mi-a încredințat-o.*

*

Și l-a văzut atunce căzînd așa cum cade
Copacul cel din urmă din codrul curățit,
Cînd spiritul de pază din el s'a despărțit:
Așa se lămurește năprasnica lui moarte.

NEMURIRE

*În biata lor țărână nu-i căutați pe morți,
Ci 'n fapta lor : nu 'ncape gândirea într'o groapă.
De nu mai vede ochiul rămas orb supt pleoapă,
Prin noi tot el pătrunde a' neștiinții porți.*

*În lanul ce se 'ntinde supt soarele de-amiazi
Trăiește în lumină cel ce-a brăzdat pustiul:
Din vremea lui departe el ni întinde azi
Un dar în care este tot dînsul, veșnic viul.*

*Te'ntrebi de ce pădurea se clatină 'n amurg,
De ce ca o șoptire de glas te înfioară:
Vorbesc răsăditorii cari nu vor să moară
Și își întind fînța prin zilele ce curg.*

*În fiecare casă un spirit e ascuns.
Îl doare cînd ruina se 'ntinde peste dînsa.
Prin ziduri o durere ți se pare că plîns-a :
E cel din urmă lucru de sufletu-i pătruns.*

*Clădirile de State se apără mereu,
Chiar slabi de-ar fi aceia ce țin armele 'n mîină,
Tot prin aceia cari se luptă să rămîină
Ce-au innălțat odată cu-atît amar și greu.*

*Și, dacă 'n înjghebarea ce pe o hîrtie o lași
Un suflet mai puternic se mișcă în cuvinte,
El este-al celor cari cu falnica lor minte
Trăiesc în orice cîntec pe buze de urmași.*

CUPRINSUL

CUPRINSUL

ORIGINALE

	Pag.
1. În Veneția	5
2. La cîmp	7
3. În codru	8
4. În Tirol	9
5. Se 'nnaia stînci	11
6. Pe mare	12
7. Furtuna	14
8. Amfitrita	15
9. Egiptul	16
10. Răsărit de soare	17
11. Noapte de iarnă	18
12. Cîmp de luptă	19
13. Leul	20
14. Pastel antic	21
15. În codru	22
16. Marina	23
17. Templul	25
18. Sără de toamnă	27
19. În carul ei de nour suri	28
20. Apus de soare	29
21. Caravana	32
22. Luminos bolta senină	33
23. Marea	35
24. Leul captiv	36
25. Muntele	37
26. Don Juan	38
27. Orientaia	40
28. Adesea	42
29. Băladă romant că	44
30. Vis și lume	46
31. Două muse	47
32. Tricliniul	49
33. Aedul	52
34. Adormi	54
35. Și luînd cuțitu'n mină	55
36. Magii	57
37. Nocturnă	58
38. Primăvara	59

	Pag.
39. Se 'nnalță fumul de tămie	60
40. Sinistru sbor	62
41. Bătut de-a gândului furtună	63
42. Un zbcuimat nebul de umbre	64
43. Răsărit din negrul haos	65
44. Din ceasu'n care te-ai născut	66
45. Prometeu	68
46. Hellas	69
47. Olimpul dispăruse	70
48. S'a stînge	72
49. Imn	73
50. Crede în tine	75
51. Socrat și Alcibiad	76
52. Din mijlocul mulțimii	77
53. Mindria gândului	78
54. Ideile	79
55. Sirenele	81
56. Baal, Zeus, ori Iehovah	83
57. Zădarnic	85
58. Don Quijote	86
59. Cașetînd, o înțelepte	88
60. Icar	91
61. Hercul	92
62. Înături	93
63. Memnon	94
64. Luceafărul	95
65. Perikles	96
66. Gethsemani	97
67. Morituri te salutant	98
68. Idile Parisiene	99
69. Eșafodul	101
70. Ca un drumeț	103
71. În stradele bogate	104
72. Da	106
73. Se duc	107
74. Din viață	108
75. Innainte	113
76. Urare de anul nou 1917	114
77. 24 Ianuar 1917	118
78. Cel mai drag	121
79. Întăii fii	123
80. Nu ne uitați	124
81. Cei ce nu-s morți	126
82. Năvălitorii	127
83. Urare de anul nou Regelui și Reginei Romîniei	130
84. Serbători	134
85. În calea norocului	135
86. Sfaturi	136

T R A D U C E R I

87. Generalului Grigorescu și Romînilor (G Dumon)	139
88. Cîntec de războiu (Schiller)	141
89. Plîngerea Armeniei (H. Tumanian)	143
90. Cîntecul iubiri către Anglia (Helen Gray Cone)	145
91. Cîntecul sclăviei belgiene (John O'Keefe)	147

	Pag.
92. Moartea clopotelor (A. Elen Broder)	149
93. Inchinare Oltului (Marie Bizet)	150
94. Morții (Maurice Magre)	154
95. Boii mortului (Borelly)	155
96. Cîntec de luptă (G. Herwegh)	156
97. Giorioasele morminte (Iovan Iovanovici)	158
98. Morții (Ida Runch)	160
99. Bucureștii în lanțuri (Septime Gorceix)	161
100. O plîngere a Armeniei (Givani)	162
101. Glosă (Theodor Fontane)	163
102. Suferință frumoasă (Adolf. Fried. V. Schack)	164
103. Vînt drumeț (Eduar Mörike)	165
104. Un poet sas despre Costachi Negri (Th. Dusterblick)	166
105. Din tranșee (Jean-Marc Bernard)	170
106. Ziua morților (Robert Hamerling)	172
107. O, nu judecați pe cei morți (Robert Hamerling)	174
108. Unde o fi? (P. Rosegger)	175
109. Femeia de la mare (Rudyard Kipling)	177
110. Inchinare (Rudyard Kipling)	180
111. Prea tîrziu (Paul Delair)	182
112. Identitate (Paul Delair)	183
113. Ființa nevăzută (Paul Delair)	184
114. Imnul morților (Un ofițer frances)	186
115. Războiu (Pierre Aguetant)	187
116. Gînd (Goethe)	188
117. Glosă (Fr. Rückert)	189
118. Mormintele (Verhaeren)	190
119. Mumia lui Belzoni (Horace Smith)	192
120. Cuvinte italiene Romîniei (Severino Attili)	195
121. De m'ai ști tu (Nixton Waterman)	203
122. Ce e nou (Schiller)	204
123. Acasă (G. Herwegh)	205
124. Cîntec (Olivier Basselin)	206
125. M. (Regina Maria) (Visul sfărîmat)	208
126. Blăstăm (Schiller)	210
127. Cîntec de războiu frances	215
128. Versurile unui om politic frances (Henry Maret)	217
129. O zi s'a dus (Longfellow)	219
130. Cîntece populare italiene	222
131. Poesii populare italiene	224
132. Cîntec de iarnă (Shakespeare)	234
133. Din poeziile de tinereță (Schiller)	235
134. Găsit la un soldat frances mort	238
135. Suflet de țeran (Verhaeren)	239
136. Cîntece de soldați francesi de pe front	240
137. De poți (Rudyard Kipling)	245
138. Meditație asupra nopții (Emile Cammaerts)	247
139. Luntrea de la „Alnwick Castle“ (Constance Johnson)	249
140. Cîntec de luptă (W. Hauff)	250
141. Un singur drum (William Youug)	251
142. Biserica genunchilor neplecate (Christopher Morley)	254
143. Și acest lucru-i trecător (Th. Filton)	255
144. Drag de viață (Lee Shippey)	257
145. Cînd vine oare dimineața? (Bjoernstjerne Bjoernson)	258
146. Rondel (Froissart)	260

	Pag.
147. Apus (Longfellow)	261
148. Cîntecul paznicului de noapte (popular german)	262
149. Germania (H. Ibsen)	264
150. Libertate (anonim canadian)	268
151. Odă către Italia (Petarca)	269
152. Omul cel bun (Franz Werfel)	273
153. Pămîntul se plînge (Oscar Maurus Forilano)	275
154. Lăcaș sfînt (Reginald Wright Kauffmann)	279
155. Copilul mort (Elena Wegner)	280
156. Simonida (Milan Rachici, poet sîrb)	281
157. (întec de peșit (popular polon)	283
158. Solia (popular polon)	285
159. După trei ani (anonim american)	287
160. Fantasia (Giosuè Carducci)	289
161. Pe Adda " "	291
162. Moartea " "	295
163. Sonet " "	297
164. Imn către Hebe " "	298
165. Ruit Hora " "	300
166. La gară într'o dimineață de toamnă " "	302
167. Către Italia (Leopardi)	305
168. Extas (Bierbaum)	310
169. Cei trei crai de la Răsărit ai miseriei (Eierbaum)	311
170. Vis rău (Bierbaum)	313
171. Tinereță (Thomas Moore)	315
172. Craiul din Thule (Goethe)	316
173. Prefață la sonete (Wordsworth)	318
174. Versuri scrise în primăvara începătoare (Wordsworth)	319
175. Unei femei tinere (Wordsworth)	321
176. Epitaful unui poet (Wordsworth)	322
177. Surorii (Wordsworth)	325
178. Tablou de sără (Salis)	327
179. Ilusii (Ralph Waldo Emerson)	329
180. Libertatea " " "	331
181. Soarta " " "	333
182. Pan " " "	334
183. Prietenii lui Hiawatha (Longfellow)	335
184. Zi de ploaie " "	342
185. Nu e în toate zilele Maiu " "	343
186. Endymion " "	345
187. Vechiul ceasornic de pe scări " "	347
188. Pegaș prins " "	350
189. Amurg de Februar " "	353
190. Cîntec de mort (Shelley)	355
191. Unuia " "	357
192. Bunica (Tennyson)	358
193. Inceputul la „Viteazul Geraint, un cavaler dîn curtea ui Arthur“ (Tennyson)	363
194. Cinci Maiu (1821) (Alexandru Manzoni)	366
195. Ultime versuri (Giuseppe Giusti)	371
196. Treizeci și cinci de ani " "	372
197. Nenorocirea vieții omenești (Elisaveta Barrett Browning)	373
198. Veșnica pomenire (Nunez de Arce)	376
199. Iuda (Vincenzo Monti)	385
200. Imn (Edgar Poe)	388

	Pag.
201. Țara Visului (Edgar Poe)	389
202. Către Wordsworth (Whittier)	392
203. Liberare (Campbell)	394
204. La lupta de la Hastings	396
205. Poetul și cînturile sale (Longfellow)	398

POESII NOUĂ

206. Rugăciune	401
207. Sămănători	402
208. Dor	403
209. Ultim cîntec	404
210. Razele	405
211. Fericiri	406
212. În noi, un zeu!	407
213. Săi drept!	408
214. Forme nouă	409
215. Nu minți	410
216. Grîu pierdut	411
217. Veacuri pierdute	412
218. Veșnicie	413
219. Turnul	415
220. Foaie de hirtie	416
221. Cel din urmă	418
222. Nemurire	421

111 324

ERATA

P. 118, strofa a 2-a, versul 3: sălaş, nu să Iaşi.

P. 119, strofa 1-a, versul 2: dor, nu dar.

P. 142, versul 2 de sus:

Să-l capăt eu însumi nu-mi trebuie trudă.

P. 163 jos: Ci vremea toate potoleşte.

P. 180, strofa a 2-a, versul 2: fetele nouă.

P. 189 jos: Şi toate or să cadă.

P. 207, strofa 1-a, versul 4: pune, în loc de spune:

P. 330, versul 4 de sus: a celor ce.

De la p. 289 bucăţile nerlimate sînt din „Floarea Darurilor“, de acum vre-o douăzeci de ani.

Alte, multe traduceri din literaturi străine fac parte din „Istoria literaturilor romanice“, din care n'am voit să le desfacem.

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
2017
